

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 6

Vasaris-February 11, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Iš prez. Carter ir valst. d-to padarytų pareiškimų dėl žmogaus teisių pažeidinėjimo Sov. S-goj ir Čekoslovakijoje aiškėja, kad JAV vyriausybė nevens ir ateity šiais klausimais pasisakyti, tačiau santykių su Sov. S-ga bloginti dėl to nenumatoma.

Sovietų Literaturnaja Gazeta apkaltino disidentus Aleksandr I. Ginzburg, Juri F. Orlov ir Eleną B. Sacharov valiutos spekuliacija. Dabar A.I. Ginzburg paskelbė, kad jis ir kiti gaudami iš Nobelio premijos laureato A.I. Solženicyno pinigų išdalindavę šimtam sovietų politinių kalinių. Pinigai buvo persiunčiami legaliu būdu, ir Sov. S-ga iš jų pasilaikydavo 30 proc., bet, patyrusi, kam tie pinigai skiriami, jų persiuntimą sustabdė. Nuo 1974 Solženicynas tam reikalui yra išleides 360,000 dol.

Prez. Carter židinio kalboje pažadėjo apriboti federalinių tarnautojų skaičiaus augimą ir sumažinti vyriausybės įstaigų kontrolę. Be to, pareiškė, kad jo paskirtiems pareigūnams taikomi jų turimų turtų paskelbimo nuostatai bus padaryti pastovūs, ir ragino visus įsijungti į bendradarbiavimo ir bendrų pastangų darbą.

Indijos žemės ūkio min. ir žymus valstybininkas Jagjivan Ram apkaltino min. pirm. Indira Gandhi dėl išimties būklės suvaržymų, pasitraukė iš vyriausybės ir kongreso partijos ir pažadėjo bendradarbiauti su opozicinių partijų sudaryta koalicija.

60 jugoslavų profesorių, rašytojų ir žurnalistų prieš 2 mėn. buvo įteikę prašymą panaikinti visus į užsienį norintiems išvažiuoti draudimus, bet, negavę atsakymo, tą savo kreipimąsi paskelbė viešai.

Portugalijoje vykęs darbo unių kongresas pasmerkė vyriausybės ūkinę politiką ir reikalavo aktyvaus vaidmens valstybės ūkinės ir socialinės politikos planavime. Kongrese vyravo komunistinės darbo unių, sugėbėjusios paveržti ir naujai įkurtos darbininkų konfederacijos vadovybę.

Valst. sekr. Cyrus R. Vance susitiko su Panamos užs. reik. min. Aquilino Boyd dėl Panamos kanalo derybų atnaujinimo.

Sov. S-gos kom. partijos centro komitetas dar kartą patvirtino, kad tik sovietinė sistema suteikianti žmonėms niekur negirdėtą laisvę ir demokratiją.

Kambodijos kariai užpuolė Tailandą pasieny esantį kaimą ir nužudė 30 jo gyventojų, kurių tarpe buvo ir 11 vaikų.

Viceprez. Walter Mondale grįžo iš kelionės po Europą ir Japoniją.

Etiopijos vyriausybė iki šiol laiko kalėjime apie 200 buv. imperatoriaus dvaro princesių ir princų. Kaliniam maistą turi parūpinti giminės, nes kalėjimas jų nemaitina.

Iš Sov. S-gos į Izraelį emigravę, bet Izraelis atsisakę įsikurti keli tūkstančiai žydų yra susitelkę Italijoje, iš kur jie nori atvykti į JAV.

Irakas atmetė Sov. S-gos siūlymą įsteigti naują aliejų eksportuojančių valstybių grupę, galinčią konkuruoti su dabar veikiančia. Toks siūlymas buvo padarytas dar ir Alžirui ir Libijai.

Italijos komunistų delegacija aplankė Maskvoj gyvenantį disidentą Roy A. Medvedev, įteikė jam jo parašytos knygos "Ar spalio revoliucija buvo neišvengiama?" italiską vertimą ir pakvietė jį bendradarbiauti italų komunistų žurnale.

KAIP SUDERINTI DISKRIMINACIJĄ SU SAŽINĖS LAISVĖS PRINCIPU?

Sovietų Sąjungos tikinčiųjų balsas

Praėjusių metų birželio mėnesį krikščioniškųjų Bažnyčių atstovai atviru laišku kreipėsi į Sovietų Sąjungos aukščiausiojo sovieto prezidiumą Maskvoj ir į Pasaulinę Bažnyčių Tarybą Ženevoj. Šis kreipimasis yra istorinės reikšmės dokumentas. Jame pirmą kartą šešių krikščioniškųjų Bažnyčių, veikiančių Sovietų Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose, atstovai, kaip vieninga tikinčiųjų grupė, išsina ginti piliečių religinės laisvės.

Šalia rusų ortodoksų, evangelikų baptistų, evangelikų pentekostalų ir kitų Bažnyčių atstovų dokumentą yra pasirašę aštuoni Lietuvos katalikų Bažnyčios atstovai: kun. Kazimieras Pukėnas, kun. Stanislovas Valiukėnas, Jonas Volungevičius, Viktoras Petkus, Jadvyga Petkevičienė, Jonas Petkevičius, Juozas Silaitis ir Mečislovas Jurevičius.

Kreipimosi autoriai pradžioj sakosi esą tikri, kad jų rūpestingai parengtas dokumentas išreiškia didžiosios daugumos krašto tikinčiųjų įsitikinimą.

Krikščionių gyvenimo kelias nuo pat pradžių nebuvo nei paprastas, nei lengvas, — rašo kreipimosi autoriai. — Jis yra pažymėtas kančios ir bandymų ženklu — kryžium. Krikščionybė yra įsikūnijusi Dieviškoji Tiesa. Dėl to krikščionys, skeldami ir gindami šią tiesą, negalėjo išvengti nesupratimų ir persekiojimų. Krikščionybės istorija yra herojiškų darbų is-

torija, pašventinta nesuskaitomų kankinių krauju. Ir krikščioniškos Bažnyčios viduj buvo neišvengiamas tam tikras suskilimas.

Komunistų ir krikščionių pažiūros į žmogaus bei žmonijos gyvenimo tikslą, moralės ir istorijos prasmę yra radikaliai skirtingos. Komunistinės ideologijos kūrėjai religiją vadino "liaudies opiumu", "dvasiniais svajgalais" ir kitokiais paniekinančiais vardais. Jie religiją laikė viena iš pagrindinių pažangos kliūčių... Toks tikinčiųjų diskriminavimas ir niekinimas griauia visos tautos gyvenimą, nes tikintieji Sovietų Sąjungoje sudaro didelę gyventojų dalį... Tokia padėtis yra neįmanoma. Reikia sukurti naujas sąlygas, kuriose valstybė ir krikščionių bendruomenės galėtų protingai sugyventi.

Dokumento autoriai, remdamiesi religijų reikalų tarybos pirmininko Kurgedovo straipsniu apie religijų padėtį Sovietų Sąjungoje (Izvestija, 1976.I.30), įrodinėja, kad dabartinė religinių bendruomenių padėtis yra neteisinga, absurdiška. Dėl jos pirmoji eilė kenčia tikintieji. Bet ir valstybė, nepašalinama tokios skaudžios piliečių diskriminacijos, silpnina pati save, griauia savo pagrindus.

Kurgedovas savo straipsnyje tvirtina, kad "valstybė Sovietų Sąjungoje lygiai užtikrina tiek tikinčiųjų, tiek netikinčiųjų pi-

liečių interesus". Čia kaip tik ir yra pagrindinė problema, — rašo kreipimosi autoriai. — Šiuo teisingu lygybės principu kaip tik ir turėtų remtis teisinė religijos padėtis. Bet ar šis principas yra konkrečiai įkūnytas krašto įstatymuose? — klausia dokumento autoriai. — Pakankamai aiškų atsakymą duoda sovietinės konstitucijos 124 straipsnis: "Laisvė praktikuoti religinį kultą ir antireliginės propagandos laisvė yra pripažįstama visiems piliečiams".

Nors šiame straipsnyje įsamiškai nėra draudžiama sleisti ir ginti religinius įsitikinimus, bet toks draudimas iš jo savaime išplaukia. Krikščionim yra leidžiama tikrai "praktikuoti kultą". Šalia bažnyčių bei maldos namų krikščionys turi tylėti, kaip yra nutilęs varpų skambėjimas, kuris anksčiau skleidėsi visame krašte, — rašo krikščioniškųjų Bažnyčių atstovai aukščiausiam sovietui Maskvoj. — Kaip paaiškinti šią teisinę nelygybę tarp tikinčių ir netikinčių piliečių tame pačiame krašte? Kaip suderinti šią piliečių diskriminaciją su sąžinės laisvės principu, kuris yra pripažįstamas konstitucijoje? Kaip suderinti su lygybės ir sąžinės laisvės principu antireliginės literatūros leidimą ir visos antireliginės propagandos finansavimą iš tikinčiųjų surinktais pinigais, nepalikant tikintiesiems teisės net atsakyti į antireliginės propagandos melą bei šmeižtus?

Aštuntos dailės parodos atidaryme dalyvavę parodos dalyviai ir svečiai. Iš k. I-oj eilė: P. Jurkus, O. Mažeikienė, V. Dobužinskis, p. Dobužinskienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB apygardos pirm. A. Vakselis, Č. Janušas, J. Rūtenis, stovi iš k. V. Krištolaitytė, A. Jūpalis, I. Nemickienė, K. Butvydaitė, V. Sakalauskas, A. Ambraziejus, B. Burčikas, B. Kidolienė, V. Kerbelis, M. Žukauskienė, A. Katinaite, A. Kairys. Nuotr. L. Tamošaitis

Mokyklų ir mokinių skaičius okupuotoj Lietuvoj

Maskvoj leidžiamas mėnesinis statistikos biuletenis Vestnik Statistiki (1976, Nr. 8) pateikia duomenų apie mokyklas ir mokinius Sovietų Sąjungoje, o drauge ir okupuotoj Lietuvoj. Duomenys liečia paskutinį dešimtmetį: 1965/66—1975/76 mokslo metus.

Visų rūšių bendro lavinimosi mokyklų Lietuvoj buvo: 1965/66 — 4400, 1970/71 — 3800 ir 1975/76 — 2800. Toks mokyklų mažėjimas, reikia manyti, priklauso nuo dviejų aplinkybių. Viena, naikinami vienkiemiai, ir iš ten gyventojai keliai į grupines sodybas, kur statomos žy-

miai didesnės mokyklos. Antra, daug gyventojų keliai gyventi į miestus.

Tame laikotarpy bendro lavinimosi mokyklas lankė: 1965 — 50,000, 1970 — 51,000, 1975 — 64,000. Mokyklas baigė: 1965 — 16,000, 1970 — 22,000, 1975 — 38,000.

Vidurinės ir specialios mokyklos: 1965/66 — 76 mokyklos su 57,500 mokinių, 1970/71 — 81 mokykla su 65,300 mokinių, 1975/76 — 77 mokyklos su 68,300 mokinių.

Aukštosios mokyklos ir studentų skaičius: 1965/66 — 11

mokyklų su 46,400 studentų, 1970/71 — 12 mokyklų su 57,000 studentų ir 1975/76 — 12 mokyklų su 62,600 studentų. (Elta)

Britanijos vyriausybė rūpinasi iš ten ištremti buv. CIA agentą Philip B. F. Agee, parašiusį apie šią agentūrą knygą ir atidengusį užsieny dirbančių agentų pavardes. Jo ginti išvyksta buv. JAV teisingumo sekr. Ramsey Clark, buv. Kissingerio bendradarbis Morton H. Halperin ir buv. pilietinių laisvių unijos teisinis patarėjas Melvin L. Wulf.

Viceprez. Walter Mondale patikino Japoniją, kad, mažinant JAV kariuomenę P. Korėjoj, bus su Japonija tariamasi.

NIJOLĖS KELIONĖ Į LAGERĮ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios

Kronikos Nr. 24

1975 birželio 20, tuoj po teismo, Nijolės Sadūnaitės brolis nunešė seseriai šiltus drabužius, bet Vilniaus KGB izoliatoriaus viršininkas Petrauskas atsisakė juos priimti. Tos pačios dienos vakarą Nijolę Sadūnaitę išgabeno į Mordoviją.

Pskovo kalėjimo kameroj N. Sadūnaitę laikė 7 paras. Kamera, kurioj reikėjo praleisti savaitę laiko, yra rūsyje, drėgna, šalta, tamsi, nešvari, trūko oro. Gulėjimui numetė tik nešvarų čiužinį, nedavė nei pagalvės, nei paklodės, nei antklodės. Tokiame šaltame ir drėgname rūsyje Nijolė peršalo. Kai paprašė kameros prižiūrėtoją vaistų nuo kosulio, tuomet pastarasis pikta atkirtė: "Na, ir kosėk sau į sveikatą!" Po tokio atsakymo N. Sadūnaitė jokios medicininės pagalbos jau neprašė, nors jos buvo labai reikalinga.

Jaroslavlio kameroj Nijolę laikė pusantros paros su viena kriminaliste.

Gorkyje pusrūsio kameroj Nijolę laikė su kriminalistėmis 7 paras.

Ruzajevkos kameroj Sadūnaitę praleido vieną naktį.

Potmoj kartu su kriminalistėmis kameroj išbuvo 5 paras. Visas naktis teko miegoti ant grindų. Kameroj buvo pilna blakių, negailestingų, kaip ir patys prižiūrėtojai. Dvi paras Potmoj Nijolė išbuvo vienutė.

Kelionė iš Vilniaus iki Mordovijos užtruko nuo birželio 20 iki liepos 18. Traukiniuose Nijolė vežė daugiausia su kriminalistais, uždarytais geležiniuose narvuose. Maistui duodavo duonos, labai sūrios žuvies ir vandens. Nijolė duonos ir žuvies neėmė, o gėrė tik vandenį.

Pskovo, Jeroslavlio, Gorkio, Ruzajevkos ir Potmos kameroje

davė labai menką kalinio davinį, kurį Nijolė valgė.

1975 rudenį į Mordovijos lagerį buvo atvažiuę 4 saugumiečiai iš Vilniaus. Jie klausinėjo N. Sadūnaitę, ar ji savo kalbą ir paskutinį žodį teisme kam nors perdavė iš Vilniaus saugumo izoliatoriaus, ar kelionė į Mordoviją, ar iš Mordovijos lagerio. Sadūnaitė jiems atsakė: "Argi jūs dar neįsitikinote, jog per pusdešimto mėnesio parengtinio tardymo Vilniaus KGB izoliatorių aš neatsakinėjau į jų klausimus, tai ir dabar neatšakinėsiu". Saugumiečiai aiškino, kad jie neklausia, kam Sadūnaitė perdavusi savo kalbą, bet tik iš kur ją perdavė. Ir ji šį klausimą Nijolė nieko neatšakinėsiu. Saugumiečiai sakėsi, kad jie tik tarp kitko užsukę pas ją, nes čia turėję kitokių reikalų. Paklausinėję apie jos nuotaikas, — ar nenusibodo, kaip sekasi kolonijoj, pasišalino.

N. Sadūnaitė per visą kalnimo laiką negavo nė vieno laiško iš JAV, nors jai rašė giminės ir kiti. Taip pat negavo laiško iš Anglijos ir kitų valstybių. Ne visus laiškus Nijolė gauna ir iš Lietuvos.

Iš Norvegijos Nijolei buvo pasiųsta maisto (šokolado), kurio ją nedavė. Sadūnaitė apie šį siuntinį sužinojo tik tada, kai iš jos skurdaus kalinės atlyginimo už šį siuntinį buvo atskaityta 8 rubliai. Po trijų mėnesių lagerio administracija šį siuntinį atidavė Sadūnaitės broliui.

1975 liepos mėn. Mordovijos lagery ukrainiečių poetas Vasilijus Stusas buvo žiauriai sumuštas. Sužinojusios apie šį faktą, Nijolė kartu su keturiomis politinėmis kalinėmis rugpjūčio 1-5 protesto ženklą prieš lagerio vyriausybės savivalę bei žiaurumus badavo.

Kongresmano F. Annunzio rezoliucija už laisvas Baltijos valstybes

Kongresmanas Frank Annunzio (dem., Ill.) š. m. sausio 4 į atstovų rūmus įnešė rezoliuciją — H. Concurrent Resolution 5. Čia pateikiamas jos vertimas.

—o—

Kadangi JAV vyriausybė ir tauta palaikė, ir tuo džiaugėsi, puikius ir draugiškus santykius su Baltijos respublika — Latvijos, Lietuvos ir Estijos — vyriausybėmis ir tautomis, kai šios respublikos buvo nepriklausomos;

Kadangi nepriklausomybės ir laisvo vyriausybės pasirinkimo idėja yra gyva šiame krašte, kaip tai buvo nuolat nuo Nepriklausomybės paskelbimo;

Kadangi atstovų rūmų parinktas komitetas tirti Baltijos valstybių inkorporavimui į Sovietų Sąjungą pateikė akivaizdžią medžiagą, aiškiai įrodančią, jog Sovietų Sąjunga santykiuose su šiomis laisvomis ir nepriklausomomis Baltijos respublikomis sulaužė tarptautinių įstatymų ir laisvės principų dėsnius;

Kadangi mūsų valstybė yra rožiusi didelį prielankumą šių trijų respublikų tautom, ypač ryšium su jų pavergimu ir ryšium su nežmonišku didelio skaičiaus tų įstatymus gerbiančių žmonių išvežimu ir iš-

trėmimu iš jų gimtųjų kraštų ir įkalinimu Sovietų Sąjungos vergų darbų stovyklose,

Todėl atstovų rūmai (drauge su senatu) nutaria, kad kongreso nusistatymas yra šis:

(1) JAV prezidentas turi ir toliau tęsti Amerikos politiką nepripažinti Baltijos valstybių — Latvijos, Lietuvos ir Estijos — neteisėto užgrobumo, turi ir toliau tęsti pripažinimą diplomatinį ir konsularinių minėtų respublikų pareigūnų kaip teisėtų tų trijų valstybių atstovų JAV-ėse, ir

(2) Prezidentas turi imtis tokių priemonių, kiek jos bus reikalingos, per JAV atstovybę Jungtinėse Tautose, kad Latvijos, Lietuvos ir Estijos priverstinio inkorporavimo į Sovietų Sąjungą klausimas būtų iškeltas Jungtinėse Tautose ir būtų Jungtinių Tautų pareikalauta iširti sąlygas minėtose Baltijos valstybėse, siekiant, kad Sovietų Sąjungos ginkluoti daliniai, agentai ir kolonistai būtų iš ten atšaukti, kad ištremtieji tų respublikų žmonės būtų grąžinti laisvėn ir kad būtų tuose kraštuose Jungtinių Tautų priežiūroj įvykdytas plebiscitas, leidžiant žmonėms laisvai pravesti savus rinkimus ir išrinkti savą vyriausybę.

NAUJA PREMIJA

Prof. dr. Antanui Maceinai, gyvenančiam Vokietijoje, paskirta 1000 dol. premija už pereitais metais geriausią religinę knygą "Religijos filosofija". Ateitininkų federacijos valdybos sudaryta komisija posėdžiavo sausio 30 Chicagoj, marjonų patalpose. Komisijos pirmininkė buvo Alina Skrupskelienė, sekretorius—Pranas Razminas, nariai—kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, dr. Arūnas Liulevičius ir Linas Sidrys. Premijos mecenasas yra kun. dr. Juozas Prunskis.

Savaitės įvykiai

Rytų Vokietija mobilizuoja at-sargos karių iki 35 m. amžiaus tariamieji kariuomenės prati-mam gegužės m. Vakarų šalti-niai teigia, kad tai daroma au-gančiam nepasitenkinimui su-valdyti.

Valst. sekr. Cyrus R. Vance numato kovo pabaigoj vykti į Sov. S-gą.

JT gen. sekr. Kurt Waldheim išvyko į Art. Rytus būsimom Že-nevos konferencijos procedūri-nėm kliūtīm pašalinti.

Literaturnaja Gazeta vėl ap-kaltino AP korespondentą Geor-ge A. Krinsky šnipinėjimu ir už-sienio valiutos spekuliacija ir pareikalavo jį atšaukti. Jis savo tarnaitę atlygindavo tvirtos va-liutos pažymėjimais, pagal ku-riuos ji galėdavo pirktis specia-liose krautuose. AP atsakė jį atšaukti.

Prez. Carter numato paskirti buv. aukštą gynybos d-to parei-gūną Paul C. Warnke ginklų kontrolės ir nusiginklavimo agentūros direktorium ir vyriausiu derybininku dėl strat. ginklų apribojimo, bet kai kurie senato-riai yra prieš jo kandidatūrą.

Sov. S-goj. Turkestano kal-nuose, įvyko stiprus žemės dre-bėjimas, pasiekęs 8 pagal Rich-ter skalę.

Kinijoje pasirodžiusiuose sie-nų skelbimuose kaltinama, kad jos žemės ūkis yra labai atsilikęs: esą Kinija sugebanči palei-ti į erdves satelitus, bet kiniet-iskai iki šiol turįs pats traukti arklą.

JAV ambasadorius prie JT Andrew Young išvyko į Afrikos valstybes dirvos dėl Rodezijos ateities ištirti.

Norvegija įsakė išvykti 5 so-vietų diplomatom ir žurnalistam dėl šnipinėjimo.

Prez. Carter įteikė kongresui savo planą valstybės ūkiui pagerinti ir nedarbui sumažinti. Pagal jį 96 proc. gyventojų bus išmokėta po 50 dol., sumažinti pajamų mokesčiai, sukurta 200,000 naujų darbų Vietnam karo veteranam, sumažinti pramonės mokesčiai ir sukurta viešųjų darbų.

JAV pasitraukus iš P. Vietna-mo, į komunistų rankas pateko Laos ir Kambodija. Dabar prieš didelį komunistų pavojų atsidū-rė ir Tailandas, kurio pasieniuos su Laos, Kambodija ir Malay-sia siaučia stiprūs komunistų partizanų būriai, kurių skaičius siekia 12,000. Daugelyje jo sri-čių vyriausybės įtaka jaučiama tik dieną, o naktį vyrauja parti-zanai.

Etiopiją valdančios karinės ta-rybos grupė įvykdė perversmą. Tarybos galva ir kiti 6 nariai bu-vo nužudyti, bet, kuri jos grupė yra laimėjusi, tuo tarpu neaišku.

Sudane karo aviacijos grupė taip pat bandė nuversti vyriausybę, bet perversmas buvo nu-malšinamas.

VASARIO 16-TĄJĄ BE PIONIERIŠKŲ KAKLARAIŠČIŲ

Iš L. K. Bažnyčios Kronikos Nr. 23

Vilnius

Vilniaus 41-os vid. mokyklos VII d klasės mokiniai 1976 nu-tarė atžymėti Vasario 16-ją. Bu-vo pasiūlyta šventės dieną atei-ti į pamokas be pionieriškų kaklaraiščių, pasirišus tautines juosteles. Keli mokiniai prirašė ant namų šukių — “Laisvę Lie-tuvai!” ir pan.

Mokinė Nagrockytė A. papa-sakojo apie klasės nuotakas sa-vo tėvams, o šie visas žinias per-da-vė saugumui (jie ten ir dir-ba).

Vasario 17 į 41-ją mokyklą at-vyko saugumietis Kazlauskas. Buvo tardoma VII d. kl. vadovė Varnienė Nijolė ir visi mokyto-jai, tą dieną pravedusieji pa-mokas VII d klasėje (Živilė Bal-taduonienė, Gražina Kazlaus-kienė, Janina Petkevičienė ir kt.). Labai aktyviai saugumui talkininkavo mokyklos direk-torius Vytautas Banevičius ir už-klasinio darbo organizatorė Ja-nina Petkevičienė.

Trimestro pabaigoje mokyto-jų tarybos posėdyje šalia moky-mo reikalų buvo svarstomas dar ir šis klausimas. Mokiniai Vytau-tas Jusevičius ir Albinas Prake-lis buvo tardomi paties direk-toriaus visų mokytojų akivaizdo-je. Aktyvesniems mokiniams buvo sumažintas elgesio pa-žymys, o klasės vadovei Nijolei Varnienei parašytas papeikimas už profilaktiškai neatliktą darbą.

Direktorius Vytautas Banevi-čius ir toliau aktyviai reiškėsi pataikaudamas saugumui. Bal-landžio 18 (Velykų I-ją dieną) jis organizavo šeštadieninę tal-ką. Kiek žinoma, visos Vilniaus mokyklos šią talką pravedė bal-landžio 17 (šeštadienį), o 41-jai mokyklai teko dirbti sekma-dienį.

Panašų aktyvumą parodė ir užklasinio darbo organizatorė Janina Petkevičienė, atėmusi iš mokinės Simonaitytės dienoraš-tį ir jį perdavusi direktoriui. Šis dienoraštį atidavė saugumie-čiui Kazlauskui.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Sausio 7 Šiauliuose mirė dramos aktorius **Vladas Taut-kevičius**. Buvo gimęs 1919 bal-landžio 24 Šakiuose. 1945 baigė Panevėžio dramos studiją (pas J. Miltinį). 1940-46 vaidino Pa-nevėžio dramos teatre, nuo 1946 persikėlė į Šiaulių dramos teatrą. Yra sukūręs apie 90 vaidmenų, vaidino daugelyje veikalu. 1958-61 vaidino Marijampolės dra-mos teatre, po to vėl grįžo į Šiaulius.

— Tenykštėj spaudoj šiuo metu minima lyrinio tenoro **Vlado Česio** šešiasdešimt metų amžiaus sukaktis. Dainininkas yra gimęs 1917 sausio 16 neto-li Kėdainių. 1946 Kauno Konser-vatorijoje baigė dainavimo klasę. Operoj dainuoja nuo 1944, dažniausiai gauna antrojo tenoro partijas. Yra dainavęs daugely klasinių operų Lietuvoj, gastro-liavęs Leningrade, Rygoj. 1954 jam suteiktas Lietuvos nusipel-niusio artisto vardas.

— Lietuvos Žurnalistų saj-un-gos V-asis suvažiavimas buvo sausio 12 Vilniuj. Meno darbu-tojų rūmuose. Kadangi visoj So-vietų Sąjungoj nėra laisvos spau-dos, tai ir žurnalistai tėra val-džios ir partijos tarnautojai, vyk-dą nustatytą propagandinę lini-

ją. Suvažiavime nieko įdomaus nebuvo svarstoma ar nutariama, o tik buvo klausomasi partijos ir valdžios pareigūnų nuvalkiotų kalbų. Būdinga, kad į prezidiumą buvo pakviestas sąjunginis komunistų partijos centro komi-tetas su L. Brežnevu prieky. Buvo gautas ir to komiteto svei-kinimas. Iš Maskvos buvo atvy-kęs Sovietų Sąjungos žurnalstų valdybos sekretorius L. Jagodi-nas, partijos atstovas V. Alekse-jevas. Iš lietuviškų Maskvos sta-tytinių dalyvavo partijos pirmas sekretorius P. Griškevičius, ministeris pirmininkas J. Ma-niušis, partijos sekretorius L. Šepetys, aukščiausios tarybos prezidiumo pirmininko pava-duotoja L. Diržinskaitė, ministe-rių tarybos pirmininko pavaduo-tojų A. Česnavičius.

Ataskaitinį pranešimą padarė Žurnalistų sąjungos pirmininkas Tiesos redaktorius A. Laurinčiu-kas. Suvažiavime dalyvavo res-publikinių ir rajoninių laikraš-čių redaktoriai ir darė praneši-mus. Kalbėjo ir visi aukštieji svečiai. Valdybos pirmininku vėl “išrinktas” A. Laurinčiu-kas, jo pavaduotoju — rusas V. Je-meljanovas (Sovetskaja Litva re-daktorius), antruoju pavaduotoju — J. Mitalas, atsakinguoju sek-retorium — D. Micevičius.

— Jau pradėti **Spalio revoliu-cijos šešiasdešimtmečio** minėji-mai. Dar 1976 gruodžio vidury Kretingos rajone vyko “muzikos dienos”, skirtos Spalio revoliu-cijos 60-mečiui. Trylikoj rajono vietovių koncertavo televizijos ir radijo choras, ansamblis Ar-monika, Lietuvos kvartetas, Vil-niaus meno mokyklos styginis orkestras. Valstybinės konser-vatorijos liaudies instrumentų

Iš dienoraščio paaiškėjo, kad mergaitė yra tikinti. Direktorius Banevičius, prieš apklausinėda-mas mokinę Simonaitytę, griež-tai įsakė į jo klausimus atsaky-ti tik tiesą, nes tikinčiam meluo-ti negalima. Tuomet pateikė to-kios klausimus: kokią bažnyčią lankai? Kokius ten matei kuni-gus? Ar dalyvavai procesijoje? Gal kunigas duodas pinigų? Iš kur pirkusi maldaknygę?

41-je mokykloje atmosfera pa-sidarė slogi, Saugumo akys braunasi į intymiausius mokyto-jų ir mokinių sąžinės dalykus.

Vieksniai

1975 gruodžio 5 chuliganai akmenimis išdaužė Vieksnių bažnyčios langus. Vienas ak-muo nukrito ant didžiojo altor-riaus prieš tabernakulį. Senelis invalidas kunigas pakėlė nuo altoriaus akmenį ir pasakė:

— Aš tą akmenį pasiimsiu pri-siminimui. Jis yra vertas dėme-sio, nes tai ateistinio auklėjimo vaisiai.

Mažeikių ir Vieksnių kapinė-se sudaužyti paminklai ir nu-plėšytos kančios nuo kryžių. Ko-dėl valdžia nemato chuliganų, o persekioja vaikus, lankančius bažnyčią?

ansamblis Sutartinė, Filhar-monijos ansamblis Estradinės Melodijos ir Kretingos mišrus choras Gintaras. Spaudoj rašo-ma, kad koncertų klausėsi per aš-tuonis tūkstančius rajono dir-bančiųjų, kad šventė tęsėsi 6 dienas. Žinoma, koncertai dir-bantiems yra gražus dalykas, bet biau-ru, kad visa tai tarnauja oku-pantų propagandai, kad rišama su priverstiniais minėjimais, ku-rie truks ilgiau negu ištisus 1977 metus.

— Įdomus straipsnis apie Sa-kalo knygų leidyklą. 1976 m. Kultūros Barų 11 nr. lituanistas Aleksandras Žirgulus paskelbė straipsnį apie Sakalo bendrovę ir jos vadovą Antaną Kniūkštą, kuriame gana objektyviai paro-doma, koki didelį vaidmenį ši leidykla suvaidino lietuvių lite-ratūros ugdyme. Duodama ir statistikos apie tiražus, apie at-skirų autorių populiarumą. Su-prantama, kad autorius, kal-bėdamas apie nepriklausomo-mybės laikus, turi atiduoti duoklę ir prievartinei realybei: nepri-klausomybė turi vadinti “bur-žuaziniu laikotarpiu”, turi pasi-džiaugti, kad dabar “knygų lei-dimas nebe atskirų knygų mylė-tojų ar biznierių užmojis, bet planingas, valstybės finansuoja-mas, kultūros darbas” (...), kad “leidžiama liaudies kultūrai rei-kalingų, nors ir ne visada pel-ningų, leidinių” (K.B., 11 nr., 64 psl.). Suprantama, kad te-nykštėse sąlygose be šitokios duoklės partinei linijai iš viso straipsnis negalėtų būti išspaus-dintas.

— Okupuotos Lietuvos spau-doj plačiai minima rašytojos **Ievos Simonaitytės** (g. 1897) aštuoniasdešimties metų am-žiaus sukaktis. Ši garsūs mūsų beletristė pokario metais oku-puotoj Lietuvoj “kritinio realiz-mo” kūrinius sugebėjo prisitai-kyti prie okupanto reikalau-jamos idėjinės linijos ir už tai buvo gerbiama. Ir dabar amžiaus sukakties proga Sovietų Sąjun-gos valdžia ją apdovanojo “Tau-tų Draugystės” ordinu. Rašyto-ja žiemą gyvena Vilniuj, vasarą persikelia į savo vilą Priekulėj, netoli savo gimtojo Vanagų kai-mo.

— Šių metų sausio 15 Kaune mirė dailininkas Jonas Buračas (g. 1898). Jo nekrologe rašoma, kad palikęs per penkis tūkstan-čius paveikslų, vaizduojančių Lietuvos gamtą — akvarelių, aliejinų ir grafikos darbų. Jo kūrinių esą — “savotiška Lietu-vos gamtos enciklopedija, kurio-je ir pajūrio peizažai, ir žymes-ni istorinės praeities liudinin-kai, ir tarybiniais metais augan-čios pramonės vaizdai atlikti tvirta puikaus meistro ranka” (Lit. ir Menas, 1977 Nr. 4). J. Buračas buvo A. Galdiko ir J. Vienožinskio mokinys (Kauno meno mokyklą baigė 1930).

Pr. N.

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiunti-mas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvai-raus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pageidaujamų daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniam prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnau-jama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Namų tel. 296-5359.

NEW YORK — Lietuvos atsimi-nimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM

89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stu-kas, 1467 Force Dr., Mountain-side, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. North-port, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 84-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 296-1600, namų tel. TW 7-3061.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotu-ves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apy-linkės lietuviuos. Nauju aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vedinamas.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietus. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor-tai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — im-pertuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostūmams, paltams ir suk-nelems. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lėvoms užtiesalai, vi-nonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Spe-cialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir jsi' kinsite!

DALE POVILASKAITĖ-SELLEI, sav., “Friendly Spirits Wines & Liquors”, 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir di-deliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal ima-mą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant prista-čoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

SPARTA—Rašomos mašinėles įv. kalbomis, radio, spalv. TV, compute-riai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir fir-mų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvej, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdir-bęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvej ir kviečia visus apylinkės lietuviuos į patarnavimais pa-sinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių pa-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spau-dos kioskas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Gaszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpi-namos šermeninės bei kurio miesto daly.

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Agronomės Izabelės Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikie-tėm. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai su-verta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau “Lithuanian Cookery”egz. uždol. Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Rochesterio, N.Y., lituanistinės mokyklos mokiniai, suvaidinę Vandos Frankienės “Vaikiukai aviniukai”. Čia matomi angelai. Iš k. Algis Naujokas, Antanas Blaveščūnas, Billy Urbonas, Algis Pauliukonis, Dainius Vidmantas ir Tomas Skučas.

DARBININKAS

The Lithuanian, Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kėlbų redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

1918 metai ir 1977 metai

Švęsdami 59-ąsias nepriklausomos Lietuvos atstatymo metines, minėme su pagarba ano meto veikėjus, signatarus, savanorius. Jie tebėra mum artimi, nes esam atsidūrę jų rolė — mes kovojam panašią kovą kaip ir jie — kovą nepriklausomos Lietuvos valstybės veikimui atstatyti.

Kovos, tikslas tas pats, nors žmonės nauji. O gal ir tos kovos sąlygos naujos? Ar mes turini daugiau optimizmo laimėti?

Sąlygos — tarptautinis klimatas — kovai dėl nepriklausomybės yra ir geresnės, yra ir blogesnės.

Geresnės, nes Lietuva anuo metu tarptautinėje plotnėje buvo nepažįstama. Reikėjo įrodinėti, kad lietuvių tauta tebėra gyva; kad ji verta būti nepriklausoma valstybė. Šiandien kiekvienas politikas tai žino. Vieni žino, kad Lietuva yra dar taip neseniai buvusi nepriklausoma valstybė; kiti dar žino ir tai, kad ji tebėra nepriklausomatarptautinės teisės požiūriu.

Tačiau klimatas nepalankesnis kitais atžvilgiais. Viena, šios dienos politikai žino Lietuvos padėtį, bet jie norėtų jos nežinoti. Norėtų nežinoti, nes šiaandien labiau nei anuo metu valstybių santykius tvarko ne teisė, bet pragmatinis oportunizmas. Anuo metu tarptautinį klimatą įtaigojo prezidento Wilsono paskelbti tautų apsisprendimo punktai, ir Amerikos politika buvo priešinga Rusijos bolševikiniam režimui. Šiandien įsigali politika, kuri siekia pavergti tautų šauksmus tyloje nuskaudinti.

Kovojantieji už Lietuvos valstybės atstatymą tada ir dabar iš esmės labai panašūs. Lemiamasis kovos centras buvo ir yra tauta pačioje Lietuvoje. Tačiau balsus kelė dėl Lietuvos likimo ir iš-eivija — Rusijoje (Petrapilio seimas 1917), vakarų Europoje, o ypač Amerikos lietuviai. Jie visi

ruošė palankų klimatą Lietuvos nepriklausomybei tarptautinėje arenoje.

Ano meto Amerikos lietuvių entuziazmas ir pasiaukojimas buvo toks, kad galėtum net suabejoti, ar šiaandieninė išeivija parodo tiek pasiaukojimo porcingai pagal savo išgales. Amerikos lietuvių pastangom prezidentas Wilsonas paskelbė Lietuviai dieną nukentėjusiems nuo karo šelpiti (1916 lapkričio 1). Lietuvos politiniams reikalams tik vienas katalikų suorganizuotas Tautos Fondas iki 1922 buvo išmokėjęs daugiau kaip pusę mil. dol. O to meto doleris nebuvo taip pigiai gaunamas: pramonės darbininko metinis uždarbis 1918 buvo apie 1115 dol.

Amerikos lietuviai surinko milijoną parašų (1921), kad paskatintų prezidentą Hardingą pripažinti nepriklausomą Lietuvą.

Anuo metu Amerikos lietuvių veikėjų nuomonių skirtingumas gal buvo didesnis nei dabar. Nesutarta net dėl pačios nepriklausomybės Lietuvai. Socialistų veikėjas dr. P. Grigaitis tvirtino (1918), kad Lietuvai geriau dėtis prie Rusijos; o Naujienų dienraštis tikino, kad "tie žmonės, kurie už Lietuvos nepriklausomybę stoja, turės neužilgo savo obalsį mesti". Tačiau gera tai, kad ilgainiui stiprėjo patriotinė nepriklausomybės linija.

Šiandieninė padėtis šiuo atžvilgiu geresnė. Tik nuotrupos eina su Maskva. Daugumos pažiūros nesiskiria dėl reikalavimo Lietuvai nepriklausomybės. Dabar nesutikimas reiškiasi neseminiais klausimais — dėl vadovavimo laisvės kovoj. Kai kada gal tai ir naudinga, nes kelia lenktyniavimo įtampą ir kviečia pasirodyti su konkrečiais darbais.

1918 metų veikla neatsiejama nuo 1977. Anų metų paskelbtas

Vasario 16 sueina 50 metų, kai Vilniuj, tuo metu lenkų okupuotam, mirė lietuvių tautos patriarchas, pirmojo lietuvių tautinio atgimimo laikraščio Aušros redaktorius, pirmas pasirašęs Lietuvos nepriklausomybės aktą, dr. Jonas Basanavičius. Visą savo gyvenimą skyręs lietuvių tautiniam atbudimui, lietuvių kultūrai kelti ir ugdyti, jis ir senatvėje pasiliko okupuotame krašte Vilniuj, kai Lietuva jau buvo nepriklausoma. Ir mirė jis mūsų tautos didžiausią dieną — Vasario 16.

Palaidojo jį Vilniaus Rasų kapinėse, kad tuo irgi paliudytų mūsų pastangas išlaikyti šį miestą lietuvišką. Rasuose jau buvo ir žymių lietuvių kapai — Mikalojaus Konstantino Čiurlionio ir kitų.

aktas angažavo tautos valią drausiom aukom. Iš to akto išaugo nepriklausoma valstybė. Ji tegyvo vos 22 metus. Bet tie metai davė naują generaciją, kuri savo valstybę gyvybę pareiškė nauju aktu — 1941 metų sukilimu. Iš šio naujo akto išaugo generacija, dešimt metų partizanavusi nelygioj kovoj su grobiku.

Šią Vasario 16-osios akto dinamišką jėgą tebejaučiam veikiant per visas kartų kartas. Tai jaučiantieji gali ir sau taikyti aną 1918 lapkričio 8 New Yorko seimui skirtą šūkį: "I krūva visi Lietuvos mylėtojai!"

PENKIASDEŠIMT METŲ
BE DR. J. BASANAVIČIAUS

Lietuvoj jo vardu buvo pavadinoti keliai, gatvės, parkai. Dar jam gyvam esant, buvo pastatyti paminklai. Kai jis lankėsi nepriklausomaj Lietuvoj ir gy-dėsi Karo ligoninėj, jis buvo prie tokio paminklo nusifotografavęs drauge su kitais Fraternitas Lituanica gydytojais.

Vadas iš Suvalkijos

Lietuvos visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime ilgai vyravo žemaičiai, ypač 19 amžiaus pradžioj. Žemaičių dvarikai arba vyskupo dvaras Alsėdžiuose buvo lietuviškos žemaitiškos kultūros centras. Visi rūpinosi rašyti žemaitiškai. Iš Žemaitijos išaugo pagrindiniai pirmosios 19 amžiaus pusės tautos vadai. Žemaičiai buvo Simanas Daukantas ir vysk. Motiejus Valančius, pats didžiausias 19 amžiaus vadas, neleidęs tautai pasimesti tamsybėse. Bet su Valančium baigėsi žemaičių rašytojų, visuomenininkų eilė.

Tauta jau buvo parengta paties Valančiaus naujiam herojiniam laikam. Ji buvo išmokyta skaityti, jai buvo nurodytas knygnešių kelias (pats Valančius ten išspausdino pirmąsias knygeles ir paskleidė žmonėse). Pats Valančius norėjo leisti laikraštį Pakeleivą, bet visa sutrukdė 1863 sukilimas. Buvo tik

laiko klausimas, kada ir kur pasirodys lietuviškas laikraštis.

Šioj tuštumoj po Valančiaus mirties į mūsų tautos vadus atėjo suvalkiečiai. Atėjo todėl, kad ten buvo anksčiau panaikinta baudžiava, ten buvo geresnės materialinės sąlygos atkusti lietuviškam kaimui. Per Marijampolės gimnaziją jau atėjo eilė vyrų, kurie nulėmė ateities gyvenimą ir visai kita kryptim pasuko mūsų kultūrinį gyvenimą. Jei dar po Valančiaus būtų buvęs įtakingas žemaitis rašytojas, tai šiaandien bendrinė rašomoji kalba būtų sudaryta iš žemaičių tarmės. Atėję suvalkiečiai atnešė ir savo tarmę ir iš jos sudarytą bendrinę kalbą (Jonas Jablonskis).

Vienas pirmųjų suvalkiečių vadų ir buvo Jonas Basanavičius. Gimė jis 1851 lapkričio 23 Ožkabalių kaime, Bartininkų valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Marijampolės gimnaziją baigė 1873. Maskvoj pirma studijavo istoriją ir literatūrą, paskui perėjo į medicinos fakultetą. Tada gavo valdžios stipendiją. Stipendijos buvo skiriamos lietuviams, kad atitrauktų nuo lenkų įtakos. Mediciną baigė 1879 birželio 19.

Išleido Aušrą

Studijuodamas mediciną, daug dėmesio skyrė Lietuvos praeičiai, istorijai, rinko tautosaką.

1879 metų gale išvyko į Bulgariją, per pažįstamą draugą gavęs ten gydytojo vietą. Bulgarijoj išgyveno ilgą laiką, ėjo įvairias pareigas, gavo net to krašto pilietybę, dalyvavo jų visuomeniniame, kultūriniame gyvenime. Bet ir ten jis pasiliko lietuvis. Jo visas rūpestis buvo skiriamas tyrinėti lietuvių praeitį, sukelti tautoj tautinį atbudimą. Taip jis 1883 kovo mėnesį išleido Aušrą — pirmąjį tautinės minties laikraštį, skelbdamas tautinį atbudimą. Per Lietuvos praeities aukštinimą jis žadino tautoj lietuvišką sąmonę, skatino visus jungtis ir drauge dirbti.

Aušra mūsų tautoj pradėjo naują epochą. Išsidiiferenciovo visuomenę, išryškėjo tautinės gairės, atėjo tautinė literatūra. Aušra pasuko mūsų tautą iš senovės kelio į naująjį kelią, kuris jau privedė prie nepriklausomybės atstatymo.

Aušra sustojo 1886, bet jos įžiebtą ugnelę niekada nebeuž-

geso — ėjo nauji laikraščiai, tauta kėlė iš ilgo amžių miego.

Grįžo į Lietuvą

Basanavičius 1905 grįžo į Lietuvą, apsigyveno Vilniuj. Čia jis visą savo gyvenimą skyrė Lietuvai. Vilniuj įsteigė Mokslo draugiją, rinko eksponatus, rūpinosi lietuvių kultūriniu, visuomeniniu ir politiniu gyvenimu. Vilniuj jis pateko ir į Lietuvių Tarybą, kuri paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Pirmas jis tą aktą viešai paskaitė susirinkusiems ir pirmas pasirašė. Pasirašydamas šį nepriklausomybės dokumentą, Basanavičius buvo 67 metų amžiaus. Šis jo parašas liko istorinis visiem amžiam — savo darbu, savo auka, savo raštu iškovotą nepriklausomybę patvirtino savo parašu.

-o-

Dr. J. Basanavičius lietuvių tautai atliko šiuos didelius darbus:

1. Išleido pirmąjį lietuvišką tautinio atbudimo laikraštį Aušrą.

2. Pirmas pasirašė nepriklausomybės atstatymo aktą.

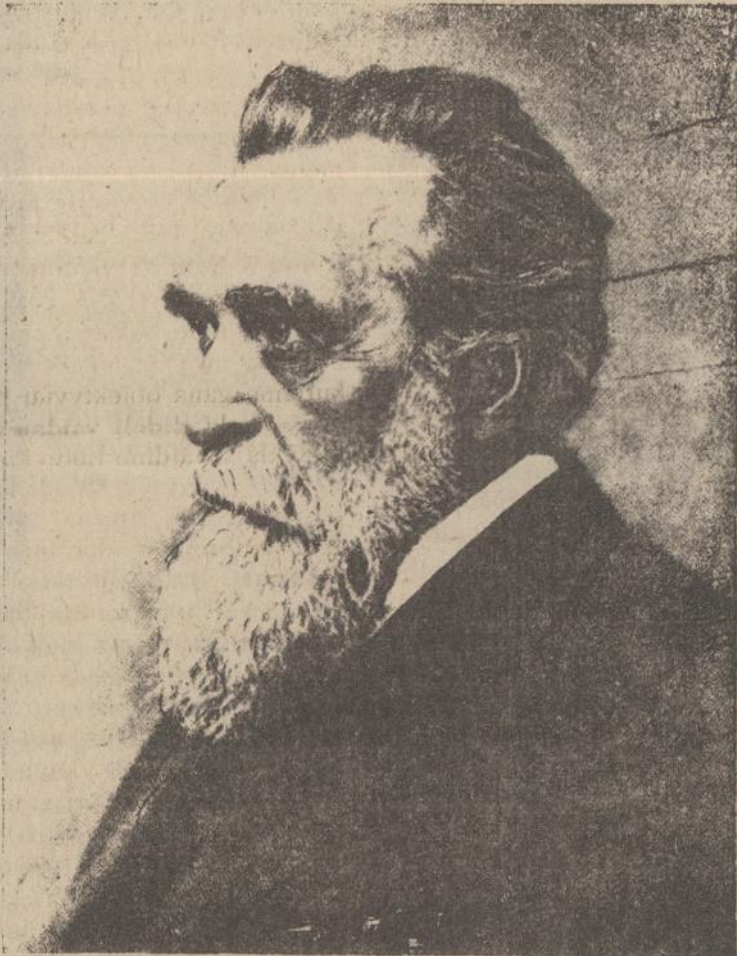
3. Įkūrė Lietuvos Mokslo draugiją.

4. Rinko lietuvių tautosaką ir išleido tos tautosakos 7 tomus (išspausdinta Amerikoje).

5. Parašė eilę mokslinių straipsnių, kurie nagrinėja lietuviškų kryžių kilmę, lietuvių tautos praeitį. Dalis tų straipsnių pasenę, pagrįsti romantinėmis svajonėmis, bet savo laiku jie turėjo įtakos ir skatino kitus daugiau dėmesio skirti liuanistikai.

Taip dr. Jonas Basanavičius naujoj, moderniojoj Lietuvos istorijoje stovi pačioj pradžioj, kaip naujas tautos vadas, naujų tautinių kelių tiesėjas bei jų ryškintojas. Todėl jį ir vadinam patriarchu ir prisimenam šią jo mirties 50 metų sukaktį. (p.j.)

— Aušros, leidžiamos okupuotos Lietuvos pogrindy, išėjo naujas numeris — 4(44). Data — 1976 spalio 20. Viso 61 mašinėlė rašytas puslapis. Turiny: 1. Nepriklausomybės netekimas — skaudi lietuvių tautos nelaimė. 2. Lietuvių Golgota. 3. Saugumas ir nusikaltėlių pasaulis. 4. Lietuvos KP CK Maskvos skyriaus vedėjui doc. J. Aničui. 5. Ar tai tiesa? 6. Skundas TSRS generaliniam sekretoriui drg. L. Brežnevui. 7. Žinios.

Dr. Jonas Basanavičius

Šatrijos Ragana

5

VIKTUTĖ

Et! Toks jų ir patriotizmas! Visas paremtas tik žodžiais, svajonėmis apie lenkų karalystę ir atminimais "senų, gerų laikų"! ...

18 lapkričio, trečiadienis

Labai prozaiską užsiėmimą turėjau šiandien, net nežinau, kaip jį švelniau aprašyti. Visą priešpieitį išstovėjau žiūrėdama, kaip mėsinėja paršus! Pabaigus šį "poetišką" darbą, išėjau su broliuku pasivaikščioti. Diena buvo šviesi, saulėta, jokio vėjo; žemė visur pažalusi, galima eiti visur, kur nori. Nuėjome į mišką.

Neapsakomai mėgstu mišką; vasarą, atsigulus ant kaimynų ir įsmeigus akis į medžių viršūnes, galėčiau taip būti be galo. Įkvepia jėra ramybės, tylos... Niekur nėra tiek lengva svajoti, niekur nejauti taip aiškiai gamtos gražumo. Bet dabar miškas atrodo biauriausiai, tarsi dvasios jame nebėra. Paskui, sniegams uždengus žalias pušų ir eglių šakas, vėl bus jis lyg kokia stebuklių karalystė.

Bobos, milždomos karves, pasakojio daug šį vakarą apie

daktarą. Giria jį kiek įmanydamos. Būk dabar vežą jį ir vežą, nes žmonės labai serga, o jo gydymas gelbstas. Neplėšias nuo žmonių, kiek kas duodas, tiek gana, o nuo neturtėlių neimās nieko; net pats davęs keliems vaistų veltui ir dar pinigų palikęs reikalingiems daiktams. O koks švelnus! Su kiekvienu pasinėkąs gražiai, kiekvieno išklausąs... Gyrė taip jį bobelės ir gyrė be galo. Ir man jis iš karto pasirodė geras. Gaila, kad nebeateina! Žadėjo atnešti smuiką — ir nėra... Tur būt, ligonys visą laiką užima.

19 lapkričio, ketvirtadienis.

Įbėgo Kaziukas, sakydamas, kad ledas geras ant Ventos. Tuojau pasiėmėm ledžingas ir nuėjome. Iš tikro, ledas dailus, slidus kaip stiklas. Vazinėjome, kol sutemo, ir tai dar nenorėdama grįžau namo. Kokia maloni pramoga tas čiužinėjimas! Mėgstu šokti ir jodinėti, bet šokiai stovi paskutinėje vietoje. Gal dėl to, kad jie visados vyksta tokioje nenatūralioje aplinko-

je: dirbtinė šviesa, troškus oras ir t.t. O čia leki lyg paukštis, laisvas, daug erdvis, daug oro, aplinkui tik gamta...

20 lapkričio, penktadienis.

Ateina kartais man sunkios valandos... Ima abejonė, ar yra kam kokios naudos iš mano gyvenimo. Ką aš čia gero darau? Išnykus man iš pasaulio, ar kas bent pajustų? Gyvenimas vis eina ir eina savo keliu, žmogus vis arčiau ir arčiau mirties... Pamąsčius, kaip sunaudojai tas praėjusias dienas, baisu daros! Rodos, nieko nedirbu, niekam iš manęs naudos nėra, niekas nepajaus, ar buvau pasauly, ar ne... Ir toks ima mane nusiminimas, taip man sunku, kad vietos sau negaliu rasti. Rodos, eičiau į pasaulio galą, jei žinočiau galėsianti ten padaryti gerą darbą. Kartais man rodos, kad, palikęs gailėstingąją seserim, patenkinau savo troškimą: tada jau tikrai visas jėgas atiduočiau artimų laimei ir matyčiau kasdien naudą iš savo darbo...

21 lapkričio, šeštadienis.

Maža turime čia kaimynų: dvarų yra, bet vis išnuomotai. Vieni tik ponai Būtautai gyvena arti, ir dažnai su jais susieiname. Bet pas mus svečių netrūksta: dažnai ateina kunigai, atvažiuoja gentys, kurių yra daugybė. Žinoma, pokylių nėra višų; nebent per šventes ar vakacijas, jaunuomenei susirinkus, linksminas ir mūsų kraštas.

Mano pažįstamos panos gailisi manęs, kad taip sėdžiu tyliai. Bet man niekados neilgu; kad tik turėčiau knygų ir fortepijoną. Ta mūsų draugija nemaž netraukia manęs prie savęs, ir, turėdama gerų knygų ir naujų gaidų, šimtą sykių bevelių pasilikus namie, negu važiuavęs į pokylį. Atsiskyrėlės būdo neturiu ir pasilinksminėti mėgstu, bet tik-tai tokioje draugijoje, kurioje man tikrai malonu. O čia nuvažiuavus reikia tik žiovauti ir gana. Panelės kalba apie kavalierius ir parėdus, ponios skaičiuoja savo kaimynų nuodėmes, o su ponais pašnekėti valandėlę — tai tikriausias vaistas užmigti tuojau. Bet ne visados ir užmigti tegalima, nes dažnai jų kalbos taip įerzina, kad tvertis negalima vietoje.

Vienas pavyzdžiui, sako:

— O tai, panie, žmonės pas mus! Išvaizduokite: vakar einu per kiemą ir sutinku du vežimū bevažiuojant. Žmonės žiūri į mane, mato, kad esu ponas, o kad bent ranką prie kepurės prikištų! Pyktis mane paėmė. Sušukau, kad sustotų, klausiu: "Iš kur jūs?" — "Mes iš fabri-kios pono L.", — sako tarsi iš kokios karalystės. "O dėl ko, durniai, nenusiimate kepurų, važiuodami per mano kiemą? Aš jums duosiu kitą sykį! Vaziuokite aplinkui, jei nemokate apsieiti, kaip reikia!" Ar tai ne gyvuliai? Gyvuliai, tikri gyvuliai, panie!

Kitą sykį vėl kalbu su vienu

ponu. Turi jis arti mūsų dvarą, bet gyvena antrame, netoli Gardino. Klausiu, kokie ten žmonės, kuo užsiima. Jis atsakė, kad labai neturtingi, nes žemė esanti menka, nemoką jė ūkininkauti ir t.t. Pasigailėjau jų, bet jis tarė:

— Tai ir gerai! Geriausia gyventi ten, kame žmonės neturtingi: neturi puikybės, bijo pono, klausio, nuolat į rankas bučiuoja, bent jauti, kad esi ponas.

Žinoma, ne visi tokie. Yra ir gerų žmonių, aukščiau ir plačiau žiūrinčių, bet nedaug, nedaug!

22 lapkričio, sekmadienis.

Šiandien po pietų nuvažiuavome su Alenute pas Būtautą. Tai šeimyna, su kuria dažnai matomės. Yra jų motina, duklė ir sūnus. Panelė Ona jau ne per daug jauna, mažai jai, tur būt, trūksta lig 30; svarbiausias jos noras yra ištekti. Dėl ko lig šiol tos nepasiekė laimės, Dievas žino! Iš pradžių pati atstūmė porą konkurentų, paskui neatsirado amatorių; ne per daug ji graži ir, svarbiausias dalykas, — neturi dailės. Proto horizontas siauras, tačiau turi ji gerų savybių: nesėdi sudėjus rankas ir yra geros širdies. Jų materiali padėtis yra gana bloga, taigi panelė Ona daug dirba; tarnačių laiko mažai, pati dirba ir virėjos ir gaspadinės darbą. Ponas Juozas dar jaunas kavalierius, pirmus metus tešimininkauja. Kaip visi mūsų dvarininkai, nebega-

lėdamas ilgiau būti gimnazijoje, pagrižo namo ir tapo ūkininku. Bet jis nepriklauso prie tų dvarininkų, apie kuriuos aukščiau minėjau: yra geros širdies, nepuikus, gerai apsieina su žmonėmis. Parako neišgalvos, bet, apskritai sakant, žmogelis geras. Viešėjome pas juos visą vakarą. Panelė Ona labai sujaudinta dėl naujo daktaro atvažiavimo. Matė jį bažnyčioje, ir patiko jai. Klausinėjo po šimtą sykių, kada pas mus buvęs, ką kalbėjęs, kaip sėdėjęs, labai pavydi, kad pas mus buvo, o pas juos dar ne.

— Tik veizėk tu, Viktute, — tarė man, — nesugauk jo! Rimta sau, tarsi nieko neišmananti, o sau patylikais ir pagaus man iš panosės tokį "cacą" vaikiną!

Ponas Juozas juokias, kad dabar ūmai atsiradę daugybė reikalų į miesčiuką, ir vis Onytė pati turinti juos atlikti. Visus arklius, sako, jau nuvariusi bekeliaudama. Bet, nelaimė, daktaro nė sykiu nesutikusi.

Nepasisekė man tą dieną. Pagrįžusios namo, radome mamą dar neatgulusią.

— O mes irgi svečių turėjome, — pasakė ji. — Buvo daktaras, atnešė gaidų, ketindamas padainuoti; labai gailėjosi, neradęs jū-sų. Tačiau sėdėjo gana ilgai; taip linksmai praėjo vakaras, toks jis simpatingas. O savo gaidas paliko ten ant fortepijono.

(Bus daugiau)

LIETUVOS AIDAS

Šios savaitės atspaudas, išleistas pirmą kartą, skirtas Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Jis yra pirmasis, kuris išspausdintas po to, kai Lietuva atgavo savo laisvę. Šis atspaudas yra pirmasis, kuris išspausdintas po to, kai Lietuva atgavo savo laisvę. Šis atspaudas yra pirmasis, kuris išspausdintas po to, kai Lietuva atgavo savo laisvę.

№ 22 (70) Vilnius, antradienis, 1918 m. vasario mėn. 19 d. II metai

LIETUVOS TARYBA

skelbia

Lietuvos nepriklausomybė

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės siuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18–23 d. 1917 metais, **skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratinį valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

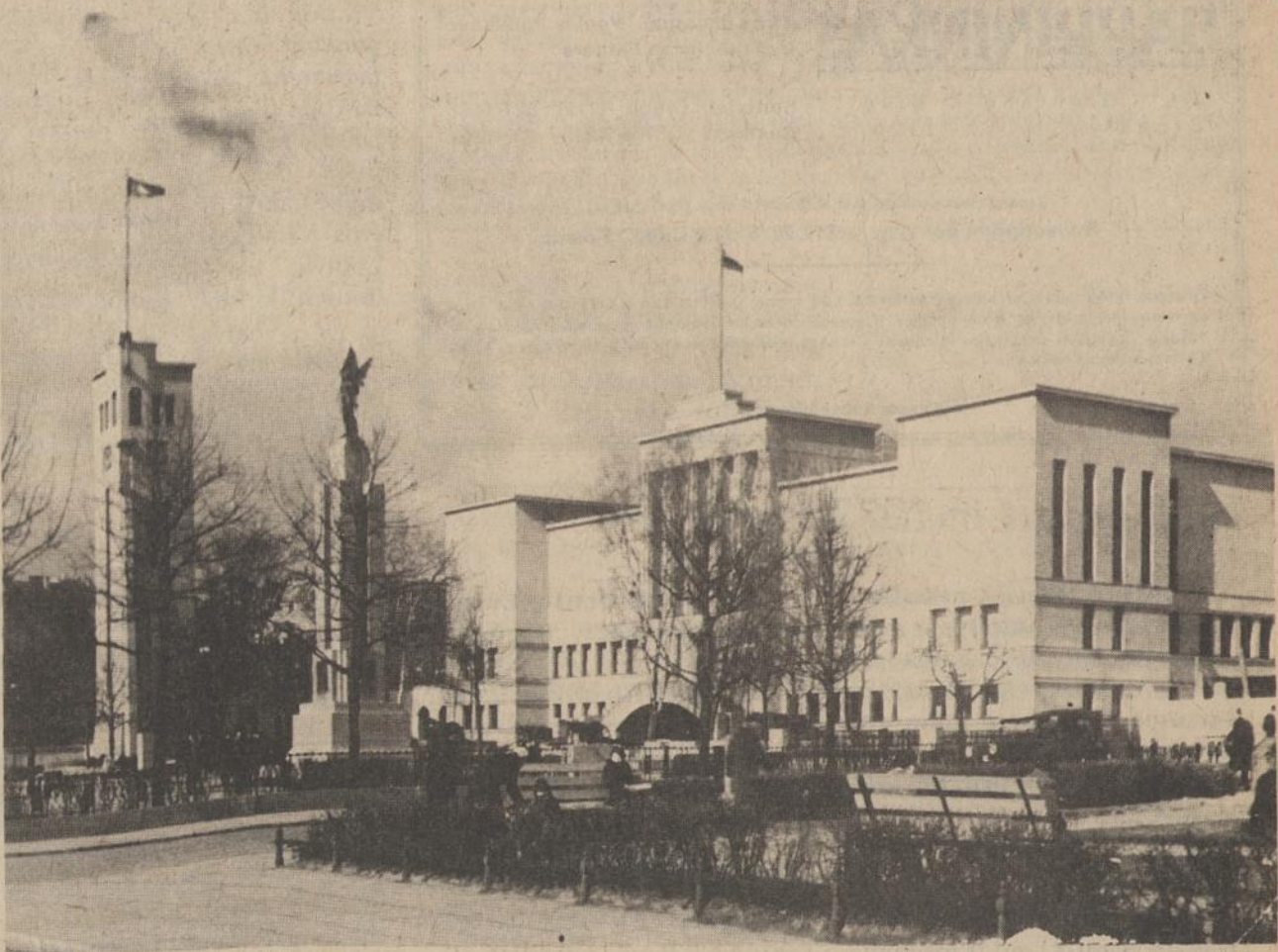
Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:

Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydaitis, St. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrulis, Dr. J. Šaulys, K. Saulys, J. Šernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vallokaitis, J. Vileišis.

Lietuvos Aidas, Vilniaus dienraštis, taip paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą, paskirdamas visą pirmą puslapį. Paskelbta 1918 vasario 19, antradienį.

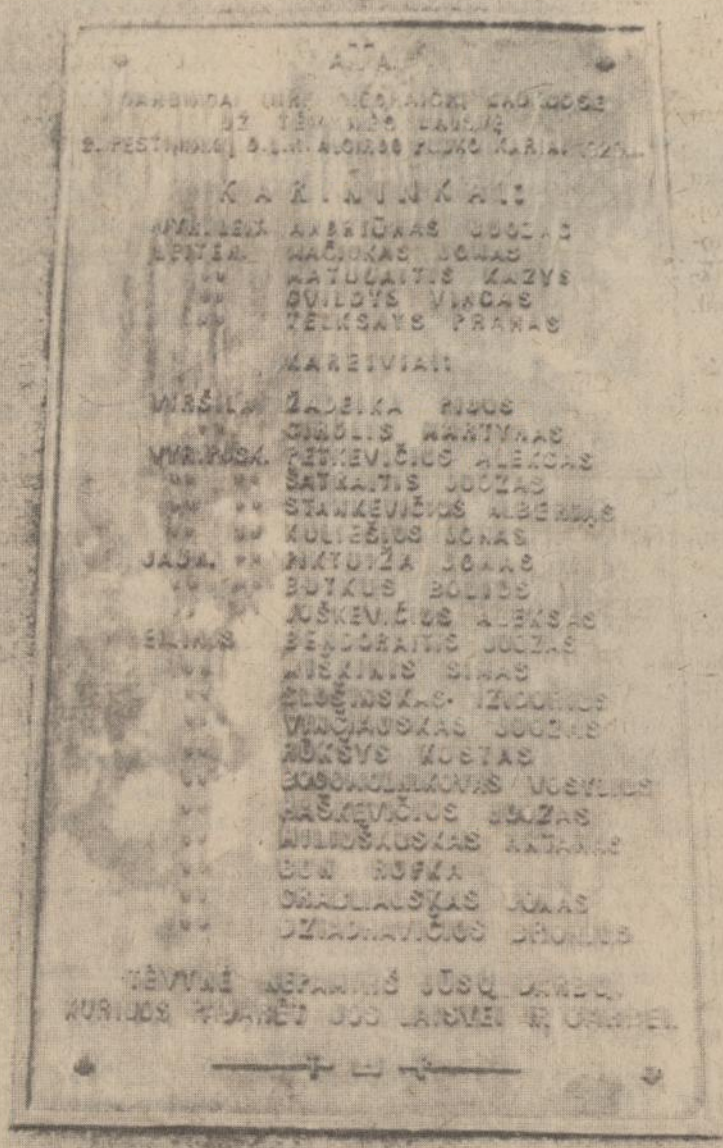

Karo muziejaus sodelis Kaune. Priekyje — Laisvės paminklas, gilumoj — muziejus, dešinėje — muziejaus bokštas, kur buvo iškeltas Amerikos lietuvių dovanotas varpas.

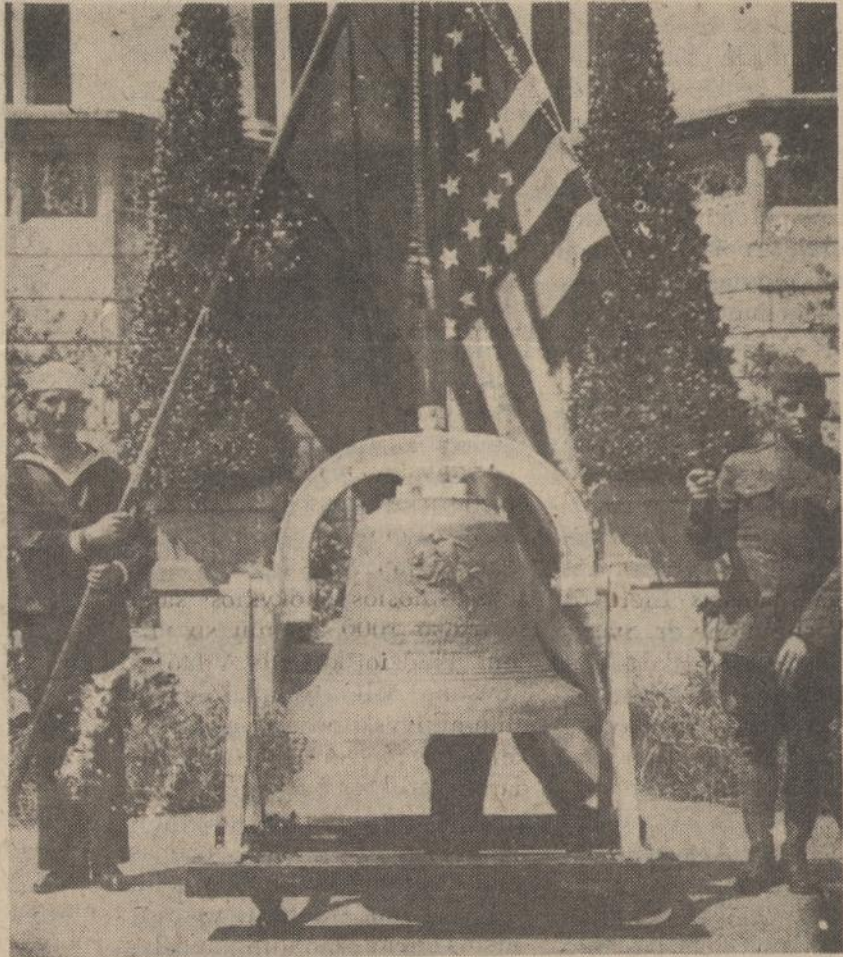
Vasario

16-tai

pagerbti

Giedraičių kautynėse žuvusių karių sąrašas. Bronzinė lenta yra įmūryta jų pagerbimo paminkle.

Amerikos lietuvių 1922 Lietuvai dovanotas Laisvės varpas. Varpo šone buvo įrašyta: "O skambink per amžius vaikams Lietuvos, kad laisvės nevertas, kas negina jos". Varpas buvo iškeltas į Karo muziejaus bokštą Kaune ir skambindavo per didžiąsias iškilmes.

Dr. Jono Basanavičiaus kapas Vilniuje, Rusų kapinėse

Vilnius — Lietuvos sostinė, kur buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ RUOŠIASI VASARIO 16-AJAI

Artėjant 59-ajai Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakčiai, JAV LB krašto valdyba ir visuomeninių reikalų taryba deda pastangas ją prideramai paminėti. Vėl siekiama laisvajam pasauliui pristatyti lietuvių tautos nepailstamą kovą prieš sovietinį pavergėją ir Helsinkio konferencijos sutarimais nepalaužtą jos išeivijos griežtą nusistatymą siekti Lietuvai nepriklausomybės.

Leidiny, primenant tautos kančias

Šešti metai iš eilės LB pastangomis ir rūpesčiu išleidžiamas leidinys, atskleidžiantis žmogaus teisių pažeidimus pavergtojo Lietuvoje. Šeštasis — "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — a Report for 1976". Veikalas šiuo metu jau spausčiau; netrukus išeis 3,000 egz. tiražu. Jame sukaupia naujausia 1976 metų įvykių apimanti dokumentacija, liečianti okupanto priespaudą ir tautos pasipriešinimą. Atsispindi LKB Kronikos atskleisti būdingesnieji faktai, Tomo Venclovos siekimas išvykti iš sovietinės vėgrijos, atskleidžiama Lietuvoje įsikūrusi disidentų grupė, siekianti iškelti sovietų nusižengimus Helsinkio konferencijos sutarimam, supažindinama su Jungtinėse Tautose vykusiis amerikiečių ir sovietų atstovų "apsišaudymais" Baltijos valstybių klausimu. Visa dokumentinė medžiaga veikalo autoriaus — politinių mokslų profesoriaus JAV universitete — pristatoma moksliniu būdu, su atitinkamais komentarais, išlaikant veikalo vientisumą.

Apie šį veikalą, virtusį tradicija JAV LB "dovana" Vasario 16-osios proga, naujasis Lietuvos atstovas Washingtono dr. Stasys Bačkis yra šiaip išsireiškęs: "Visu nuoširdumu džiaugiuosi, kad JAV LB tą leidinį paruošė ir išleido, ir ta proga nuoširdžiai vis sveikinū."

Minimas leidinys kasmet pasiekia visus JAV kongreso narius, Jungtinėm Tautom priklausančias valstybes, aukštuosius dvasiškų, laisvojo pasaulio mokslo institucijas, spaudos atstovus. Sukaupia informaciją yra geriausias dokumentų rinkinys artėjančiai Balgrado konferencijai. Leidinio išlaidos apmokamos iš Vasario 16-osios proga lietuvių visuomenės Lietuvių Bendruomenei skirtų aukų.

Veikalas apie pagrindžio pasireiškimus

Spausčiau šiuo metu taip pat yra ir dr. Tomo Remeikio keliolikos darbo metų pareikalavęs veikalas "Dissent in Lithuania 1945-1975". Ši daugiau kaip 400 puslapių turinti knyga yra svarbesnį Lietuvos pagrindžio pasireiškimų rinkinys, apimantis 1945-1975 laikotarpį, pagrindinį dėmesį skiriant šio dešimtmčio reiškiniam. Tai kapitalinis veikalas, kuriuo siekiama užkimšti esamą spragą mokslinėje literatūroje apie Lietuvos disidentinį judėjimą. Veikalą leidžia JAV LB, artimai bendradarbiaudama su Lituanistikos Instituto vadovybe. Veikalo leidimą finansuoja Lietuvių Bendruomenė.

Radio programos angliskai

Nepriklausomybės sukakčiai JAV LB visuomeninių reikalų taryba yra paruošusi dvi pusvalandines radio programas anglų kalba. Jas be didesnio vargo kiekvienas aktyvesnis lietuvis gali įpiršti vietos amerikiečių radio stotim "public service" tikslu.

Pirmąją programą paruošė visuomeninių reikalų tarybos nariai Daiva Kezienė ir Ant. Mažeika, antrąją — LB Talks Lietuvai komisijos Philadelphiajio darbuotojai Teresė Gečienė ir Charles Zerr. Pirmoji programa daugiau diskusinio pobūdžio, su politiniais komentarais, antroji — pristatanti Lietu-

vos istoriją ir žmoniškųjų teisių paneigimus, su plačiu muzikos ir dainų rinkiniu. Programas galima užsisakyti rašant: Lithuanian-American Community of U.S.A., Inc., 708 Custis Road, Glenside, Pa. 19038.

Informacija amerikiečiam

JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. Aušra Zerr ir naujai į tarybą įsijungęs Linas Kojelis bendruomeniniam vienam yra paruošę pavyzdinę medžiagą kontaktavimui Lietuvos reikalui JAV prezidento, valstybės sekretoriaus, kongreso narių ir amerikiečių spaudos darbuotojų. Pateikti laiškų pavyzdžiai nurodo, kaip kreiptis į politinio gyvenimo vairotojus, prašyti įžanginio (vedamojo) straipsnio išspausdinimo, parašyti laisšką redakcijai ar paruošti komunikatą spaudai minėjimo reikalu. Taip pat yra paruoštas minėjimo rezoliucijų pavyzdys ir straipsnis, skatinas JAV administraciją 1977 Balgrado konferencijoj iš Sov. Sąjungos reikalauti Helsinkio konferencijos sutarimų vykdymo. Šis straipsnis tinka būti panaudotas kaip vedamasis ar kaip kongreso narių pareiškimas Vasario 16-osios proga. Lietuviai, galį talkinti amerikiečių kontaktavime, minėtą medžiagą gali gauti kreipdamiesi anksčiau minėtu adresu.

CHICAGO, ILL.

Arkivyskupo Jurgio Matulaičio 50 m. mirties sukaktis Chicagoje, paminėta su reikiamu iškilmingumu. Sausio 22 Marijos aukštesniosios mokyklos salėj susirinko 1000 žmonių su viršum. Pradžioj kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, trumpai apibūdino arkivyskupo gyvenimą, iškeldamas jo šventumą ir kilnius darbus, atliktus Bažnyčiai ir tautai. Iš Clevelando atvykęs Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikulskio, atliko meninę programą. Moterų, vyrų ir mišrūs chorai, kanklininkų palydimi, padainavo daug liaudies ir lietuvių kompozitorių dainų. Palydimi kanklių ir skudučių muzikos, šokėjai pašoko keletą tautinių šokių. Koncerto lietuviška programa puikiai tiko tokios sukakties minėjimui. Sausio 23, sekmadienį, Nekalto Prasidėjimo bažnyčioj Brighton Parke susirinko tikinčiųjų minia. Mišias aukojų vysk. V. Brizgys. Su juo koncelebravo kardinolas J. Cody, vysk. A. Abromowicz ir 18 kunigų. Pamoksle kardinolas J. Cody iškėlė arkivysk. J. Matulaičio šventumo žymes, kvietė lietuvius melstis, kad greičiau baigtųsi jo byla ir Dievo tarnas būtų paskelbtas palaimintuoju. Vysk. V. Brizgys pasakė pamokslą lietuviškai. Pamaldų metu lietuviškas giesmes giedojo Čiurlionio ansamblio mišrūs chorai su kanklių ir skudučių pritariamu. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Pamaldose dalyvavo Dariaus Girėno postas, Kolumbo vyčiai, šauliai, ateitininkai, skautai su uniformomis ir vėliavomis.

Seinų, Punsko ir kitų lietuviškų parapijų padėtis svarstyta sausio 21 Jaunimo Centro vakaronėj, kuriai vadovavo kun. J. Vaišnys, SJ. Kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, papasakojo apie tų parapijų vargus dėl lietuviškų pamaldų bažnyčiose, ypač Seinų katedroj, kur Lomžos vyskupas panaikino pamaldas lietuvių kalba. Lietuviai už jas kultūringai kovoja. Kun. V. Rimšelis ragino padėti Seinų lietuviams rašant prašymus Lomžos vyskupui Sasnovskiui. Arvydas Žygas parodė apie 100 skaidrių ir pademonstravo keletą įgarsiuotų užrašytų dainų iš Suvalkų trikampio lietuviškų apylinkių.

"Baltaragio malūnas", lietuviškas spalvotas muzikinis filmas, pagamintas okupuotoj Lie-

Kunigai, dalyvavę arkivysk. J. Matulaičio 50 metų mirties sukakties minėjimo pamaldose sausio 23 Chicagoje. Iš k. kun. K. Kuzminskas, kun. J. Bacevičius, OFM, kun. J. Mačiulionis, MIC, kun. J. Vaškas, MIC, kun. K. Pugevičius, kun. V. Rimšelis, MIC, prel. V. Balčiūnas. Nuotr. A. Šestoko

Nepamirštas ir mūsų jaunimas

JAV LB švietimo tarybos pirm. B. Juodelis sausio 15 aplinkraščių kreipėsi į mokyklų vadovybes, kviesdamas visas lietuviškas mokyklas minėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę su specialia programa, atitinkamai vaidinimais, šios temos konkursais klasėj. Kvietė prisiminti ir Lietuvos atgimimo tėvą, Nepriklausomybės akto signatarą dr. Joną Basanavičių, minint 50 metų sukaktį nuo jo mirties. Taip pat aplinkraščių mokyklų vadovybės skatinamos Vasario 16 minėjimuose rinkti simbolines auksas mokinių tarpe ir jas skirti Lietuvos laisvinimo veiksniams.

Asg.

tuvoj pagal Kazio Borutos pasaką, sausio 23 buvo rodomas Chicago miesto centre — Penny Cinema kino teatre. Žiūrovų susirinko 500 su viršum.

Margučio radio lietuviška programa vėl girdima Chicagoje. Dabar šios programos transliuojamos nuo pirmadienio iki penktadienio imtinai nuo 7 iki 8 val. ryto.

J. Kaunas.

Illinois Lietuvių Respublikonų lygos metinis susirinkimas šaukiamas kovo 6 Margučio patalpose. Susirinkime bus renkama nauja lygos valdyba dviejų metų terminui.

Metinis atžymėjimų balius, rengiamas Illinois Lietuvių Respublikonų lygos, įvyks balandžio 23 Jaunimo Centro didžiojo salėj. Šokių gros Neolituanų orkestras, vadovaujamas Algio Modesto.

WATERBURY, CONN.

Tautos šventės minėjimas

Dar nebuvo tokios Vasario 16-tos, kurios Waterburio lietuvių nebūtų minėję. Visad pagarbiai, nuoširdžiai ir įdomiai.

Šiomet 59-ta metinė nepriklausomybės atkūrimo ir 726 metų Lietuvos valstybės sukakties Waterbury minima vasario 13, sekmadienį.

9 val. — lietuviškos vėliavos pakėlimas prie City Hall.

9:30 val. — trumpas minėjimas per vietos lietuvių radio valandėlę.

11 val. — iškilmingos pamaldos už Lietuvą Šv. Juozapo lietuvių bažnyčioj, dalyvaujant organizacijų vėliavom kleb. kun. J. Vilčiausko pamokslas. Muz. J. Beinoriaus vedamas choras giedos lietuviškas giesmes.

12 val., tuoj po pamaldų, iš bažnyčios visi kviečiami rinktis į parapijos mokyklos salę, kur įvyks šventės minėjimo įvairi programa. Atvyks valdžios atstovai bei kongresmanas R. Sarasin. Kalbą pasakys buvusi Sibiro kankinė, knygos autorė, mokytoja Elena Juciūtė iš Bostono, kurios įdomias mintis kiekvienam praverė bus išgirsti.

Anksčiau minėjimai vykdavo vėliau po pietų. Šiomet, atsižvelgiant į snieguotus kelius, norint sumažinti keliavimą, jie sujungiami su atvykimu bažnyčion. Programa tęsis ne ilgiau kaip vieną ir pusę valandos.

Priėmimo vaišių-pietų šiemet nedaroma, nes iš vakaro vyksta

Chicago arkivyskupas kard. John R. Cody su asista procesijoje eina į pamaldas, kur buvo paminėta arkivysk. Jurgis Matulaitis. Nuotr. A. Šestoko

RUOŠIAMASI JAUNIMO SEMINARUI

Vliko valdyba sausio 25 patvirtino valdybos nario jaunimo reikalams Antano Sabalio sudarytą Vliko ruošiamo seminario jaunimui "Politika ir Lietuva" 3,375 dolerių sąmatą.

Pasaulio Jaunimo Sąjungos valdyba jau yra sudariusi 26 jaunuolių sąrašą. Kitus seminaro dalyvių parenka Vliką sudančios partijos ir rezistenciniai sąjūdžiai. Kai kurios Vliko gru-

LB-nės rengiamas užgavėnių balius.

Altos, LB-nės ir Vliko laisvini-mo veiklai paremti minėjimo vietoj bus priimamos aukos. Pagal dosnaus aukotojo valią aukos bus persiųstos.

Visi Waterburio ir jo plačių apylinkių lietuviai maloniai prašomi tą dieną gausiai dalyvauti minėjime.

Waterburio Altos valdyba

Vasario 16 šventė

Lietuvos nepriklausomybės šventės Altos ruošiamas visuomeninis minėjimas įvyks vasario 13, sekmadienį.

Vasario 16 tračiadienį, sekdamas jau keliolikos metų tradicija, Danutė Venclauskaitė ruošia su vaišėmis bei trumpu programėle pobūvį, kurio pėlnas skiriamas VASARIO 16 d. gimnazijai V. Vokietijoje paremti.

Jos lėšomis paruošiamos vaišės, o svečių įmokėjimai skiriamos tos gimnazijos naudai.

Vasario 16 pobūvis įvyks lietuvių klube — 48 Green St., Waterbury, nuo 6 val. vak.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti ir prisidėti paremti tą vietintelę laisvajame pasaulyje lietuvių gimnaziją.

K.

pės jau yra pranešusios Vliko valdybai apie jų globojamus jaunuolius.

Dviejų dienų jaunimo seminare dalyvaus apie 50 jaunuolių iš JAV, Kanados ir gal tolimesnių vietovių. Svečiais dalyvaus Vliko valdybos ir tarybos nariai. (Elta)

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

Sausio AIDAI

Straipsniai: 1976 metai; Paulius Jatulis — Slaptas vysk. M. Valančiaus laiškas; Stasys Barzdukas — Nueitą kelią apžvelgiant; P. Vytenis — Juozas Lukša; J. Pušis — Ateizmo savaitė Lietuvos mokykloje.

Iš grožinės literatūros: Kazys Bradūnas — Paskutinė gaida; Jolanta Malerytė — Eilėraščiai.

Apžvalgoje: Alfonsas Nakas — Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos dešimtas suvažiavimas; K. Žoromskis — Kąjėtonas Sklerius; Algis Šimkus — Iš Chicago muzikinės padangės; 1. Romos Mastienės rečitalis, 2. Ateities 65 metų sukaktvinė programa, 3. Praurimės Ragienės rečitalis; Mūsų buitijė.

Recenzijos: Alaušius — Iš mемуarinių knygų (Inžinieriaus P. Lelio atsiminimai, A. Ryliškio "Fragmentai iš praeities miglų"); M.B. — Istorinė apysaka vaikams; atsiųsta paminėti.

Ilustracijos: Viršelių 1 psl. — K. Skleriaus "Bažnyčioje"; viršelių 4 psl. — to paties dailininko "Žiema". Šis Aidų numeris iliustruotas K. Skleriaus akvarelinių paveikslų. Vl. Jakubėno, vysk. M. Valančiaus laiško, St. Barzduko, Lietuvos partiza-

Atsiųsta paminėti

Jurgis Jašinskas — JULIUS JANONIS, POETAS IR REVOLIUCIONIERIUS. Monografija. 1975 metai. Rinko ir spausdino Naujienų skaustuvė, Chicago, Ill. Iliustruota nuotraukomis. Aplanką piešė skulptorius J. Dagys. 266 psl.

Šios monografijos autorius, įvyde suminėjęs lietuvių rašytojus bei poetus, mirusius pačioj jaunystėj praeito šimtmečio pabaigoj ir šio pradžioj, prie jų priskiria ir Julijų Janonį, mirusį 1917. Apie jį rašo: "Ši pastarąjį ištiko tragiškiausias likimas, kuris iki pat šios dienos nėra pasibaigęs: vieni, kurie savo pažūromis dedasi jam artimi, visai iškraipdami jo poetinę kūrybą, jį savina; o kiti, esantieji laisvajame pasaulyje, nepažindami nei jo veiklos, nei kūrybos, jį ignoruoja ir pravar-džioja."

Bolševikai Julijų Janonį aukštai kelia. O mes jį beveik ignoruojam, nors keletas jo eilėraščių tebėra populiarūs ir mūsų tarpe. Galima sutikti su monografijos autorium: "Poetas Janonis labai anksti, jo paties žodžiais tariant — "nė jėgų neišmėginęs" pasitraukęs (būdamas vos 21 metų) iš gyvųjų tarpo, kažkodėl, net sukaktviniais jo gyvenimo ar mirties metais mūsų — lietuviškoje, ne-komunistinėje spaudoje nesulaukia jokio atgarsio. Tarytum jis būtų buvęs ne lietuvis, ne Lietuvos, bet kokios nors grupės ar partijos poetas!" Tokiu būtu, anot autoriaus, jis negalėjo. Jis gyveno priešrevoliuciniame laikotarpy ir mirė dar nepatyręs bolševikinės tikrovės. Buvo nai-vus idealistas, patikėjęs socializmu."

Šios monografijos autorius savo kilme yra Juliaus Janonio kaimynas, familiarus su poetą supusiais asmenimis ir aplinka. Rašyti apie Janonį, nenagrinėjant jo kūrybos literatūrinio atžvilgiu, jis yra kompetentingesnis negu kas kitas. Todėl ir ši knyga, parašyta nepretenzingu žurnalistiniu stilium, yra įdomi lektūra Janonio dar neužmiršusiems ar naujai su juo susipažįstantiems skaitytojams.

Neaišku, kodėl knyga išleista tik 1975 metais. Iš jos įvado ir aplanko piešinio galima spręsti, kad ji turėjo pasirodyti ketveriais metais anksčiau — 1971, t.y. 75 metų nuo Juliaus Janonio gimimo proga.

Kazys Kemežys — PO PASAULĮ BESIBLAŠKANT. Atsiminimai. Išleista Australijoje. Rotor Publications — Sydney. Iliustruota nuotraukomis. 368 psl.

Knygoj penkios dalys: Pirmas didysis pasaulinis karas, Nepriklausomoje Lietuvoje, Antras didysis pasaulinis karas. Pakelyje į Australiją, Šiandieninė tremties prasmė ir tikrovė.

Autorius — ekonomistas, žurnalistas, ejęs įvairias pareigas Lietuvoj ir svetur, daug pergyvenęs. Pažymėtina, kad jis buvo pirmojo lietuviško laikraščio — Lietuvio, po antrojo pasaulinio karo (1945) pasirodžiusio Vokietijoje (Hassendorfo stovykloj), leidėjas ir redaktorius.

Gaila, kad savo išvaizda knyga atrodo skurdžiai. Surinkta neįslygintomis eilutėmis paprasta rašomąja mašinėle ir taip išspausdinta. Vidinės išvaizdos skurdumo neišperka nė puošnūs viršelis su tautinių spalvų rėmais (atrodo, nereikalingais).

J. Lukšos laiško ir LKM Akademijos X suvažiavimo nuotraukomis, Ed. Arbo "Rūpestis" (spalvota litografija).

Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, MA 02122; literatūros apžvalgų ir techninis redaktorius — Leonardas Andrieuskas, OFM, Kennebunkport, ME 04046; administruoja — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOSRedaguoja Vytautas ir Birutė Radzivanai
84-16 110 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418KAI DU STOS, VISADOS
DAUGIAU PADARYS!

New Yorko ir apylinkių, nemaža iš New Jersey, lietuvių visuomenė sausio 23 suvažiavo į Kultūros Židinį Brooklyne ir žavėjosi Argentinos lietuvių, jaunų solistės Adrianos Jocytės ir New Yorko jaunimo ansamblio Sutartinės gražių koncertu. Koncertą surengė Jaunimo Sąjungos New Yorko skyrius ir vietiniai Sąjungos tarybos nariai. Į talką buvo pakviesti N.Y. jaunimo organizacijų atstovai bei LB New Yorko apylinkių vedėjai jaunimo reikalams. Į kvietimą atsiliepi beveik visi jaunimo organizacijų vienetai, jų tarpe ir Lietuvos vyčių 41-oji kuopa. Kuopai atstovavo jauna narė Elaine Nicola. Tos pačios kuopos nariai Birutė ir Vytautas Radzivanai yra Jaunimo Sąjungos tarybos nariai iš New Yorko, o Petras Sandanavičius — LB N.Y. I-osios apylinkės valdybos narys jaunimo ir švietimo reikalams. Taigi šie vyčiai prisidėjo prie šio koncerto rengimo. Pirmą kartą toks koncertas buvo rengiamas paties jaunimo ir praėjo su dideliu pasisekimu.

Rengiant bet kokį renginį, pasirušimo yra labai daug, ypač techninio. Elaine Nicola prisidėjo prie radijo skelbimų, prie kavutės paruošimo, kartu su Irene Sandanavičiute-Merlino pardavinėjo loterijos bilietus, pyragus, padėjo koncerto metu už scenos. Birutė Radzivanienė vadovavo scenos puošimui ir užkandžių stalui, techniškai prisidėjo prie darbų už scenos. Petras Sandanavičius daug prisidė-

jo prie scenos puošimo, ypač gerai tvarkė scenos apšvietimą, puikiai apšviesdamas solistę ir chorą. Vyt. Radzivanas vadovavo radijo ir spaudos skelbimams, pravėdė salę loteriją, prisidėjo prie scenos ruošos, prie techninio darbo už scenos, išlydėjo solistę Adrianą ir jos mamytę į traukinį, kuriuo viešnios išvažiavo į Toronto savo tolimesnėm gastrolėm.

Adrianos išvažiavimo išvakarės dalis rengėjų, kartu visi 4 vyčiai, dalyvavo šeimyniškose išleistuvėse. Atsisveikinimas įvyko Jaunimo Sąjungos tarybos narės Marytės Matulaitytės namuose. Prisiminimui mielajai Adrianai Elaine Nicola Liet. vyčių 41-osios kuopos vardu įteikė dvi dovanėles: a.a. Lietuvos vyčių garbės nario Igno Sakalo knygą "Lietuvos vyčiai Amerikoje" ir LV ženklelį. Petras Sandanavičius įteikė Adrianai LB I-osios apylinkės vardu Stasio Barzduko knygą "Lietuvos tautoje, valstybėje, bendruomenėje" ir LB I-osios apylinkės išleista sąlanką apie lietuviškąjį Brooklyną.

41-osios kuopos vyčiai ilgai prisiminis Adrianos Jocytės koncertą. Šio koncerto bendras rengimas davė progos New Yorko lietuviškam jaunimui artimai bendrauti. Jaunieji Lietuvos vyčiai tai vertina kaip pasaulio lietuvių jaunimo III-ojo kongreso vieną iš svarbiųjų užsibrėžtų tikslų. Adriana savo kilme yra artima vyčių jaunimui, nes ir ji, kaip daugumas vyčių, yra kilusi iš ankstesnės emigrantų kartos.

KAIP KREIPTIS Į LIETUVOS VYČIUS?

Dažnai šio puslapio skaitytojai užklausia, kaip galima susisiekti su Lietuvos vyčiais savo vietovėje bendros lietuviškos veiklos reikalais, narystės klausimu ir kt.

Veikiančių vyčių kuopų yra 48, ir čia neįmanoma jas visas bei jų adresus suminėti, nes, kaip kitų organizacijų, taip ir vyčių adresai bei valdybos keičiasi. Šiuo laiku bet kokias informacijas, kuri liečia vyčių organizaciją, patariam kreiptis: Daniel Averka, centro valdybos visuomeninės informacijos pirmininkas, 14 Codman Hill Ave., Dorchester, Mass. 02124, tel. 617 825-5147. Čia gausit bendrą informaciją apie ryšių palaikymą su kitomis kuopomis ir kt.; Philip Skabeikis, centro valdybos antrasis vicepirmininkas narių reikalams, 102-26 93rd Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418, tel. 212 441-4775. Į Ph. Skabeikį kreiptis dėl informacijų apie naujų narių įstojimą į vyčių organizaciją, apie naujų kuopų steigimą ir panašiai.

Bendram skaitytojų supažindinimui čia duodamas sąrašas tų miestų, kuriuose yra įsisteigusios LV kuopos:

Amsterdam, N.Y., Ansonia, Conn., Athol-Gardiner, Mass., Bayonne, N.J., Bridgeport, Conn., Brockton, Mass., Brooklyn-Queens, N.Y., Cambridge, Mass., Chicago, Ill. (penkios kuopos), Cincinnati, Ohio, Cleveland, Ohio (2 kuopos), Dayton, Ohio, Detroit, Mich. (2 kuopos), Detroit-Southfield, Mich. (2 kuopos), Du Bois, Pa., Eliza-

beth, N.J., Forest City, Pa., Gary, Ind., Great Neck, N.Y., Youngstown, Ohio, Kearny-Harrison, N.J., Lawrence, Mass., Linden, N.J., Los Angeles, Calif., Maspeth, N.Y., Newark, N.J., New York, N.Y., Paterson, N.J., Philadelphia, Pa., Pittsburgh, Pa., Providence, R.I., St. Clair, Pa., Scranton, Pa., South Boston, Mass. (2 kuopos), Syracuse, N.Y., Washington, D.C., Waterbury, Conn., Westfield, Mass., Worcester, Mass.

Kviečiam šių vietovių lietuvių susisiekti su Lietuvos vyčių kuopomis bendrai lietuviškai veiklai ir mielai laukiam šiose vietovėse kuo daugiau lietuvių įsijungiant į vyčių eiles. Kitur gyvenę lietuviai prašomi burtis po Lietuvos vyčių vėliava su šūkiu "Tautai ir Bažnyčiai" ir kartu steigti LV kuopas.

Nauja angliakasių
kuopa

Artėjant JAV 200 metų sukačėiai, grupė lietuvių iš įvairių Shuykill County vietovių sudarė Lietuvių Bicentennial komitetą, norėdami prisidėti prie sukačties iškilmių šiame angliakasių rajone, kur gyvena daug lietuvių. Toks organizuotumas privedė organizatorius prie minties įsteigti Lietuvos vyčių naują kuopą — Antracito rajono 144-ąją kuopą. Šiandien prie šios kuopos jau priklauso 53 nariai iš įvairių rajono miestelių bei apylinkių lietuvių.

VEIKLI 96-OJI KUOPA

Dayton, Ohio

Daytono vyčiai savo veiklos metus pradeda naujos valdybos rinkimais. Ruošiama tradicinė vakariinė, kartais pajvairinta kuopos išvykom ar sporto pramogom.

Spalio 30 tokios tradicinės vakariinės metu įvyko valdybos rinkimai. Jie praėjo gyvoj ir linksmai nuotaikoj. Dabartinė valdyba: dvasios vadas kun. Vaclovas Katarskis, pirmininkė Mary Lucas, pirmoji vicepirm. Marianne Podoyak, antroji vicepirm. Eleanor Slugas, išdininkė Sally Miller, finansų sekretorė Frances Mikalauskas, protokolų sekr. Christine Mantz, tvarkos vedėjai Joseph Ryan ir Joseph Mantz, kontrolės komisijoj George Mikalauskas ir John Berczelly, religinių reikalų vadovė Eloise Berczelly, Lietuvos reikalų vadovės Laima Raštikytė ir Maria Preidis, kultūrinių reikalų vadovė Aldona Ryan, ritualo vadovė Frances Petkus, Vyties korespondentas Frances Petkus, Žiniaraščio redaktorė Elain Pacovsky, kuopos istorikas Harley Karns, pramogų vadovės Rita Ambrose, Judy Petrakas ir Joyce Berczelly, veiklos planavimo vadovės Eleanor ir Susan Mantz, sporto vadovas Michael Blum, socialinių (paguodos, užuojautos, ligonių) reikalų vadovė Mary Ann Blum, taisyklių komisija — Joseph Ryan, Alex Grušas ir Stanley Kavy, telefono tinklo vadovė Ida Kavy, ryšio — Joseph Gečas, Stanley Vaitkus ir Anthony Preidis.

Tą dieną tradicinę vakarienę paruošė Sue, Eleanor ir Chris Mantz, John Berczelly, Harley Karns, Ed Slugas, Joe Mantz ir Michael Petkus. Rinkimus pravėdė John Berczelly, Michael Petkus, Joe Ryan ir Joe Mantz.

Dar reikėtų priminti tuos Daytono vyčius, kurie prisidėjo darbu prie junjorų programos metiniame seime, bet kurių vardų neteko anksčiau paminėti: Joe, Eleanor, Sue ir Chris Mantz, Frances Mikalauskas, Michael Petkus, Harley Karns, Jerry ir Marianne Podoyak, Aldona Drukteinis ir junjorės Mary Agnes Mikalauskas ir Kathy Sinkwitz.

Ed Sluzas, kuris lanko Wright State universitetą, pasirinko teatro studijas ir jau pasirodė pirmajame vaidinime "Scapino". Jo Carlo rolės atlikimas susilaukė teigiamų recenzijų Daytono spaudoj. Mike ir Donna Jean Dailey sėkmingai pravėdė Padėkos dienos ir Kalėdų parengimus, kurių pelnas buvo paskirtas Daytono vyčių kegliaivimo komandai paremti.

Centro valdybos dvasios vadas kun. A. Jurgelaitis, OP, pravėdė rekolekcijas kuopos nariams kalėdinę nuotaikoj. Savo pamoksluose jis giliai pažvelgė į žmogaus dvasinį lūžį šiais laikais, kvietė visus dvasiškai atsinaujinti ir sekti Dievo žodžiu. Ta proga dvasios vadui buvo suroštos kuklios vaišės, kurias ištremė į linksmai praturtino aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko savo humoristine kalba.

Aldona Ryan, centro valdybos

I pirmąją valdybą išrinkti šie naujieji vyčiai: dvasios vadas kun. Juozas Neverauskas iš Sheandoah, Bernice Mikatavage iš Minesville — pirm., Joseph Martunas iš Seltzer — vicepirm., Anna Klizas Wargo iš St. Clair, išdininkė Nell Klizas iš St. Clair, finansų sekretorė Natalia Yurickones iš St. Clair, religinių reikalų vadovas kun. Algis Bartkus iš St. Clair.

Pirmasis susirinkimas įvyko St. Clair miestely, Šv. Kazimiero parapijos salėj, ir ten pat įvyko valdybos pirmininkės priesaika Šv. Kazimiero šventės minėjimo metu. Kuopa šia proga užprašė ypatingas mišias. Posėdžiui pirmininkavo Sara Beckett iš Pottsville.

Kuopa taip pat rūpinasi, kad vietinėse lietuvių parapijose būtų paminėta Vasario 16-oji.

kultūrinių reikalų vadovė, buvo pakviesta skaityti paskaitą Sidney Ohio Rotary Club pietuose gruodžio 20. Tuo kvietimu pasirūpino dr. Kiselis, kuris yra to klubo narys. Mary Ann Blum įsijungė į Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos vaikų katekizmo mokytojų eiles.

Sektinis moterų kuopos pavvyzdys. Jos surengė kalėdinę vakarienę Yankee Tavern salėj. Dalyvavo net 32 narės. Parengimui vadovavo Fran Petkus ir Marianne Podoyak. Eleanor ir Sue Mantz suorganizavo turgų Daytono miesto centre. Jom padėjo Marianne Podoyak ir visi kuopos junjorai, kurie jau prieš tai pasirodė tai dieni pagaminę įvairius rankdarbius.

Kita metinė Daytono vyčių tradicija — tai Kalėdų pobūvis. Gruodžio 17 junjorai susirinko Elinor Sluzo namuose, išsirinko savo kuopos valdybą ir pasikeitė dovanėlėmis. Po to visi junjorai valgė vakarienę Cassano restorane. Jiem susisiekimo priemonės parūpino vyresnieji vyčiai. Kalėdų metu kuopos nariai, įskaitant ir junjorus, aplankė sergančius ir senelius, kurie dėl senatvės ar ligos negalėjo išeiti iš namų. Lankytojai turėjo su savim muzikantus, kuriuos suorganizavo Cecilija Lisauskas. Už tokį lankytojų nuoširdumą Monika Petrokas ir Antoinette Šeškevičienė surengė jiems skanią vakarienę.

TRUPUTIS ISTORIJS

1916 liepos 10-12 Wilkes Barre, Pa., įvyko IV-asis Lietuvos vyčių seimas. Atvyko 65 atstovai iš 30 skyrių. Centro sekretorius pranešė, kad organizacija jau turi 60 skyrių ir 4,000 su viršum narių.

Seime nustatyta spalvos vyčių vėliavai: viršuj balta, vidury žalia ir apačioj raudona. Taip pat nutarta Vytį leisti kiekvieną savaitę ir įsteigti savo spaustuvej. Pastarieji du nutarimai nebuvo realizuoti dėl I-ojo pasaulinio karo. Tuo metu vyčiai daugiausia dirbo lietuviams, nukentėjusiems nuo karo ir pabėgusiems į Rusiją; jiems sušelpiti rinko aukas ir patys aukėjo. Tuo tarpu skyriuose kilo nesutarimai dėl vietos spaustuvei. Vieniem nepatiko Wilkes Barre, Pa., nes miestas mažas ir lietuvių kolonija maža, o augti jai neįpratomos sąlygos. Kodėl ne Pittsburgh, Pa., Brooklyn, N.Y., Cleveland, Ohio, kur didesnės lietuvių kolonijos ir laikraščiai geresnė dirva? Kiti nariai turėjo nuomonę, kad tokiu metu neverta spaustuves steigti, nes, karui pasibaigus, visos vyčių veikimas turėsias persimesti į Lietuvą. Užot spaustuvej steigus, reikią taupyti dolerius, kad po karo vyčiai galėtų Vilnių spaustuvej steigti. Susidarius skirtingom nuomonėm, aišku, ir Vyčio pakeitimas savitaisiais liko neįvykdytas. Be to, pati organizacija gyveno ypatingą momentą. Jungtinėm Amerikos Valstybėm įstojus į karą, veik tūkstantis vyčių, jų tarpe daug veikėjų, buvo pašaukti į karinę tarnybą. Seimas išrinko militarinę komisiją iš J. E. Karoso, J. Romano ir V. Vaškevičiaus. Komisija suredagavo ir pasiuntė JAV vyriausybei tokį raštą:

Woodrow Wilson, President of the United States, Washington, D.C.

At this momentous period when the United States have entered the ranks of war for the purpose of upholding the sacred principals of true democracy, the Knights of Lithuania together with all true patriots of Lithuanian blood, thirty thousand strong, pledge our supports to the President of United States and stand ready to defend Our Flag and the principles for which it stands whenever and wherever our services may be needed.

Adriana Jocytė tarp 41-mos kuopos Lietuvos vyčių. Iš k. Vytautas Radzivanas, Adriana Jocytė, Elaine Nicola, kuri vyčiam atstovavo koncerto rengimo komitete. Kiti vyčiai, kurie dirbo Jocytės koncerto rengime, yra Jaunimo Sąjungos Tarybos narė Birutė Radzivanienė ir LB I-mos apylinkės vicepirmininkas Petras Sandanavičius.

Knights of Lithuania
Per Committee on Military
Affairs

John E. Karosas
John J. Roman
V. Vashkevich

Prieš tokį pareiškimą sujudo visi internacionalistai. Gyvu žodžiu ir per spaudą jie puolė vyčius, kam siūlė lietuvių jaunimą medžiaga kapitalistų patrankom. Vyčiai gi visai nemanė jaunimo žudyti, tik norėjo jį apdrausti Lietuvai, kad, kai reikės jai pagalbos laisvės ir nepriklausomybės reikale, galėtų

JAV tai priminti. Internacionalistam ne lietuvių jaunimas rūpėjo. Jų noras buvo vyčių gretas ir bailius išgąsdinti. So. Bostone išeinąs socialistų laikraštis buvo įsivedęs net specialų skyrių skelbimui vyčių, kurie išeis iš organizacijos. Be to, organizacijai juodinti prieš lietuvių visuomenę tais laikais žinomas neparaustaburnis M. X. Mokus, kuris laikė save kunigu, važinėdamas po miestus, biauariausiai vyčius šmeižė. Internacionalistam antruoju smuiku grojo laisvamaniai, kurie Mokuo jį misijoj buvo didžiausi taktininkai. Bet vyčiai pasirodė jau tokie stiprūs, kad visos priešų kalbos buvo lyg žirnių bėrimas į mūro sieną.

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS**

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: LEKTUVAI VIEŠBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIŠ idomių vietų lankymas TRAUKINIAI	Specialios nuolaidos: INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai) GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS
---	---

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratešti prenumeratą 1977 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

Darbininko prenumerata yra 12 dol. metam. Naujiem skaitytojams pirmlem metam tik 10 dol.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1975-6 m. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1975-6 metus, bet nekreipia dėmesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimus. DARB ADM.

KONGR. EILBERG PRIĖMĖ JAV LB ATSTOVUS

JAV LB krašto valdybai dedant pastangas, kad teisingumo departamento vedama "nacių karo nusikaltėlių" investigacija nepažeistų lietuvių tautos gero vardo, sausio 15 LB atstovai pasimatė su JAV kongresmanu Joshua Eilberg, atstovų rūmų imigracijos ir natūralizacijos pakomisės pirmininku. Pasimatytą Philadelphiajio esančio kongresmano įstaigoj. LB krašto valdybai atstovavo pirm. Alg. Gečys, vicepirm. Rimas Česonis ir valdybos narė Danutė Muraškaitė.

LB atstovai išreiškė kongresmanui savo susirūpinimą neprofesionalių investigacijų vykdymu. Nusiskusta, kad tariami nusikaltėliai pirma teisiama į senasijas linkusios JAV spaudos puslapiuose, straipsniuose pateikiant klaidinančią informaciją, ne vienu atveju neatitinkančią esminių vietovės, datos ir laikotarpio sąlygų. Skelbiant tokią klaidinančią informaciją ir sufabrikuotus faktus, ne vienu atveju nekalti asmenys dvasiškai yra palaužiami, ir pati investigacija prilygsta "raganų medžioklei". Kongresmanas prašytas pasirūpinti, kad investigacijos būtų pravedamos tyliai, be pareiškimų spaudai, vienu kartu visą karo nusikaltėlių klausimą išsprendžiant, vietoj dabar vykdomo ištęsimo per metų metus. Tai tik kelia pabėgėliuose nerimą, ypač žinant, kad JAV-ių įstaigos naudojasi Sov. Sąjungos

Kongresm. Joshua Eilberg, JAV Atstovų Rūmų Imigracijos ir Natūralizacijos pakomisės pirmininkas, sausio 15 pasimatęs su JAV LB krašto valdybos atstovais Philadelphiajio

surastais "liudininkais" ir pateikiamais "įrodymais", kurie yra nepatikimi, gerai žinant Sov. Sąjungos seną siekimą diskredituoti pabėgėlius iš komunistinės vergijos. Kongresmanui Eilberg esant vienam iš keliolikos atstovų rūmuose šalininkų naudotis Sov. Sąjungos pateikiamais įrodymais, LB atstovai išreiškė

visišką nepritarimą jo šiuo klausimu užimtai pozicijai.

Atsakydamas kongr. Eilberg pilnai sutiko, kad spaudoj pasireiškęs sensacijų ieškojimas ne tik kenkia vedamom investicijom, bet taip pat gali sutrukdinti ir kaltininkų patraukimą teismo atsakomybėn. Spaudoj sensacingas kaltinimų išpūtimas ne vienu atveju gali sutrukdinti bešališką teisminės bylos vedimą. Jis asmeniškai nė vienu atveju nesąs investiguojamų asmenų pavardžių pateikęs spaudos atstovam. Pilnai sutinka, kad investigacijos privalo būti atliekamos diskretiškai. Kiek tai liečia liudijimą Sov. Sąjungos teritorijoj gyvenančių asmenų, jis gerai supranta įrodymų patikimumo problemą. Savo pasiūlymuose investigacijas vedančiom valdžios įstaigom ir jo vadovaujamieji pakomisės pareigūnai jis esąs ne vienu atveju iškėlęs svarbą gerai nustatyti Sov. Sąjungos liudininkų patikimumą ir tik neabejotinai atvejais vadovautis jų pateiktais įrodymais. Jis pritaria, jog būtų tikslinga visą kaltinamųjų investigaciją įvykdyti vienu atveju, tačiau esą susiduriama su investigacijas pravedančių pareigūnų trūkumu.

LB atstovai, atsižvelgdami į kongr. Eilberg etninę kilmę, pareiškė susirūpinimą dėl kai kurių asmenų spaudoj verčiamų kaltinimų visai lietuvių tautai, tuo tik ugdant savitarpio neapy-

Dėl nepagrįstų kaltinimų lietuviams

Kokių matu bevertintume, genocidas yra pats žiauriausias nusikaltimas. Patyrė jį pačioj stipriausioj formoj žydų tauta II-ojo pasaulinio karo metu, praradusi šešis milijonus savo vaikų nacių siautėjimo metais. Genocidas neaplenkė ir lietuvių tautos. Ji išgyveno genocidą nacių okupacijos metais ir tebeišgyvena dabarties komunistinėj vergijoj. Šimtus tūkstančių mūsų tautiečių kūnų priglaudė Sibiro tundros. Nacių viešpatavimo metais vien Flossenburgo koncentracijos stovyklos krematoriumų užgriaužė 3,132 žydų ir 2,480 lietuvių gyvybes.

Gerai suprantam iš žmogiškosios prigimties išplaukiantį norą genocidu nusikaltusius matyti nubaustus. Tačiau, gyvenant demokratiškuose kraštuose, tai atliktina vengiant išpūsto sensacingumo, duomenų rinkimo ir teisminės procedūros klaidinamose remiantis priimtais teisės standartais. Deja, kiek tai liečia JAV-es, taip nėra. Kaltinamieji pirma "teisiama" amerikiečių spaudoj, o liudininkų prieš tariamus nusikaltėlius ieškoma Sov. Sąjungoj.

Tenka apgailestauti, kad net ir JAV kongrese randam asmenų, kurie, medžiodami sau balus, nemato Sov. Sąjungos pastangų diskredituoti pabėgėlius ir kreiptis į ją ieškodami įrodymų prieš šio krašto gyventojus. Būdami politikais, jie juk turėtų žinoti, kokią "dokumentaciją" ir "liudininkus" sovietai pristatys. Tačiau didžiausią nusivylimą teikia kelių žydų kilmės asmenų spaudoj keliamą neapykantą lietuviams, už keliolikos dešimčių genocido veiksmuose dalyvavusių lietuvių nusizengimą genocidu kaltinant visą lietuvių tautą. To lietuvių tauta tikrai nėra užsitarnavusi!

Gaila, kad mūsų laisvinimo veiksniai per trejetą dešimčių metų neišleido moksliškai dokumentuoto veikalo anglų kalba, kuris nušviestų nepriklausomos Lietuvos stiprų užsiangažavimą prieš hitlerišką nacizmą (čia prisimintina ir garsioji Sass-Neumann byla). Aišku, šiame veikale nebūtų likę nepaliesių žydų-lietuvių santykiai ir lietuvių bei žydų palietęs genocidas nacių okupacijos metais.

JAV LB krašto valdyba, šiuo metu finansuojanti dr. T. Remeikio sovietinę okupaciją liečiantį veiklą "Dissent in Lithuania 1945-1975" (leidinys jau baigia-

mas rinkti spauštuvė), angažuojasi artimoj ateity išleisti nacizmą liečiantį mokslinį veiklą anglų kalba. Su keliais potencialiais mokslininkais autoriais šiuo metu vedami pasitarimai. Yra aišku, kad toks veiklas nebūtų pilnas be gyvųjų liudijimų. LB užsakymu yra paruošta anketa pradiniam liudininkų apklausinėjimui. Netrukus ji bus išsiuntinėta bendruomeniniam vienetam, juos prašant kontaktuoti galimus liudininkus ir gauti pirminius jų parodymus. Detalų liudininkų apklausinėjimą vėliau pravestų veikalo autorius.

Esamai informacinės literatūros spragai pašalinti, susitarus su Lietuvių Enciklopedijos leidykla, JAV LB krašto valdybos lėšomis yra išleista angliškosios lietuvių enciklopedijos straipsnio brošiūra — atspaudas, nušviečias žydų mažumos padėtį nepriklausomoj Lietuvoj ir nacių vykdytą genocidą. Šis išsamus publicisto — visuomeni-

ninko V. Rastenio straipsnis bus siunčiamas JAV kongreso nariams ir pateikiamas žydų genocido klausimu rašantiems amerikiečių žurnalistams; reikalui iškilus, jis bus naudinga dokumentacija valdinėm įstaigom.

JAV LB krašto valdyba yra sudariusi planus jos delegacijom būti priimtoms amerikiečių įstaigų, besirūpinančių kaltininkų ieškojimu. Bus stengiamasi valdžios pareigūnus įtaigoti, kad nusikaltėlių ieškojimas būtų vykdomas diskretiškai, reikalą gerai ištyrus ir su liudininkų patikėtinumu pirma susipažinus, kad būtų išvengta spaudoj išpučiamo sensacingumo ir nepagrįstų kaltinimų iššaukiamo sielvarto. Pirmasis JAV LB delegacijos pasimatymas minimumu reikau turėtis sausio 15 su JAV atstovų rūmų nariu kongr. Joshua Eilberg, atstovų rūmų imigracijos ir natūralizacijos pakomisės pirmininku. Apie tai informuojama atskirai.

JAV LB Inf. Tarnyba

PHILADELPHIA, PA.

Vasario 16-osios minėjimas

Šiais metais Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas Philadelphiajio įvyks vasario 20, sekmadienį, 3 val. p. p. Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Avenue. Pagrindiniais kalbėtojais yra pakviesti Regina Žymantaitė, Pabaltijo Moterų Klubų Federacijos pirmininkė iš New Yorko, ir tautybių veikloj aktyviai besireiškęs National Center for Urban and Ethnic Affairs pirmininkas Msgr. Geno Baroni iš Washingtono, D.C. Taip pat laukiama atvykstančių Pennsylvanijos gubernatoriaus ir Philadelphiajos burmistro atstovų.

Meninėj programoj dalyvauja Philadelphiajos Aušrinės tautinių šokių grupė, vadovaujama Marijos Radikienės, ir Philadelphiajos Vilties choras, diriguojamas muz. L. Kaulinio. Invokaciją sukalbės kun. dr. B. Šimkus.

Mišios už kenčiančią Lietuvą bus aukojamos visose trijose lietuvių parapijose, pradedant Šv. Kazimiero parapija, kur: mišios bus vasario 13, 10:30 val. ryto. Iškilmingos mišios, dalyvaujant organizacijom su vėliavomis, vyks Šv. Andriejaus parapijoj

vasario 20, 10:30 val. ryto. Šv. Jurgio parapijoj mišios bus aukojamos vasario 13, 10 val. ryto.

JAV LB krašto valdybos Vasario 16-osios sukakčiai paminėti paruoštos radio programos Philadelphiajio bus girdimos per radio stotis WTEL (banga 860 AM) vasario 20, sekmadienį, 1:30 val. p.p. ir per radio stotį WFLN (banga 95.7 FM) vasario 13, 6:30 val. vak. Abu pusvalandžiai yra anglų kalba, tad prašom pakviesti lietuviškai nekalbančius tautiečius ir amerikiečius draugus klausytis abiejų programų.

JAV LB Philadelphiajos ir Pietinės New Jersey apylinkių valdybos yra visų Vasario 16-osios minėjimo dalių rengėjos.

A.G.S.

Atšventėm LB sukaktį

Philadelphiajos ir plačiųjų apylinkių lietuviai sausio 8 rinkosi paminėti JAV Lietuvių Bendruomenės 25 metų gyvavimo sukakties. Rinkosi šventiškoj nuotakoj į savus Lietuvių Namus, kurie po persiorganizavimo grąžėja išore ir ypač vidum. Moterys, kaip ir dera, minėjime pasirodė puošnesniais drabužiais.

Minėjimo programa buvo įvairi. Pradžioj — šeimininko, Philadelphiajos LB apylinkės pirmininko, Juozo Luko įvadinis

kantą. Jis buvo paprašytas tarpininkauti LB atstovam sueiti į kontaktą su JAV žydų bendruomenės atstovais, kad būtų išvengta neatsakingų asmenų iššaukiamo lietuvių ir žydų santykių pabloginimo. Kongr. Eilberg tarpininkauti atsisakė, motyvuodamas, kad jis atstovaujas visiem amerikiečiams ir jam į mažumų problemą veltis nepritiktų. Apgailestaujant tokį kongresmano sprendimą, pareikšta nuomonė, kad kongreso nariui turėtų rūpėti Amerikos mažumų santykiai, nes jie tiesiogiai atsiliepia ir į šio krašto gerovę. Mažumų nesantaikos vaisiais paprastai naudojasi komunistinis ir naciškasis elementas.

Kongresmanui buvo pristatytas valstybės departamento laiškas, atsisakęs Brazilskam suteikti politinio azyliaus teisę. Šis sprendimas prieštarauja paprasčiausios logikos dėsniui. Valstybės departamento pareigūnam turėtų būti žinoma, kad jėgos panaudojimas buvo vienintelė ga-

limybė 1970 metais išvykti iš Sov. Sąjungos. Be to, tuo metu neegzistavo "lietuvių pagrobimo" konvencija, ir jos pritaikymas praeities veiksmam yra nepateisinamas elgesys. Kongr. Eilberg pažadėjo šiuo reikalu darbuotis ir stengtis nutarimą pakeisti.

Pabaigai keletas bendrinių žinių apie kongr. Eilberg. Jam tenka atstovauti vienos Philadelphiajos miesto dalies gyventojam JAV atstovų rūmuose. Ne vienu atveju lietuviams yra parodęs savo palankumą. Jam yra tekę kalbėti Philadelphiajio suaruostam Vasario 16-osios minėjimo visos Vokietijos apjungimo, kad jie drauge kovoja ir dėl Lietuvos išlaisvinimo, stengdamiesi, kad Lietuva nebūtų pamiršta.

Mar.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Alfonso parapijos sodalietės vasario 6 per 8:30 v. mišias buvo apdovanotos ištikimybės dovanomis. Tokių buvo 50 moterų ir 26 mergaitės. Mišias aukoj sodalietė dviasios vadas kun. A. Dranginis. Dovanas įteikė prel. L. Mendelis. Po mišių parapijos salėj buvo pusryčiai ir susirinkimas. Garbės kalbėtoja buvo Susan Abromaitis.

Jautienos kepsnių balių rengia Šv. Vardo draugijos vyrai. Balias bus vasario 13, gražioj Martins Northpoint salėj, 2317 North Point Blvd. Be jautienos, bus ir kitų valgių. Šokių gros Jono Lekevičiaus Music Makers orkestras. Bus ir loterija. Pradžia 12:30, baigsis 5:30 v.v. Pelnas skiriamas Šv. Alfonso mokyklos naudai. Visi maloniai kviečiami.

Daina, Baltimore's vyrų choras, šiomis dienomis repetuoja ketvirtadienio vakarais Lietuvių svetainės Klavio kambary, besirušiant Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimui.

Jonas Obelinis

idėja. Tai idėjai įgyvendinti buvo sudarytas laikinasis organizacinis komitetas, kurio vicepirmininku ir buvo dr. Vileišis. Savo kalboj jis priminė tuos laikus, kai Lietuvių Bendruomenėi kurtis Amerikoje vis atsiradavo kliūčių. Bet tai jau praeitis. Pirmąs svarbesnius įvykius JAV Lietuvių Bendruomenės gyvenime, kalbėtojas džiaugėsi jaunesniosios kartos dalyvavimu jos veikloj. Jis linkėjo Philadelphiajio reziduojančiam, jau trečiam iš eilės, JAV LB krašto valdybai sėkmės. Nuširdi dr. Petro Vileišio kalba keletą kartų buvo pertraukta plojimais.

Po to vyko buvusių Philadelphiajos ir Pietinės New Jersey LB apylinkių buvusių pirminkų iškviestas ir jiems dovanų įteikimas. Dovanos buvo įteiktos ir buvusiems šeštadieninės mokyklos vedėjams bei kai kuriem kitiems Bendruomenės darbuotojams. Jas įteikė JAV LB krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys. Henrikas Misliuskas perskaitė savo sudarytą įvairių kelių organizacijų buvusių pirminkų sąrašą.

Meninėj dalykasėmės solistės Irenos Stankūnaitės-Silva dainavimo. Solistė, atsakydama į gausius plojimus, gražiai padainavo daug dainų ir arijų. Dainavimą pianinu palydėjo Anelė Kaulinytė.

Žodis apie programos vadovę. Turint parengimo vadovę Ireną Vyliadaitę-Veblaitienę, turima iš karto bent pusė programos. Nuostabu, kaip greit ji susigyvena su programos turiniu ir kaip gražiai jos lūpos vyksta programos jungtis, o ne kartą ir programos papildymas. Ne be reikalo minėjimo programos, baigiamajam žody Vytautas Volertas ragino philadelphiečius Ireną Veblaitienę adoptuoti.

Programai pasibaigus, vyko pabendravimas, netaupant bufeto gėrybių, ir šokiai.

K. Čikotas

žodis, himnai ir kun. Kajetono Sakalausko invokacija. Minėjimui vadovauti buvo pakviesta viešnia Irena Veblaitienė.

Pietinės New Jersey LB-nės ką tik išrinktos valdybos pirminkas Vytautas Volertas išėjo pristatyti svečio kalbėtojo, per sniegus ir šalčius iš Waterburio atvykusio dr. Petro Vileišio. Kas nepažįsta dr. Vileišio? Juk jis dalyvavo Helsinkio konferencijoj. Jį sutinkam kuone kiekvienam žymesniame Lietuvių Bendruomenės pajudėjime. O vis dėlto Volerto pristatymas, sakyčiau, buvo įdomus ir dr. Vileišį dar daugiau suartino su klausytojais.

Dr. Vileišis savo žody žvelgė į lietuvių išeivių susijungimo pastangas nuo senesnių laikų. Europoj susiorganizavus Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi, su tremtinių banga Amerikon atkelio ir Lietuvių Bendruomenės

Dr. Petras Vileišis kalba Philadelphiajio

— JAV senate, Washington, Lietuvos nepriklausomybės minėjimas įvyks vasario 23, trečiadienį, 10 val. ryto.

— Lietuvos diplomatinės šefas praneša, kad Lietuvos charge d'affaires Washingtono Juozui Kajeckui dėl sunkios ligos atsištatydinus, įgaliotas ministeris dr. Stasys Antanas Bačkis yra paskirtas Lietuvos charge d'affaires Washingtono. (E)

— Dr. Herbert Hupka, Silezijos vokiečių sąjungos pirmininkas ir Vakarų Vokietijos parlamento narys, atsiuntė laišką Amerikos Lietuvių Tarybai, pažymėdamas, kad vokiečiai siekia visos Vokietijos apjungimo, kad jie drauge kovoja ir dėl Lietuvos išlaisvinimo, stengdamiesi, kad Lietuva nebūtų pamiršta.

— Helsinkio susitarimus pasirašiusių valstybių konferencija, skirta patikrinti susitarimų vykdymą, įvyks Belgrade rugsėjo mėnesį. Birželio mėnesį įvyks preliminariniai pasitarimai sudaryti Belgrado konferencijos dienotvarkėi. Washingtono tam rodomas dėmesys. Atstovų Rūmuose sausio 19 kongresmanas Benj. S. Rosenthal (dem. N.Y.) pasakė stiprią kalbą, kaltindamas Maskvą žmogaus teisių laužymu.

— Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Buenos Aires lietuvių salėj įvyks vasario 12. Programoj Nemuno šokių ansamblis iš Sao Paulo, Brazilijos, Temperley Aušros choras, Aušros Vartų mokyklos mokiniai. Iškilmingos pamaldos už Lietuvą vyks vasario 13 Santo Domingo bazilikoje, Buenos Aires. Mišias aukos ir pamokslą pasakys Quilmes vysk. Jorge Novak. Giedos Šv. Cecilijos choras. Bus nešamas vainikas prie laisvės statulos Plaza de Mayo.

— The National Catholic Register savaitraštis sausio 23 išspausdino redakcinį straipsnį, kuriame labai palankiai mini Lietuvos reikalus, mini "Lietuvos K. Bažnyčios Kroniką" ir "Samizdat", Lietuvių religinės šalpos įstaigą, kurios raštinė nurodoma Brooklyne, N.Y.

— Prof. dr. Jokūbas Stukas bus pagrindinis kalbėtojas Lietuvos nepriklausomybės minėjime vasario 13 Hartforde, Conn. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba. Vasario 16 jis kalbės apie Lietuvą Richfield Memorial aukštesniojo mokykloj, o vasario 18 — įtakingame moterų klube, Chatham, N.J.

— Simo Kudirkos informaciją apie politinių kalinių, ypač Balio Gajausko, persekiojimus okupuotoj Lietuvoj, išspausdino Miunchene leidžiamas žurnalas ABN Correspondence gruodžio numery.

— Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijos salėj vasario 18 rengiamas Vasario 16 minėjimas kita-taučiam. Rengia Kanados LB krašto ir Toronto apylinkės valdybos.

— Phoenix, Ariz., Vasario 16-sios minėjimas įvyks vasario 20. Ruošia LB apylinkė. Pagrindiniai kalbėtojai bus Paul Šaltimieras ir dr. St. Vanagūnas.

— Juozas Slavenas, teisininkas, kultūrininkas ir Darbininko bendradarbis, atšventė savo 70 metų amžiaus sukaktį. Nuo 1949 gyvena Sydney, Australijoje, ir aktyviai reiškiasi kultūriniame gyvenime.

— Fort Myers, Fla., lietuviai ruošia Vasario 16 minėjimą vasario 13, sekmadienį, 1 val. po pietų Howard Johnson Lamp-lighter Room, 2475 Cleveland Avenue, Fort Myers. Vietos lietuviai ir turistai kviečiami dalyvauti.

— Varpas, Toronto lietuvių choras, vadovaujamas muz. J. Govėdo, vasario 19 koncertuos St. Catharines, Ont., minint Vasario 16.

JAV RYTUOSE SUTARTINĖ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLA

Šaltą ir vėjuotą sausio 29 rytą į jaukią tėvų pranciškonų pastogę Brooklyne riedėjo vienas paskui kitą automobiliai su LB darbuotojais net ir iš tolimų Bostono ir Washingtono apylinkių į Kultūros Židinį įvykstantį rytinio pakraščio LB apygardų ir apylinkių suvažiavimą.

Suvažiavimas pradėdamas

Besistengdami šiek tiek susišildyti rengėjų paruošta kava, suvažiavusieji negirdomis leido rengėjų raginimus rinktis į posėdžių salę. Pagaliau ir patys nerangieji paklūsta suvažiavimo šeiminko, LB N.Y. apyg. pirmko Aleksandro Vakselio, raginimui, ir suvažiavimas pradėdamas jo atidaruomuoju žodžiu. Jis džiaugiasi jau antrą kartą galėdamas pasivikinti Kultūros Židinio pastogėn suvažiavusius LB narius ir linki visiem atviru širdimi darbingu nuoseikimu suvesti suvažiavimui pasipilvą darbotvarkę.

Sveikinimai ir iškilni malda

Pirmasis suvažiavimą sveikina Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, pasidžiaugdamas čia susirinkusiais LB darbu vadovais ir vykdytojais, ir linki, kad, gyvenimo aplinkybėm nuolat besikeičiant, mūsų visų pagrindinis tikslas — rūpintis Lietuvos laisve ir nepriklausomybe — visada išliktų mūsų protuose ir širdyse.

Iškilias invokacijos žodžiais LB Bushwick apyl. pirm-kas tėvas Pranciškus Giedgaudas, OFM, paprašo Aukščiausiojo palaimos visiem mūsų darbam ir pasidžiaugia, kad tėvai pranciškonai gali suteikti suvažiavimui pastogę.

Vliko pirm-kui dr. Kęstučiui Valiūnui negalėjus atvykti, jo sveikinimą perduoda Vliko tarybos narys A. Vakselis, pirmko vardu patikindamas glaudų LB ir Vliko bendradarbiavimą.

Susipažinimas su LB KV nariais

Šiam suvažiavimui esant pirmam didesniai LB darbuotojų susibūrimui, A. Vakselis suvažiavusius supažindina su čia dalyvaujančiais LB KV nariais: pirm-ku Algimantu Gečiu, vykd. vicepirm. Baliu Raugu, vicepirm. Rimu Česoniu, vicepirm. Feliksu Andriūnu, vicepirm. jaunimo reikalų Birute Zdanute, v-bos nariais Bronium Vaskaičiu ir Danute Muraškaite, visuomen. reikalų tarybos pirm. Aušra Zerr ir švietimo tarybos nariu Antanu Masioniu.

Išrenkami vadovai

A. Vakselio pakviestas, B. Raugas paprašo suvažiavusius pritarti, kad į darbo prezidiumą pirmininkais būtų pakviesti čia dalyvaujantys LB apygardų pirmai: Bostono — Povilas Jančiauskas, Hartfordo — Gintas Žemaitaitis, N.J. — Kazys Jančūnas, N.Y. — Aleksandras Vakselis ir Pietryčių — dr. Jonas Genys. Sekretore pakviečiama New Haven LB apyl. atstovė Vaiva Vebraitė, o suvažiavimo nutarimam surašyti — Woodhaveno LB apyl. pirm. Aloyzas Balsys, švietimo tarybos narys Antanas Masionis ir N.Y. LB I apyl. pirm-kas Vytautas Radzivanas.

Apžvalginiai pranešimai

Suvažiavimo organizatorius KV vykd. vicepirm. Balys Raugas džiaugiasi gausiu dalyvių skaičium, atstovaujančiu beveik pusei LB apygardų ir apylinkių. Jei anksčiau Amerikoj lietuviškumą saugojo ir jį išlaikė lietuviškos parapijos, tai dabar tas uždavins gulą ant LB apylinkių pečių. LB įtaka auga ne tik mūsų pačių tarpe, bet ir įtakingose JAV vyriausybės įstaigose, nes LB galinti pasigirti stipriu ir veikliu užnugariu. LB darbuotojai turi stengtis, kad kiekvieno ir net ir mažiausio lietuvių kolonijoj atsirastų bent dešimties lietuvių LB apylinkė. KV darys visa tam pasiekti, bet ir mūsų visų talka yra reikalinga.

Visuomeniniuose baruose

Visuomeninių reikalų tarybos pirm-kė Aušra Zerr paminėjo, kad tuojau pasirodys The Violations of the Human Rights in Lithuania — A Report for 1976. Apie įvykius okupuotoj Lietuvoj informuojamos įvairios tarptaut. organizacijos, kaip American Red Cross, Amnesty International, International League of Human Rights ir kt. Turi čia atgabenusi paruoštas juosteles amerikiečių radijo stotim ir kvietė jų pasiimti. Turinti paruoštas lapelius apie LB atliktus ir planuojamus atlikti darbus ir prašė juos paskleisti lietuvių tarpe. Pasiskundė, kad esama pastangų diskredituoti ne tik atskirus asmenis, bet ir visą lietuvių tautą. LB rūpintis teikti teisinę pagalbą visiem jos ieškantiems tol, kol jų kaltė būsianti įrodyta. Tam reikalui yra susitarta su adv. Širvaičiu, kuris už minimalų atlyginimą teiks teisinę pagalbą pats arba nurodys kitus advokatus. Baigiama išleisti dr. Remeikio 400 psl. knyga Dissent in Lithuania. Kaupiama medžiaga būsima Belgrado konferencijai. Jos darbe jai talkininkauja Linas Kojelis, Daiva Kezėnė, Antanas Mažeika, Teresė Gečienė, Violeta Kuncaitytė, kun. K. Pugevičius ir kt. Kvietė asmeniškais kontaktais prieiti prie amerikinės spaudos, radijo stočių ir įtakingų asmenų.

Pinigai ir pinigėliai

KV nariai Rimas Česonis ir Feliksas Andriūnas pagamintom lentelėm pavaizdavo atskirų LB apylinkių solidarumo įnašų, Vasario 16 šventės ir rugsėjo aukų duomenis, iš kurių aiškėjo kiekvienos LB apylinkės sutelktos sumos ir kokiais ištekliais LB turi ramentyti šakotas savo darbus. Suvažiavimui pageidaujant, tos lentelės bus išsiuntinėtoms kiekvienai LB apylinkei. Prieita išvadų, kad finansinę naštą neša tik labai maža visuomenės dalis, ir buvo daug įvairių siūlymų, koku būdu pasiekti ir tuos lietuvius, kurie niekur nesirodo ir niekam neaukoja.

R. Česonis painformavo, kad spaudos vėjus buvo vykdomas nuo vasario 16 iki balandžio 30 ir kad spaudos platintojams už jų darbą bus skiriama 10 proc. nuo jų surinktos sumos.

PLJ sąjungos reikalais

kalbėjo JAV LJ s-gos pirm. Birutė Zdanutė, pranešdama, kad valdyba yra sudaryta iš Hartfordo jaunimo. Valdyba rūpintis skyrių steigimu, s-gos taryba bus renkama balandžio mėn. S-gos politinę veiklą kordinuoti sutikęs Linas Kojelis, kuris paruoš ir atitinkamas medžiagas.

LB švietimo nepamiršo

Švietimo tarybos narys Antanas Masionis statistikos daviniais įrodė, kad mokinių skaičius mažėjās visose mokyklose, todėl tai galėję turėti įtakos ir šešt. mokyklom. Bet liuanistinėse mokyklose mokiniai mažėja ir dėl išsisklaidymo ir didelių nuotolių. Jis ragino LB apylinkes tuoj pat sudaryti jų ribose gyvenančių lietuvių šeimų su mokyklinio amžiaus vaikais statistiką, suregistruoti visus galinčius dirbti mokytojus, o paskui pradėti asmeninę akciją, kad jų vaikai lankytų liuanistinę mokyklą. Ragino sudaryti sąlygas jauniem mokytojams studijų savaitėse pasitobulinti, nes visa mūsų ateitis priklauso nuo jaunimo lietuviško auklėjimo.

KV rūpestėiai ir darbai

KV pirm-kas Alg. Gečys pasidžiaugė plintančia LB idėja. Kultūros tarybos pirm. Juozas Gaila tarėsi su LF, Lituanus fundacija ir aptarė būsimosios dainų šventės biudžetą. Pasidžiaugė LF parama švietimo tarybai ir paskirtom dailės ir muzikos premijom. Švietimo taryba taip pat persitvarkė, planuoja naujų vadovėlių, aprūpins knygom ir P. Amerikos švietimo įstaigas. KV narys dr. Algirdas Budreckis numato netrukus

išleisti anglų k. biuletenį lietuviškai nekalbantiems. Dabar renkami tokių žmonių adresai per LB apylinkes.

Santykiai su Vliku geri, įvykęs su juo pasitarimas. Tokių pasitarimų būsią ir daugiau. Su Alta esą vargų, tačiau ir su ja ruošiamasi tartis, aiškintis, bet ne kariauti spaudoj.

Baigiamas paruošti LE išspausdinto V. Rastenio straipsnio apie žydus vertimas į anglų k., kuris bus išsiuntinėtas LB apylinkėm, kad atsiradus progai juo būtų galima pasinaudoti.

LB, gaudama mažą dolerį, stengiasi jį efektyviai panaudoti. Niekas LB nesirūpins, jei mes patys nieko nedarysime.

Viens pradės, kits padės

Išklauius KV pranešimų, vyko dalyvių pasisakymai dėl konkrečių veiklos būdų, plečiant LB idėją, rūpinantis liuanistinėmis mokyklomis, pagalba jos reikalingiems, solidarumo įnašais ir kt. Šiais klausimais kalbėjo: Vainius, dr. Radzivanas, Balsys, dr. Šomkaitė, dr. Genys, Penkiūnienė, Zabulis, Vakselis, Kuzmickas, kun. Pugevičius, Simutis, Abromaitis, Rugys.

LB apylinkių pranešimai

Pasistiprinus pietumis ir priėmus suvažiavimo nutarimus, išklauius 22 LB apylinkių veiklos pranešimai, iš kurių aiškėjo jų atlikti darbai, sutiktos kliūtys ir ateities planai. Ir čia daugiausia dėmesio skirta lietuviškom mokyklom. Išgirsta įvairiausių siūlymų solidarumo įnašam ir kitom aukom rinkti ir

FLORIDOS LIETUVIAI

LB Palm Beach County

apylinkės veiklos kronika

Sausio 6 LB PBC apylinkės valdyba, svarsčiusi N. Metų suteikimo apyskaitą, iš gautojo pelno nutarė paskirti: 1. Lietuvių Fondui \$100 ir įstoti į Fondo narius; Balfui \$75 — paremti Vasario 16-osios gimnazijai (šimtinei pasiekti V. ir B. Aušrotai pridėjo \$25).

Vasario 16. LB PBC apylinkės v-ba, sausio 28 posėdžiavusi su kontrolės komisija, nutarė paremti LB krašto v-bos prašymą sidabriniu jubiliejaus leidinio reikalui. Taip pat buvo nutarta prisidėti savo įnašu prie Lake Worth Lietuvių Klubo ruošiamo Vasario 16 minėjimo, įvyksiančio vasario 12 Lake Worth mieste. Šiame v-bos posėdy dalyvavęs Lake Worth Lietuvių Klubo pirm. A. Rugys sutiko su LB apylinkės v-bos pasiūlymu pasinaudoti radijo transliacijom LB visuomeninių reikalų tarybos narių įkalbėtomis juostomis, pritaikytomis Vasario 16 minėjimui anglų kalba. Reikia viltis, kad lietuviai iš šios apylinkės dalyvaus šiame minėjime.

Parodos Miami Lietuvių Klube. Sausio 27 Miami Lietuvių Klubu patalpose įvyko plačioj apylinkėj gyvenančių menininkų pasirodymas. Į šį retą meno darbuotojų pasirodymą Klubu parengimų sekcijos vadovė K. Kodatienė taip pat pasikvietė LB Palm Beach County apylinkės narę A. Pažerienę. Darboščių bendruomenininkė šioj parodoj išstātė daugiau kaip dvidešimt savo puikiai gamintų vazų. Pasisekimas buvo didelis: iš išstatytųjų darbų didesnė pusė buvo parduota susidomėjusiems lankytojams. Tenka pastebėti, kad A. Pažerienė jau ne vieną savo puikią vazą yra pardavusi įvairiose JAV vietovėse bei Kanadoj. Tuo ji pagarsina mūsų apylinkę didžiulę Amerikoj.

Užgavėnių blynai. LB Palm Beach County apylinkės v-ba vasario 22 suruoš šaunų užgavėnių blynų pobūvį. Jis įvyks 630 Ocean Dr., Juno Beach, Condominium pobūvių salėj, toj pačioj, kaip ir 1976. Visi kviečiami dalyvauti. Užsirašyti ligi vasario 17 pas v-bos pirm. J. Jakubauską šiuo telefonu: (305) 626-3841. A.B.

Liet. Bendruomenės rytų pakraščio suvažiavime sausio 29 Kultūros Židinį. Nuotr. L. Tamošaitis

ryškintos priemonės ir kitiem į LB veiklos ratą įsukti.

Suvažiavimui baigiantis

Išklauius jautrus filmininko Motuzo kreipimasis pasirūpinti jo pagamintų iš Nepriklausomos Lietuvos laikų filmų tolimesniu išsaugojimu ateinančiom kartom. KV pažadėjo tais reikalais pasirūpinti.

Simpoziumo — Mūsų kelias į tautinį išlikimą ir talka Lietuvos laisvės reikalui — dalyviai LB Elizabetho apyl. pirm. Julius Vehlaitis, LB Washingtono apyl. pirm. Rūta Penkiūnienė ir LB Hartfordo apyl. pirm. Stepas Zabulis paryškino praktines priemones šiem tikslam siekti. Juos moderavo ir galutines išvadas padarė Pietryčių apyg. pirm-kas dr. Jonas Genys.

Suvažiavimas buvo baigtas apie 6 v.v. Lietuvos himnu.

Suvažiavime dalyvavo 48 atstovai ir per 10 svečių. K.J.

Clevelando skautininkų draugovės pirm. v.s. J. Budrienė sveikina pakeltas į vyresniškumo laipsnius šias skaites; į pask. pakeltos L. Juodišūtė, J. Ignatavičiūtė, B. Kazėnienė, A. Blumentalienė, A. Bakūnienė, į skautininkes pakelta R. Gelazienė. Nuotr. V. Bacevičius

Skautininkės kviečia į suvažiavimą

LSS Seserijos skautininkų skyrius rengia skautininkų suvažiavimą.

Vieta: Chicago, Tautiniai Namai, 6422 So. Kedzie, tel. 312 778-9878.

Laikas: kovo 26-27.

Registracija: iki vasario 28 pas skautininkų skyriaus vedėją s. Danutę Siemaškienę, 443 Wolf Hill Road, Dix Hills, N.Y., 11746; 516 271-8214.

Registracijos mokestis — 5 dol. Čekis rašomas Danutę Siemaškienę vardu ir siunčiamas kartu su šiomis žiniomis: laipsnis, vardas, pavardė, adresas, vietovė, vienetas, ar dalyvauja suvažiavime ir operoje, ar tik suvažiavime, ar reikalinga nakvynė, transportacija iš aerodromo, kokia oro linija atskrenda ir koks skridimo nr. Jei dar nežinomas, pranešama sužinotus.

Suvažiavimo mokestis — 30 dol. Į šį mokestį įsiskaito maistas, bilietas į Lietuvių Operos premjerą ir registracijos mokestis, kuris yra negrąžinamas. Nedalyvaujančiom operos spektakly suvažiavimo mokestis 22 dol.

Registracijos mokestį ir asmenis žinias prašau siųsti kaip galima greičiau, ne vėliau vasario 28 s. D. Siemaškienei, kad Chicago skautininkų draugovė, kuri globoja suvažiavimą, tu-

ST. PETERSBURG, FLA.

Vasario 16 iškilmingas minėjimas, organizuojamas Floridos Amerikos Lietuvių klubo, įvyks vasario 13 klubo salėj pietų metų. Programoj choras, tautiniai šokiai ir moterų oktetas. Pagrindinis kalbėtojas bus prel. J. Balkūnas. Laisvinimo reikalui renkamos aukos bus paskirtos pagal aukotojų pasirinkimą.

Pamaldos už Lietuvą nepriklausomybės šventės proga vyks St. John's katalikų bažnyčioj, 445 82nd Avenue, St. Petersburg Beach, Fla. Mišias aukos ir pamokslą pasakys prel. J. Balkūnas. Moterys prašomos dalyvauti su tautiniais drabužiais.

Klubo narių metinis susirinkimas, sausio 22 priėmęs valdybos, išdininko ir revizijos komisijos pranešimus, išrinko naują valdybą: pirm. A. Kar-

nčius, vicepirm. K. Jurgėla, sekr. A. Urbonas, išd. J. Jasinskis, finansų sekr. E. Mazolienė, direktoriais išrinkti S. Bakutis, O. Galvydienė, P. Juška, K. Kleiva, D. Štaupienė, V. Ugenas, P. Zelba.

Angelė Karnienė, klubo valdybos ir direktorių sausio 5 dienos nutarimu už ypatingus nuopelnus klubui ir gerą lietuvių reprezentaciją amerikiečių tarpe, pakelta klubo garbės nare.

Kūčių vakarienė su dvasiniu susikaupimu, suruosta klubo moterų skyriaus gruodžio 24, sutraukė 370 dalyvių su viršum. Programai vadovavo moterų skyriaus pirm. V. Kleivienė.

Naujų Metų sutikimas, suruostas klube, praėjo su pakilia nuotaika. Dalyvavo 300 asmenų su viršum.

Klubo moterų oktetas, vadovaujamas E. Rukštelienės, pakviestas atlikti programą vasario 19 Palm Beach, Fla., lietuvių klube, minint Vasario 16 ir dr. J. Basanavičiaus mirties 50 metų sukaktį. Oktetą sudaro: E. Bakutienė, U. Bliskienė, O. Galvydienė, P. Juozaitienė, G. Puniškie, S. Staponkienė, B. Urbonienė, A. Valienė.

Aktorius Vitalis Žukauskas kovo 5 lietuvių klube atliks įdomią programą.

Klubo tautinių šokių grupė ir oktetas pakviesti atlikti programą Miami, Fla., lietuvių klube kovo 20.

Lietuvių katalikų pamaldos, pradedant sausio 30, vyks kiekvieną sekmadienį Holy Name bažnyčioj, Gulfport, Fla., 4 val. po pietų.

Altos St. Petersburgo skyriaus susirinkime sausio 19 išrinkta nauja valdyba: pirm. A. Rukštelė, nariai — I. Valauskienė, O. Galvydienė, A. Plepys, K. Kleiva. Susirinkimas priėmė dr. J. Kaškelio suredaguotą rezoliuciją Antibolshevikiniam Tautų Blokui, pravedančiam pasaulio laisvės dieną.

Dail. J. Juodžio pirmoji kūrinių paroda šioj kolonijoj numatoma balandžio 1 klubo patalpose. Parodą organizuoja R. Kalantos šaulių kuopa. — L.Ž.K.

A i d a i —
vienas geriausių kultūros
žurnalų išėjioj.
Ar juos prenumeruojit?

LIETUVIŲ FONDO LEIDINIO REIKALU

Iki š. m. vasario 1 d. 421 LF narys atsiuntė prenumeratą už leidinį "LF". Kai kurie užsisakė po du egzempliorius. Iš bendro prenumeratorių skaičiaus 360 atsiuntė po 15-20 ar 25 dol.; 58 garbės prenumeratoriai — po 50 dol.; 5 rėmėjai — po 100 dol. ir 2 mecenatai — po 250 dol. Prenumeratoriai, siųsdami pinigų, sveikina LF ir redakcinę kolegiją už sumanytą išleisti istorinės reikšmės knygą apie Lietuvių Fondą.

Iki š.m. antros pusės norima

paruošti leidinį spaudai. Visi LF nariai, kurie dar neatsiuntė prenumeratos, bet norėtų tą leidinį turėti, prašomi galimai greičiau atsiųsti prenumeratą. Kas tai atliks iki š.m. LF narių metinio suvažiavimo gegužės 7, bus įrašytas į prenumeratorių sąrašą, kuris bus paskelbtas leidiny. Piginę siųsti LF adresu: 2422 West Marquette Road, Chicago, IL 60629. Piniginę perlaidoj ar siunčiamame laiške pažymėti, kad pinigai už leidinį "LF".

Redakcinė kolegija

KUN. DR. A. OLŠAUSKO SIDABRINIS JUBILIEJUS

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoje dirbančiam pastoracinį darbą kun. dr. Algirdui Ferdinandui Olšauskui suėjo 25 metai, kai jis Romoje buvo įšventintas į kunigus. Padėkos mišias sukaktuvininkas aukėjo sausio 23. Pamokslą apie kunigo pašaukimą pasakė tėvas B. Markaitis, SJ. Po to parapijos salėje buvo priėmimas. Visi nuširdžiai jį sveikino sidabrinės sukakties proga, nes kun. A. Olšauskas dėl savo ramaus ir nuoširdaus charakterio yra visų gerbiamas ir mylimas dvasios vadas.

Kun. dr. A. Olšausko kelias iš gimtosios Zemaitijos iki Romos, o vėliau Californijos buvo tolimas ir įvairus.

Gimė jis 1926 gruodžio 29 Žeminių kaime, Salantų valsčiuje, Kretingos apskrityje, toj apylinkėje, kur gausu piliakalnių, primenančių mūsų protėvių kovas už laisvę. Tėvai Kazimieras Olšauskas ir Barbora Andrijauskaitė buvo pasiturintys ir pavyzdingi ūkininkai, užauginę gausią vienuolikos vaikų šeimą, kurioj Algirdas buvo dešimtas.

Vyriausias Algirdo brolis Kazimieras buvo irgi kunigas; išėjęs aukštuosius teologijos mokslus Gregorianumo universitete Romoje ir gavęs daktaro laipsnį, buvo Telšių kunigų seminarijos profesorius; mirė ištremtas į Sibirą.

Pradžios mokyklą jaunutis Algirdas lankė Salantuose, o ją baigęs, įstojo į gimnaziją Telšiuose. Besiartinanti karo audra išbloskė jį iš gražiosios Zemaitijos. Su tremtinių banga jis traukė į vakarus ir karo pabaigoj pateko į Oldenburgą, kur, susibūrus didesniai skaičiui lietuvių, buvo įsteigta lietuvių gimnazija. Šią gimnaziją jis lankė ir jo įsigijo brandos atestatą į Jausdamas pašaukimą, 1946 įstojo į Eichstaet-

to kunigų seminariją, kur įsigijo pagrindinių žinių, reikalingų kunigo pašaukimui.

Po dvejų metų išvyko į Romą, kur teologiją studijavo garsiajame Laterano universitete. Ten iš pradžių įsigijo teologijos licenciatą laipsnį, o 1952 sausio 20 buvo įšventintas į kunigus. Po to toliau gilinosi teologijos studijose tame pačiame universitete, kuriame 1954 birželio 9, apgynęs disertaciją "Doctrina de conscientia secundum Franciscum Suarez", gavo teologijos daktaro laipsnį.

1955 jaunas kunigas dr. Algirdas emigravo į Jungtines Amerikos Valstybes. Kardinolo McIntyre kviečiamas, pradėjo dirbti Los Angeles arkivyskupi-

joje įvairiose amerikiečių parapijose. Trejus metus pastoracinį darbą dirbo Šv. Kotrynos parapijoje Laguna Beach, septynerius metus — Šv. Morkaus parapijoje Venice, trejus metus — Švenčiausios Širdies parapijoje Los Angeles.

1968 kun. dr. A. Olšauskas buvo paskirtas į Šv. Kazimiero parapiją klebono prel. Jono A. Kučingio asistentu, kur darbuojasi ligi šiol. Be tiesioginio darbo parapijoje, jis yra kapelionas ir tikybos dėstytojas parapijos ir šeštadieninė mokykloje. Jo paties žodžiais, darbas su savaime žmonėmis yra malonus ir arti prie širdies.

Šia proga kun. dr. Algirdui F. Olšauskui palinkėtina sėkmingų metų, dirbant Bažnyčiai ir savo tautai.

I. Medziukas

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas švenčiamas vasario 13, 10:30 val. ryto vėliavų pakėlimas mokyklos kieme, Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. 10:30 val. iškilmingos mišios. 12:30 val. Marshall aukštesniosios mokyklos salėje oficialus minėjimas su dr. Vytauto Vyganto kalba ir menine programa.

Vasario 16, trečiadienį, 11 val. ryto Los Angeles miesto rotušės aikštėje bus pakeliamos Lietuvos ir Amerikos vėliavos.

Kun. dr. Feliksas Jucevičius, Montrealio Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas ir kelių knygų autorius, kovo 30 — balandžio 3 praves Los Angeles lietuviams gavėnijos rekolekcijas.

Metinė Šv. Kazimiero lietuvių parapijos apyskaita supažindina su parapijos finansiniu stoviu. Per 1976 metus pajamų turėta 287,598.11 dol. Čia įskaitomas 22,656.42 dol. likutis iš 1975 metų ir 54,600.00 dol. skola iš

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124 — 7707 147St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 — 359 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610 — 1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N.J. 07601 — 112 Main St.	201-342-9816
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 06710 555 Cook St.	PL 6-6766
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	432-5402
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių suorganizuotame vienuoliktame literatūros vakare po programos šnekučiuojasi iš k. Alė Rūta, Jurgis Gliauda, Marija Gliaudienė, Edmundas Arbas, Bernardas Brazdžionis. Nuotr. L. Kojelio

telkė veiklesnius jaunesniosios kartos lietuvių. Komisijon įeina Birutė Kuraitienė, Raminta Raskavičiūtė, Rimas Mulokas ir Juozas Venckus. Komisijos pirmininkė Jūratė yra taip pat JAV LB tarybos narė. Sausio 14 abiejų apylinkių Talkos Lietuvai komisijų nariai posėdyje kartu su Vakarų apygardos Talkos Lietuvai komisija, kuriai pirmininkauja advokatė Žibutė Brinkienė. Posėdyje dalyvavo apygardos pirmininkas Vytautas Vidugiris ir Santa Monica apylinkės pirmininko pareigas einas Henrikas Paškevičius. Padaryti nutarimai dėl akcijos Vasario 16 proga ir pasiskirstyta darbai.

— Juozas ir Filomena Jurksaičiai, Santa Monica, Calif., sausio 29 atšventė penkiasdešimties metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jubiliatų dukrė Birutė Gricienė yra veikli Lietuvių Bendruomenės narė, apylinkės valdybos sekretorė, o vaikaitis Arvydas Gricius, teisių mokslo draugų ir pažįstamų: Andrašūnus, Audronius, Juodeikis, Brazdžionis, Medziukas, Kazlauskas, Valukonius, Skirgaudis (San Diego) ir kitus. Buvo užėjęs ir į Lietuvų Dienų redakciją. Dalyvavo LB Naujųjų Metų sutikime Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Inž. J. Mikaila ilgą laiką yra dirbęs atsakingose pareigose automobilių pramonėje, o dabar jau išėjęs į pensiją. Praėjusią vasarą buvo nuvykęs į Europą ir Lietuvą ir ten padarė įdomių filmų, kuriuos jis čia parodė. Buvo proga pamatyti veidus senų bičiulių, nematytų daugiau 30 metų.

Audronių namuose jam buvo surengta atsisveikinimo vakarienė. Po to jis išskrido atgal į Detroitą.

I.M.

— Antanas Adomėnas, Santa Monica, Calif., ir šiais metais vadovauja JAV LB Vakarų apygardos Vasario 16 proga vedamam aukų vajui Bendruomenės atliekamam Lietuvos laisvinimo darbui finansuoti. Atsišaukimą aukų vajaus reikalui pasirašė apygardos ir apylinkių pirmininkai ir visi trys tarybos nariai.

— Jūratė Pažeraite-Venckienė, Los Angeles, Calif., prie LB apylinkės suorganizavo Talkos Lietuvai komisiją, kurion su-

Algis Raulinaitis, Los Angeles LFB sambūrio pirmininkas, Šv. Kazimiero parapijos salėje atidaro literatūros vakarą. Nuotr. L. Kojelio

— Argentinos lietuvių centre įvyko vaikų šventė. Be giesmių ir vaidinimėlių, buvo ir Kalėdų prakartėlių paroda. Tai Lietuvių Centro jaunųjų ansamblio dalyvių darbas. Su savo kūryba dalyvavo Aleksandra Jonuštė, Silvija Ruplėnaitė, Horacijus Pociūnas, Karolina Pociūnaitė, Fernandas Daratėnas, Patricia Mabel Karutza, Analia ir Jurgis Gaidimauksai, Adrian ir Marcelė Račkauskai, Elina ir Luciana Gaidimaukskaitės.

— A. a. Vladas Jakubėnas rankraščiuose paliko nemažą muzikos kūrinį. Iniciatorių grupė, vadovaujama Petro Petručio, sausio 25, susirinkusi Margutyje, nutarė įsteigti Vlado Jakubėno fondą. Šiuo metu į fondo globos komitetą įeina muzikai dr. Leonardas J. Šimutis, Algis Šimkus, Alvydas Vasaitis, Jurgis Lampsatis, visuomenės atstovai Petras Petrutis, Jurgis Janušaitis ir Erika Hollenderienė.

— Birutei Pukelevičiūtei, Dirvos novelės konkurso laureatei, premijos įteikimas įvyks kovo 6 Lietuvių tautiniuose namuose Chicagoje. Premiją įteiks Viltis draugijos pirm. K. Pocius ir konkurso mecenatas S. Kašėlonis.

VISIT LITHUANIA IN 1977 WITH UNION TOURS AND

SAS

TOUR	DEP. DATE	CITIES & NO. NIGHTS	PRICE*
401	May 12	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	\$ 859.00
402	May 19	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	859.00
403	Jun 20	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
4031	Jul 18	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
404	Aug 15	Leningrad (1), Vilnius (5), Riga (5), Copenhagen (2)	1149.00
405	Sep 22	Vilnius (5), Leningrad (1), Copenhagen (1)	859.00

*Prices based on air fares as of November 1976 and subject to change.

UNION TOURS, INC.

6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
Telephone (212) 679-7878

iš visur

— Vasario 16 minėjimui JAV LB visuomeninių reikalų taryba yra paruošusi medžiagą, kuri gali būti panaudota esama forma ar su pakeitimais. Pateikiami pavardiniai laiškai JAV prezidentui, valstybės sekretoriui, senatoriam, kongresmanam, įžanginiam straipsniui išrūpinti. Be to, laiškai redaktoriui, Press Release, senatorių ir kongresnamų sąrašas (dalinis), rezoliucijos pavizdys, pagalbinių medžiaga "The Belgrade Conference — a Second Opportunity". Yra paruoštos ir dvi pusvalandinės radijo programos anglų kalba. Visa tai galima gauti šiuo adresu: Aušra Zerr, 708 Custis Road, Glenside, Pa. 19038. Tel. (215) 886-5849. (E)

— Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija posėdyje Chicagoje sausio 22 ir paskirstė 40,000 dol. įvairiems lietuvių kultūros ir švietimo reikalams už 1976 metus. Papildomos mažesnės sumos buvo paskirtos paėjusiais metais įvykusiųose posėdyuose. Šiame posėdyje dalyvavo pirm. dr. Kazys Ambrozaitis, sekr. Vytautas Kamantas, nariai Juozas Gaila, Liuda Germanienė, Bronius Juodelis ir Jonas Puzinas. Taip pat dalyvavo Lietuvių Fondo valdybos pirm. dr. Antanas Razma, izd. Kazys Barzdukas ir tech. sekr. Saulius Kuprys.

— Dailės paroda rengiama ateitininkų IX-ojo kongreso proga rugsėjo 1-4 Clevelande. Parodoje kviečiami dalyvauti visi ateitininkų dailininkai ir dailininkės. Sudaryta speciali parodos komisija. Registracijos bei informacijos reikalais kreiptis adresu: Nijolė Palubinskienė, 2870 Meadowbrook, Cleveland Hts., Ohio 44118. Tel. 216 932-3798. Apie dalyvavimą parodoje reikia pranešti iki balandžio 1.

— JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos rinkimai įvyks balandžio 2. Šiame reikalaujama, kad pasiūlytų kandidatų vardai ir pavardės būtų prisiųsti Vyriausios rinkimų komisijai iki kovo 1. Jau laikas pagalvoti apie kandidatus, kurie būtų tinkami atskirose apygardose, nes kandidatus reikės siųsti į vasario mėnesio skyrių susirinkimuose.

— Kunigui diakonui Fricui Skėriui, Mannheime, Lietuvių evangelikų liuteronų vyriausios tarybos nutarimu nuo 1977 sausio 1 suteikiamas kunigo titulas.

— Hartford, Conn., Aitvaro šokėjai rengia linksmą užgavėnių vakarą vasario 19, šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių klube, Lawrence St. Jaunimas pašoks žigoniškų šokių, mamytės atneš skanių valgių, šokiama gros orkestras. Įėjimas 6 dol., studentams 3 dol. Stalus užsisakyti pas Birutę Zdanytę 523-1163 arba Danutę Šliogerytę 521-2261.

— Dail. Stančikaitės-Abraitienės meno darbų paroda Clevelande, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje, vyks kovo 26-27.

— Albinas ir Birutė Apanavičiai, gyvenant Rochester, N.Y., savo 25-rių vedybinių metų sukakties proga pakėlė įnašą Lietuvių Fonde iki 2500 dol. ir pažadėjo kiekvienais metais pridėti po 100 dol. Albinas gimęs ir augęs Amerikoje, yra žinomas Rochesterio lietuvių veikėjas ir visų lietuviškų darbų rėmėjas. Birutė (Kaunaitė) yra LB choro dainininkė, gabi artistė, uoliai dalyvauja lietuviškame veikime.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Buivys, Baltimore, Md., S. Mazlitavičius, Brooklyn, N.Y., J. McCloskey, Springdale, Pa. Užsakę kitiems: M. Šimkus — S. Markeliui, abu iš Baltimore, Md., A. Balsys — sūniui Algimantui, abu iš New York City. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytajam. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metų tik 10 dol. Atnaujinant prenumeratą — visiem 12 dol. metams.

SAULĖS KALVOS FLORIDOJ

SUNNY HILLS, FLA.

Liktuvas 727 su keleiviais nusileido Panama City aerodromė sausio 29 vidurdienį. Iš lėktuvo pasipylė stambus būrys lietuvių, keletas ukrainiečių ir italų šeimų, viena juodųjų pora. Visi greitai susėdo į du autobusus ir buvo vežami į Saulės Kalvas. Šoferiai vairavo, o bendrovės agentai per garsiakalbius aiškino, kur galima pirkti žemės, kada reikia baigti statyti namą, kur galima laukti netačius iki 20 metų ir t.t.

Pirmą kartą atvažiavusiem ne visai buvo aišku, kur važiuojam. Asfaltu išgrįstos gatvės visur panašios. Vienur daugiau miško, kitur daugiau namų. Vienur miško medžiai daugiau apstėsi išpaniškom samanom, kitur mažiau. Vienur yra kalvelių, o kitur suspindi ir ežerėlis.

Sunku susigaudyti pirmą kartą patekus į tokį didelį plotą. Sunny Hills užima 28,000 akrų. 8,000 akrų užima trys ežerai, bažnyčiom skirtos vietos, golfo laukas, kapinaitės, parkai ir kiti įrengimai. Visas likęs plotas išdalintas sklypais.

Šiame besikuriančiame mieste jau gyvena 300 šeimų su viršum. Yra ir apie 10 naujų namų pardavimui, kuriuos visi gali apžiūrėti. Sklypo dydis — 80 pėdų prie 125 pėdų. Tad tame 20,000 akrų plote bus galima įsikurti daugeliui.

Pastatyti namai daugiausia yra cementinių blokų, iš lauko pusės nudažyti, o vidų ištinkuoti. Savo kokybę prilygsta namam, statytiem New Yorko ar New Jersey priemiesčiuose. Namai yra gerai ekonomiškai išplanuoti. Medžiagos naudotos ne pačios aukščiausios kokybės. Vonia, virtuvė ir kiti kambariai patogiai išdėstyti. Paskiausiai

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

D. Dolskio šokių rinkinys: Cigonės akys, Leisk man, Karškas vaizdelis, Palangos jūroje nuskeno mano meilė, Onyte, einau paškoti, Lietuvaite, Sudiev, sudiev, Aš myliu ir Gegužinė. Tangai, faksotrai. Kaina 6 dol.

A. Dvariono šokių muzikos rinkinys: Ispanų valsas, Sapnas, Gyvenimas, Tik man tu priklausai, Liūdna man be tavęs, Daina padės gyventi, Bučkis, Širdie, Skraido garsai, Skrenda naktys, Paskutinis sekmadienis ir Turiu dvi merginas. Valsai, tangai ir faksotrai. Kaina 6 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės Polkų rinkinys Nr. 21: Anūkų, Kretingos, Marijampolės, Razaliūtės, Merkinės, Obelių, Pupų dėdės ir dėdienės polkos, Suzadėtinii, Sekminių ir Gardus alutis valsai. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas. Kaina 6 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės (S. Grauzinio ir V. Volteraitės įdainuota) muzikos rinkinys Nr. 27: Griuvėsių gėlė, Gieda gaideliai, Dru lia, dru lia, Vai nekukuok, Pas močiutę augau, Našlaitės kapas, Gražus miško būdas, Kai mes augom du broliukai, Sėdžiu po langeliu. Kaina 6 dol.

Muzikos rinkinys Nr. 28: Karo muziejiaus vėliavos nuleidimas, Kur lygūs laukai. Marš, marš kareivėliai, Sutems valsas naktuzėlė ir Geležinio tilko maršas įdainuota karo mok. choro. Ko vėjai pučia, Išgėriau septynias ir Šią naktelę per naktelę — S. Grauzinio. Mano svajonė — A. Šabaniausko. Senas kanklininkas ir Vaidylos malda, J. Petrausko ir V. Dineikos duetai. Kaina 6 dol.

Linksmieji Broliai: Lietuvos teatro artistų J. Petrausko, V. Dineikos ir kitų juokai, anekdotai ir muzikos rinkiniai. Vilkelis, valsas. Motulė, fokstrotas, Aitvarų polka, 1-2-3 kupletai, Polka jovalas, Patarimai ūkininkam, Studentiški Džinguliuokai, Seniau ir dabar, Miss Lietuva, Vedybų stebuklai, Kumpiškiuose nuovadoj ir Amerikos lietuvių priėmimas. Kaina 6 dol.

Kiekvienos plokštelės kaina 6 dol., persiuntimas 50 c. Šios bei kitos plokštelės gaunamos: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

namų stogam panaudoti ploni tolio šingeliai. Nė vienas namas neturi lovelių nuo stogo vandeniui nubėgti.

Sunny Hills po keleto metų pasidarys šioj apylinkėj dideliu miestu. Šiuo metu viskas yra Deltonos korporacijos priežiūroje. Nemanau, kad Deltonos korporacija norės gatves taisyti. Apskrities vadovybė irgi nenorės, nes Sunny Hills turi daugiau gatvių negu visa apskritys. Gal dėl to esantiem Sunny Hills gyventojam kai kurie Deltonos tarnautojai jau primena reikalą įsikorporuoti kaip miestui valstijoje. Įsikorporavimas gyventojam naudingas tuo, kad jie galės Deltonos įstatymus pakeisti savais. Galės planuoti miestelį, kaip patys nubalsuos. Tas malonumas kainuos. Pats miestelis turės gatves taisyti, policiją samdyti, ugniagesiam apmokėti. O gal reikės ir mokyklos bei bibliotekos. Visos tos išlaidos pakels lig šiol dar gana mažus apskrities mokesčius.

Asmuo, norįs pats sau namą statytis, turi gauti leidimą iš Deltonos ir iš apskrities. Pats statydamas, daug gal ir nesutauptys, bet galės naudoti medžiagas, kokias pats pasirinks. Pats statydamas, neturės mokėti pabaudos namą parduodamas.

Ką pirkėjas perka, Sunny Hills pirkdamas žemės sklypą ir namus ar vien tik sklypą? Daugeis čia atvažiavusių sakosi perka žemę investavimui, tikėdamiesi vėliau iš to uždirbti. Kiti gi perkasi sau patiem, norėdami vėliau pasistatyti namus.

Naudinga pirkėjam, prieš perkant nuosavybę, pasiklaityti Norman Ford parašytą knygą "Florida". Jis duoda daug gerų patarimų apie Floridą. Investuotojams pataria pirkti žemę šalia augančių miestų akrus, o parduoti pėdomis. Jis rašo, kad žemės kainos kyla su akcijų kainomis.

Privaziavus Sunny Hills miestelio vartus, jaučiasi kad privaziavai prie dvaro. Kiek pavaziavus, paaiškėja, kad čia ne dvaras, bet tvarkinga apylinkė, kurioj jau 100 su viršum lietuvių turi savo sklypus. Pastoviai gyvena dar tik viena lietuvaitė — Emilija Pūtvytė, čia savo namuose pastoviai įsikūrusi prieš mėnesį. Ją ekskursijos lietuviai aplankė ir buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais.

Iš Sunny Hills išvykstant, susidarė įspūdis, kad čia gana graži galimybė kurtis ir investuoti ateitį.

Inž. J. Rygelis

SUDARYKIM GAUSIĄ AUKOTOJŲ ŠEIMĄ

Vliko valdybos nariai ir grupių atstovai Vliko taryboj dirba ir aukoja per Tautos Fondą Vyriausiam Lietuvos išlaisvinimo Komitetui, kad Lietuva ir vėl pakiltų laisva ir nepriklausoma. Renka aukas ir patys aukoja Tautos Fondo įgaliotiniai, Tautos Fondo atstovybių pirmininkai ir jų nariai.

Didžioji piniginės aukos dalis į Tautos Fondą ateina iš lietuvių patriotų, kurių laisvajam pasauli yra daug, bet kurių tik dalis savo auka įsijungia į Lietuvos laisvinimo šeimą. Vliko darbų programai įvykdyti reikalinga daugiau kaip 70,000 dolerių metam.

Atlikim savo tautinę pareigą patys ir raginkim ją atlikti savo draugus bei pažįstamus. Atlikim ją tuoj pat, metų pradžioj, kad Vlikas žinotų, kokius darbus galės šiemet įvykdyti. Būkim dosnūs. Sudarykim gausią aukotojų šeimą. Kiek mūsų joj bus ir kurie — skaitysim Eltos Informacijoje.

Paskutiniu laiku TF aukoj: John Bartash, Hartford, Conn. — 100 dolerių, M. ir F. Mackevičiai, Lockport, Ill. — 100, J. Puodžiūnas, Waterbury, Conn. — 100, A. Gasiūnas, Chicago, Ill. — 50, J. Lieponis, Orlando Park, Ill. — 50, kun. V. Martinkus, Providence, R.I. — 50, Vl. Židžiūnas, Worcester, Mass. — 50, kun. dr. P. Ragažinskas, Central, N. Mex. — 37.75, Edv. Baranauskas, Schenectady, N.Y. — 30, P. Mik-

SPORTAS

Rytų apygardos žaidynės

ŠALFASS Rytų sporto apygardos vadovė Irena Jankauskienė praneša, kad Atlanto pakraščio žiemos rato, pirmenybės įvyks kovo 26-27 New Jersey. Visi Rytų apygardos sporto klubai ir vienetai kviečiami dalyvauti. Žaidynių programoj bus krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų varžybos. Apie dalyvavimą skubiai pranešti adresu: R. Didžbalis, 1912 Essex Ave., Linden, N.J., tel. 201 925-4761. Visi klubai ir sportininkai turi būti užsiregistravę ir užsimokėję 1977 m. ŠALFAS S-gos mokesį. Registracija ir mokesčiai turi būti atsiųsti iki kovo 11 šiuo adresu: D. Šilbajorienė, 85-00 107 St., Richmond Hill, N.Y., 11418.

Po sunkios žiemos šios žaidynės bus pirmas jaunimo susibūrimas šį pavasarį. Todėl rengėjai nuširdžiai kviečia visus kuo gausiau dalyvauti, atnaujinti pažintis bei sportinius ryšius ir pasiruošti ŠALFASS metinėm pirmenybėm balandžio mėnesio gale New Yorke.

Krepšinis

Nežiūrint žiemos šalčių, New Yorko LAKlubo jaunieji krepšininkai tebekovoja CYO mokyklinėj lygoj. Jaunučiai iki šiol yra laimėję 3 rungtynes ir pralaimėję 7. Ši komanda yra dar labai jauna amžiumi, bet sugeba atsilaikyti prieš labiau patyrusius priešininkus. Pastoviausi žaidikai, kurie beveik per kiekvienas rungtynes sumeta apytikriai vienodą krepšių skaičių, yra R. Kezys, V. Kezys, J. Žukauskas ir P. Birutis. Komandos treneriai — Stasys Birutis ir Jonas Matulaitis.

Pat Torney treniruojama jaunių komanda yra laimėjusi 2 ir pralaimėjusi 11 lygos rungtynių. Čia stipriausias žaidėjas yra Paulius Gvildys. Po 25 rungtynių šiam sezonui jis yra pasiekęs 19 taškų vidurkį ir duoda gerai išlavinto krepšinio įspūdį. Taip pat gerą pažangą daro J. Didžbalis, J. Milukas, A. Kezys ir S. Janušas.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Olandija. Tradiciniam Wejk aan See didmeisterių turnyre po 10 ratų belikus vienam ratui, dalyviai rikiavosi šitaip: olandas Sosonko 7.5 tš., sovietų Geleris 7, jugoslavas Kuraica su olandu Timmanu po 6.5, islandietis Olafsson 5.5, anglas Mails ir jugoslavas Nikolac po 5, amerikietis L. Kavalek su olandu Boem po 4.5. Paskutiniame rate Kuraičė rungtis su lyderiu Sosonko, Nikolac su Geleriu ir Mails su Timmanu. Anglijos jaunas dm A. Mails ketvirtame rate nugalėjo sovietų dm Geleirį.

Meisterių turnyre Viktoras Kuprečiukas turėjo 8.5 taško, o olandas Wan der Starren 7 tš.

Moterų turnyre bilisietė Nana Aleksandrija pirmavo su 9 tš., anglė Hortston 8. Po 7 tš. turėjo vengrė Virači, čekė Vikražalova ir jugoslavė Lazarevičė.

Amerikos jaunieji šachmatų meistrai nepaprastai atsižymi šiais metais. Mark Diesen laimėjo Olandijoje pasaulio jaunių p-bes, 16-metis Yasser Seirawan laimėjo "American Open" p-bes, priešaky dm W. Browne, Kana-

šys, Worcester, Mass. — 30, M. Astrauskas, Chicago, Ill. — 25, L. Dailitka, Chicago, Ill. — 25, Aldona ir Stepas Mackevičiai, Jamaica, N.Y. — 25, P. Molis, Shrewsbury, Mass. — 25, dr. Vyt. Slavinskas, Monticello, N.Y. — 25, C. Surdokas, Baltimore, Md. — 25, Mark Shimkus, Baltimore, Md. — 25, V. Šoliūnas, Lemont, Ill. — 25.

Siųskim čekius adresu: Tautos Fondas, P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421; arba įteikim savo auką Tautos Fondo atstovybei ar įgaliotiniui. Savo adrese neužmirškim pažymėti pašto "zip code". (Elta)

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vienos savaitės iš BOSTONO, NEW YORKO, MONTREALIO

BALANDŽIO 6—\$721
BALANDŽIO 27—\$735
GEGUŽĖS 2—\$829

GEGUŽĖS 7—\$829
GEGUŽĖS 12—\$829
RUGSĖJO 21—\$815

Dvių savaitių iš BOSTONO, CHICAGOS, NEW YORKO, MONTREALIO

GEGUŽĖS 18 (su Vak. Europa)
GEGUŽĖS 25—\$999
BIRŽELIO 15—\$1119

BIRŽELIO 29, LIEPOS 13,
LIEPOS 27, RUGPIŪČIO 10—
iš CHICAGOS \$1257
iš NEW YORKO \$1136

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ KITŲ MIESTŲ su papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTASI
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Sav. Aldona Adomonienė

Prices based on double occupancy and are subject to changes and/or Government Approval.

Norintiem atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome išskvietimo dokumentus.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, prisijusdami prenumeratorus mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

13 dol. — B.S. Preikštas, Oakhurst, N.J.

Po 8 dol. — L. Sledzaus, Rahway, N.J., A. Jankauskas, Woodhaven, N.Y., R. Dalgauškas, New Britain, Conn., J. Kiškūnas, Toronto, Ont., Canada, S. Morkūnas, Verdun, Que., Canada, E. Kripaitis, Picton, Ont., Canada, V. Chesnulis, Hyde Park, Mass., O. Zukas, Glendale, Calif., A. Bylaitienė, Kearny, N.J., V. Kazakaitis, So. Boston, Mass.

7 dol. — G. Vasiliauskas, Thousand Oaks, Calif.

Po 5 dol. — Z. Gavėnas, East Hartford, Conn., G. Ercius, Little Neck, N.Y., A. Petrash, Richmond Hill, N.Y., A. Marijošius, Pt. Washington, N.Y.

4 dol. — S. Mineika, Centerville, Mass.

Po 3 dol. — L. Banis, Cleveland, Ohio, A. Barulis, Brockton, Mass., M. Scharf, Crowley, Tx., L. Jurevičius, Linden, N.J., S. Lazdinis, Cleveland, Ohio, M. Baltadonis, Bronx, N.Y., I. Simanauskas, Hartford, Conn., S. Šalkauskas, Wasaga Beach, Ont., Canada, J. Bogušis, So. Boston, Mass., K. Olcott, So.

dos dm Biyiasaso, dm Leino, dm Šamkovičiaus ir kitų. Hastingo turnyre jaunas dm James Tarjan, Cal., laimėjo bronzos medalį, o meisterių grupėj 18-metis J. Tisdell, N.Y. laimėjo I v. N. Yorko Marshall Š. klubo tarptautiniame turnyre 17-metis Michael Rohde, N.J., surinko 7.5 tš. iš 14 ir antrą kartą išpildė tarptautinio meisterio normą, taigi gaus tm titulą. Kitas 16-metis Kenneth Rogan tame turnyre surinko taigpi 7.5 tš. ir išpildė pirmąjį tm normą.

Rytų apygardinės šachmatų pirmenybės įvyks kovo 26-27, Linden, N.J., draug su krepšinio, tinklinio ir stalo teniso p-bem, ten pat. Dalyviai registruojasi per vietos sporto klubus. Įsirašymo lapai t.b. pasiųsti iki kovo 11, R. Didžbaliiui, 1912 Essex Ave., Linden, N.J. 07036.

Bostono tarpklubinėse, MIT komanda atvyksta ateinantį penktadienį (vasario 11) į So. Bostono LPD-ją rungtis su mūsų vyrais. Vasario 18 mūsiškiai vyksta į Harvardo universitetą.

N. York Times vasario 2 įdėjo jaunuolio Michael Rohde partiją, kurioje jis sudorėjo tm Materą, N.Y., Marshall C.C. tarp. turnyre.

BENONI DEFENSE			
White Matera	Black Rohde	White Matera	Black Rohde
1 P-Q4	N-KB3	14 O-O	P-R3
2 P-QB4	P-B4	15 B-Q3	K-N1
3 P-Q5	P-K3	16 N-KP1	B-N
4 N-CB3	P-P	17 Q-R5	Q-B1
5 P-K3	P-Q3	18 B-N6	P-B3
6 P-K4	P-KN3	19 O-R-K1	B-Q5ch
7 N-B3	B-N2	20 K-R1	B-Q2
8 B-N5	P-KR3	21 P-Q6	N-B3
9 B-R4	P-KN4	22 N-Q5	K-N2
10 B-N3	N-R4	23 R-K7ch	N-KR
11 B-N5ch	K-B1	24 P-KN	O-KN1
12 P-K5	N-B	25 N-B7	B-K1
BPxN	PxP	26 Resigns	

MAINTENANCE AND ALTERATIONS
REPAIR PLUMBING STEAM HEAT SERVICE IN
GAS AND STEAM AND AIR CONDITIONING
FOR FAST PROMPT SERVICE
CALL 212 533-6190

ROOFING
BOB SACHER
NEW AND RE-ROOFING. LEADERS AND
GUTTERS
128 ROAD HALL ROAD JAMESBURG, N.J.
TELE: 201 521-1588
FREE ESTIMATES

SIMONS & SONS
TERMITE & PEST
CONTROL

PHONE 201 757-3295 201 757-3921
MR. WILLIE SIMMONS
40 WOODBINE AVENUE
PLAINFIELD, N.J.

THE ORATORY

For almost forty years, the Priests and Brothers of the Congregation of the Oratory of St. Philip Neri have been living, working, and growing with the people of South Carolina. We are a community without vows, freely living the evangelical counsels in a spirit of love and joy. Our works are as varied as the needs of the people of God in our area. Help us to grow. Write:

Father Joseph, C.O.
The Oratory
P.O. Box 11585
Rock Hill, S.C. 29730

IRON RAILINGS
INTERIOR & EXTERIOR GATES, WINDOW
GUARDS ROOM DIVIDERS TRELLISES, PATIO
RAILS DEAL DIRECT FROM MANUFACTURER

SUPREME RAILING CORP
(516) 226-0039

EXP. OPERATORS ON
SINGER MACHINES
COMPLETE GARMENT — WE SPEAK SPANISH
B & B FASHIONS 2418 BELMONT AVENUE,
BRONX 12 295-4885

CARPENTER
EXCELLENT WORK
VERY REASONABLE RATES
CALL 212 723-4886

STEAK PUB
245 ROUTE 303 TAPPAN, N.Y.
OPEN 7 DAYS A WEEK FINEST OF CUISINE
BRING THE FAMILY FOR SUNDAY DINNER
CALL 914 359-2001

PAINTING 212-FI 3-4767
INTERIOR — EXTERIOR
We Specialize in Spanish Texture
Ceilings for Everlasting Beauty.

EXP. DRESSMAKER
MAKES ALL KINDS OF DRESSES
ALTERATIONS — REASONABLE
CALL E.S. FASHIONS 212 781-0687

AL'S TRUCKING & DELIVERY
SERVICE
OPEN 24 HOURS DAILY 7 DAYS WEEKLY ALSO
EXTERMINATING FOR HOMES COMMERCIAL &
INDUSTRIAL CALL 914 666-6058 212 324-3539

MARIO'S
AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE
REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK
TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS
SKILLED MECHANICS SHELL BAY ROAD
MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS
PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

ALFAX IRON WORK
INT. EXT. GEN'L REPAIRS STEEL PORCHES
FENCES RAILINGS SPIRAL STAIRCASES
WINDOW GUARDS GATES CELLAR DOORS
ROOM DIVIDERS 191 GREENPOINT AVE
BROOKLYN CALL 383-6587

EXP. MERROW MACHINE
OPERATORS
DESIGNS UNLIMITED
999 Metropolitan Ave., Bklyn.
Apply In Person

FURNITURE
OUT OF TOWN DEALER
Will Pay Top Cash For Used
FURNITURE, ANTIQUES &
Anything of Interest
Fast Service — Fast Cash
(212) 849-7862

TEELA-WOOKET
Daily riding
Ages 6-16 Out-
standing instruction.
70 mounts. Beginners,
show horses, hunters.
Stable management.
Swimming, SCUBA,
gymnastics, golf.
Tennis, \$630-\$850, out-
fitted. Est. 1913.
Accredited ACA.
Write for booklet
Mr. & Mrs. John Walker
Box 167-T
Sudbury, MA
01776
THE HORSEBACK CAMPS
IN VERMONT

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO-
SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELE VIETA —
GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

AŠTUNTOJI DAILĖS PARODA

Parodos atidaryme paskirtos

Vasario 5, šeštadienį, šaltoką žiemos vakarą, į Kultūros Židinių suvažiuo gana daug žmonių. Sutraukė juos aštuntoji dailės paroda, jos atidarymas.

Paroda užėmė apatinę salę ir didžiąją salę, kur buvo paveikslais apkabintos sienos. Buvo ir specialūs stovai, keturkampės kolonos, ant kurių kabėjo paveikslai. Prie scenos buvo su- telkti dail. M. Dobužinskio paveikslai, dešinė pusėj jo didelė nuotrauka. Ties viduriu buvo padėta gėlių puokštė.

Atidarymo iškilmės

Šioj vietoj ir vyko visos atidarymo iškilmės. Jas pradėjo komiteto rengimo pirmininkas ir LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Jis prisiminė, kad su Židiniu prasidėjo parodos. Prisiminė, kad su kiekviena paroda didėja skaičius tų, kurie jau šiame krašte baigė dailės mokslus. Antri metai įrengiamas mokyklinio amžiaus jaunimo skyrius. Rengėjai tiki, kad tai pripratinis jaunimą domėtis mūsų menu ir pripratinis juos prie lietuviškos kultūrinės veiklos. Bendruomenė rūpinasi šių parodų ateitimi ir lietuviško kultūrinio darbo tęstinumu.

Parodos atidaryti buvo pakviestas Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Jis pasveikino Lietuvių Bendruomenę už tokį darbą, kad ėmėsi iniciatyvos rengti šias parodas, prisiminė kūrybines sąlygas pavergtoji Lietuvoj ir čia. Kalbą baigė šiais žodžiais: "Sveikinu Bendruomenę, dailininkus, ir visus šios parodos dalyvius ir skelbiu parodą atidarytą."

Toliau pirm. A. Vakselis pristatė abi komisijas — paveikslų atrinkimo bei sukabinimo ir premijų paskyrimo. New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos vardu sveikino Jonas Rūtevis. Jis pasidžiaugė, kad parodoje yra daug atžalyno.

Dail. M. Dobužinskio pagerbimas
Prieš 20 metų New Yorke mirė prof. M. Dobužinskis. Tai ir davė progos prisiminti šį žymų dailininką. Draugė buvo pri-

premijos, pagerbtas prof. M. Dobužinskis

siminta ir jo gimimo 100 metų sukaktis (gimė 1975).

Šios parodos kataloge ir buvo viduriniai 4 puslapiai skirti prof. Dobužinskiui pagerbti. Įdėta jo fotografija ir du paveikslai. Per kūno Radvilos operos uždanga į programos viršelį ir tekste iš Aukso gramatos viena scena. Įdėtas ir jo gyvenimo bei darbų aprašymas (P. Jurkaus).

Apie M. Dobužinskį kalbėjo Česlovas Janušas, drauge su juo dirbęs Kauno teatre, net 9 metus buvo jo padėjėjas. Prisiminė, kad Dobužinskis Čiurlionį išvedė į to meto Petrapilio meno pasaulį, kaip jį globojo, kaip leido skambinti jų fortepijonu, kuris dar tebėra globojamas prof. sūnaus — Vsevolodo Dobužinskio.

Publikai buvo pristatytas velionies sūnus Vsevolodas Dobužinskis ir jo žmona. Jai prisegtas korsažas.

Įteikiamos premijos

Toliau buvo įteikiamos premijos. Tai labiausiai visų laukiamas ir visus jaudinantis momentas, nes niekas nežinojo, kam paskirtos premijos.

Pradėta nuo mažiausių — nuo dovanų jaunimui. Buvo paskirtos dvi piniginės dovanos — kiekviena po 20 dol.

Tokios piniginės dovanos paskirtos: Audronei Katinaitei (15 metų) už jos piešinį Katė ir Danai Slavinskaitei (6 metų) už jos piešinį Abstraktas.

Garbės pažymėjimai paskirti: Antanui Kairiui už jo paveikslą Vasara Rego parke; Kristinai Butvydaitei už jos paveikslą Corbu, Irenai Nemickienei už jos paveikslą — Upelis.

Pirmą kartą skiriama ir jaunojo dailininko 100 dol. premija. Ji atiteko Dainai Jurkutei už jos kūrinių Kolažas.

Modernaus meno premija — 100 dol. paskirta Vidai Kristolaitytei už jos paveikslą — Šiaurės peizažas.

Tradicinio meno premija — 100 dol. paskirta Onai Paškevi-

Aštuntosios dailės parodos atidaryme pagerbiama Elena Mickeliūnienė už nuolatinį kultūrinių reikalų rėmimą. Šiai parodai ji paaukojo 700 dol. Rengėjai jai įteikia padėkos lapą — adresą. Įteikia A. Vakselis, LB apygardos pirmininkas, vidury — dail. Č. Janušas, LB apygardos valdybos narys. Nuotr. L. Tamošaičio

čienei už jos paveikslą Naturmortas nr. 2.

Tautinės tematikos 100 dol. premija paskirta Jonui Rūteniuui už jo paveikslą Kunigaikščių miestas.

Bronzos medalis ir 50 dol. paskirta Banguolei Marijai Raugaitėi už jos J.F.P. portretą.

Sidabro medalis ir 50 dol. paskirta Albinui Jurpaliui už jo bronzos skulptūrą — Be pavadinimo.

Aukso medalis ir 50 dol. paskirta Zenonui Ūseliui už jo pastelę — Pavasarėja.

Kiekvienam premijų laimėtoju buvo atskiras vokas su paskyrimo aktu ir su pinigais. Su šiuo aukso medaliu ir baigėsi premijos.

Pagerbta E. Mickeliūnienė

LB apygardos valdybos ir parodos rengimo komiteto iniciatyva buvo suorganizuotas pagerbimas ilgametei lietuviškų kultūrinių reikalų rėmėjai Elenai Mickeliūnienė. Ji ir šioj parodoj buvo mecenatė šių premijų:

Čiurlionio, visų trijų medalių piniginių premijų, tradicinio meno ir jauno dailininko. Viso šiai parodai paskyrė 700 dol.

Stambiom sumom yra parėmusi Katalikų Mokslo Akademijos leidinius, Kultūros Židinį, jaunimo įvairius žygius. Šią lietuviškos kultūros rėmėją Bendruomenė pagerbė padėkos lapu, kurį gražiai nupiešė ir tekstą įrašė dail. Č. Janušas. Jai ir įteiktas šis įžemintas padėkos lapas, įteikė R. Milukaitė ir Č. Janušas. Prisegtas ir korsažas.

Tuo buvo baigtos atidarymo iškilmės. Pirmininkas padėkojo visiem labiausiai prisidėjusiem prie parodos rengimo.

Toliau buvo apžiūrima paroda, buvo ir kavutė kavinei, o posėdžių menėjų buvo surengtas priėmimas parodos dalyviams ir Lietuvių Bendruomenės svečiam.

Lietuvių Bendruomenės apygardos valdyba šioj parodoj sky-

rė dvi 100-to dolerių premijas — tautinės tematikos ir modernaus meno. Populiarumo premijos mecenatai yra LB New Yorko apylinkės. Ši premija bus paskirta vasario 13, prieš pat parodos uždarymą.

Kaip atrodo ta paroda ir kas joje dalyvauja, bus aprašyta kitame Darbininko numery. (Bus daugiau). (p.j.)

Aloyzo Barono naujausią pasakojimų knygą "Šilko tinklai" bus galima įsigyti su autoriaus autografu, nes autorius vasario 12 dalyvaus literatūros vakare — koncerte Kultūros Židiny. Darbininko spaudos kioskas taip pat veiks Kultūros Židiny ir vasario 20, kai bus minima Vasario 16. Vykstant parengimam Kultūros Židiny, visuomenė kviečiama prieš renginį ar po jo atsilankyti Darbininko administracijoj, kuri paprastai yra atidaryta. Čia galima įsigyti naujausias lietuviškas knygas ir plokšteles bei lietuviškus suvenyrus.

ELIZABETH, N.J.

Elizabeth, N.J., šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos Balfui aukojusių sąrašas 1976-1977.

40 dol. — dr. St. Petrauskas, A. Pocius.

Po 25 dol. — Tautinė S-ga, A. Bružėnas, kun. P. Žemeikis, kun. J. Pragulbickas.

Po 20 dol. — F. Dudis, H. Potts, L. Šimkus, A. Stukas, P. Normantas.

Po 15 dol. — W. Martinkus, V. Budnikas, J. Kaspariūnas, P. Lanys, J. Miežaitis, P. Ivaška, M. Juška.

Po 10 dol. — J. Liubinskas, Katalikų Moterų S-ga, B. Linkus, P. Vaitekūnas, J. Gaines, P. Katinas, M. Wycosky, A. Vengraitis, J. Allen, V. Budreckis, A. Jankūnas, K. Valušis, K. Jankūnas, J. Švedas, K. Čiurlys, K. Kaspariūnas, V. Misiūnas, P. Kaspariūnas, Tretininkų Dr-ja, P. Damijonaitis, L. Staboris, J. Strimaitis, V. Staknys, A. Zindžius, V. Radzevich, K. Bartys, A. Andziulis, Fr. Kudulis.

Po 5 dol. — Vyčiai, I. Jasiukaitis, M. Dixon, V. Kirvelevičienė, M. Sikora, J. Vengraitis, W. Dresher, U. Maceikonis, V. Budris, A. Matūnas, B. Vyliuadas, A. Davis, A. Kakštis, D. Savonis, I. Buzayesky, A. Gurskis, A. Ragauskas, J. Ramanauskas, H. Bitėnas, N.N.

Po 2 dol. — B. Miškinis, J. Valaitis, D. Whitman.

J.P.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas, rengiamas Altos, įvyks vasario 20 So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj.

JAV LB įsisteigimo 25 metų sukakties minėjimas su koncertu ir banketu įvyks kovo 13, sekmadienį, 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj. Dalyvaus JAV LB tarybos pirm. R. Kudukis ir krašto valdybos pirm. A. Gečys. Meninę programą atliks solistė Genė Ugianskienė, smuikininkė Brigita Pumpulytė ir pianistas Saulius Cibas.

Kaziuko mugė įvyks kovo 6 So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos II ir III aukštų salėse.

Laisvės Varpo pavasarinis koncertas įvyks balandžio 17 So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj.

Minkų radijo metinis koncertas ir filmų vakaras įvyks So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj.

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vaaario 20 bus koncelebruotos mišios. Pamokslą pasakys kun. Juozas Čekavičius, žodį tars ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Lietuvos vyčių 41 kuopa dalyvauja organizuotai, atneša aukas ir gėlių puokštę. Gieda parapijos choras, kuriam dabar vadovauja Viktoras Ralys, nes vargonininkas Algirdas Kačanauskas dar vis serga. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Po pamaldų visiem bus vaišės žemutinėj parapijos salėj.

Parapijos choras rengia uždara kaukių balių, kuris bus vasario 12, šeštadienį, žemutinėj parapijos salėj. Dalyvauja tik choro nariai ir jų artimieji bičiuliai. Bus ir speciali programa.

Lietuvos vyčių 41 kuopa šv. Kazimiero šventę minės kovo 6. Bus pamaldos, meninė programa, kurią rengia garbės narys Juozas Bulevičius, jam talkina Petras Sandanavičius. Kovo 13 šv. Kazimiero šventę minės vyčių apskritis. Minėjimas bus Aušros Vartų parapijoj Manhattane. Ten 41-mos kuopos narės Emilija Sandanavičienė ir Aldona Zaunienė bus pakeltos į 41-tą vyčių laipsnį.

Krikštai su mišiomis. Vasario 5 pakrikštytas David Nicholas Vounasis, antrasis sūnus Demetrijaus ir Ramutės Matulaitytės Vounasis. Apeigas atliko kun. P. Raugas. Krikšto tėvais buvo Giedrius ir Birutė Bagdžiūnai.

Gruodžio 5 pakrikštytas Gintaras Jonas Radzivanas, antrasis sūnus Vytauto ir Birutės Radzivanų. Krikšto tėvais buvo Raimundas Liobė ir Kazė Fitzgerald.

1976 metais iš Apreiškimo bažnyčios buvo palaidota 40 žmonių.

Brooklyno ir apylinkės lietuvių veiklos paroda yra įstatyta viename mokyklos kambary. Ją galima aplankyti.

Perskaitęs Darbininką, duok kitam!

PADĖKA

A.A. VERONIKA ALIŠAUSKIENĖ

Mano mylima žmona mirė 1976 gruodžio 12 ir buvo palaidota gruodžio 16 iš Angelų Karalienės bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

Dėkoju tėvui Pranciškui Giedgaudiui, OFM, ir tėvui Benvenutui Ramanauskui, OFM, už sukaibėjimą rožančiaus koplyčioj.

Dėkoju klebonui kun. Antanui Petrauskui, kun. Vytautui Pikturai ir tėvui Benvenutui Ramanauskui, OFM, už atlaikytas bažnyčioj pamaldas ir kun. Vytautui Pikturai už palydėjimą į kapines; muzikui Albinui Prižgintui už vargonų muziką ir broliui Izidorui už pagiedojimą laike pamaldų bažnyčioj.

Dėkoju visiem, kurie prisiuntė gėles, užprašė mišias, atsilankė į koplyčią ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Dėkoju LMK Federacijos New Yorko klubui už prisųstas gėles, pareikštą užuojautą spaudoj ir už gausų dalyvavimą koplyčioj, paskutiniame su velione atsiveikiniame.

Dėkoju organizacijom ir pavieniam asmeniui už pareikštą užuojautas spaudoj, laiškais ir asmeniškai.

Mano nuosirdžiausia padėka Valerijai ir Broniui Nemickam, kurie nuolat velionę lankė namuose ir ligoninėj, o taip pat teikė visokeriopą pagalbą bei paramą. Taip pat dėkoju Aleksandrai ir Petrii Matekūnui už dažną velionės lankymą namuose ir ligoninėj. Ir visiem, kurie velionę aplankė jos sunkioj ir ilgoj ligoj, namuose ir ligoninėj.

Dėkoju Marytei Šalinskienei už rūpestingą ir malonų patarnavimą.

Liūdintis vyras Povilas Ališauskas

A.A. JUOZUI PETKUI

mirus, didelio skausmo prislėgtiem žmonai, ateitininkų sendraugių skyriaus valdybos narei dukrai BIRUTEI, žentui JUOZUI ir anūkei NIDAI GAILAMS reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Philadelphijos ateitininkai

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. HARTFORD, CONN.

persiuntimo agentūros savininkė ADA USTJANAUSKIENĖ praneša, kad jos vedama agentūra atidara kasdien 9:30-6 val. vakaro.

Kaip ir anksčiau, yra sudaromi drabužių ir maisto siuntiniai iš klientų atneštų bei agentūroj esamo didelio pasirinkimo prekių, labiausiai tinkamų šiuo metu siuntiniam.

Taip pat sutvarkomi visi formalumai atsikviesti gimines į JAV, tvarkomos ir kelionės pavieniam arba norintiems važiuoti su grupe.

Agentūros adresas:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
518 Park St. Hartford, Ct. 06106
Tel. (203) 246-9473

New Yorko ALTa prašo

BRANGŪS LIETUVIAI,

Lietuvos nepriklausomybės ir valstybės atstatymo sukaktį šiemet New Yorke minėsime vasario 20, sekmadienį. Maloniai prašome visus dalyvauti su šeimomis ir draugais.

Šiais metais sukanka penkiasdešimt devyneri metai nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dienos. Nors lietuvių tauta jau trisdešimt septintus metus neša žiaurios okupacijos našta, bet mes esame tvirtai įsitikinę, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma. Tėvynė

reikalauja iš mūsų daug darbo, pasiaukojimo ir materialinių išteklių, kurių Jūs iki šiol pagal išgales teikėte.

Šiandieną vėl kreipiamės į Jus, brangūs broliai ir sesės lietuviai, prašydami aukos. Savo aukas galėsite įteikti minėjime Kultūros Židiny, arba prašom siųsti žemiau duotu adresu, panaudojant pridėtą atkarpą. Būsime dėkingi už kiekvieną auką — didelę ar mažą. (Aukos nurašomos nuo mokesčių.)

New Yorko ALTa

Pastaba: šiais metais taupymo sumetimais asmeniniai laišškai nebus siuntinėjami. Šis atsišaukimas bus paskelbtas vasario 3, 10, ir 17 d. Prašom iškirpti ir duoti tam, kuris Darbininko neturi.

(čia atkirpti)

TO: American Lithuanian Council of New York
P. O. Box 1201
Woodhaven Station, N.Y. 11421

Lietuvos laisvinimo reikalams siunčiu auka \$

Aukotojas

Adresas

Data

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5½ %
- 1 year Term Deposit — 5½ %
- Special Notice a/c — 5½ %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spauštuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Neringos ir Tauro skautų tūntų numatyta iškilminga sueiga vasario 19 neįvyks. Taip pat neįvyks ir vilkiukų sueiga. Įvyksta tik skaučių ir paukštyčių darbo sueiga.

Solistė Ona Pliuškonienė, kuri gražiai reiškiasi Philadelphijoje ir yra dainavusi įvairiuose koncertuose, dalyvauja Liet. Bendruomenės apygardos valdybos rengiamame koncerte vasario 12, šeštadienį, 7 v.v. Koncertas rengiamas ryšium su aštuntąja dailės paroda ir skiriamas lietuviui kūrėjui pagerbti. Solistė atliks tik lietuvių kompozitorių ir lietuvių liaudies dainas.

Anelė Kaulinytė, muzikė pianistė, gražiai besireiškianti Philadelphijoje, dalyvauja koncerte — literatūros vakare, kuris bus vasario 12, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny. Ji akomponuos solistei Onai Pliuškonienėi.

Vitalis Žukauskas dėsto lietuvių kalbą New Yorko Universitete (NYU). Dar galima registruotis į pavasario semestrą. Kadaise jis yra dėstęs lietuvių kalbą Indianos universitete.

Rašytojas Aloyzas Baronas, daugelio knygų autorius, atvyksta iš Chicago ir dalyvaus literatūros vakare — koncerte, kuris rengiamas vasario 12, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny. Jis paskaitys ištrauką iš savo gausios kūrybos ir taip pat savo humoristinių eilėraščių.

Henrikas Kačinskas, dramos aktorius, dalyvauja literatūros vakare-koncerte vasario 12, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny. Jis skaitys lietuvių poetų ir dramaturgų kūrinius.

Gintarė Ivaškienė, Maironio lituanistinės mokyklos vedėja ir jaunimo rašytoja, praves Liet. Bendruomenės apygardos valdybos rengiamą koncertą — literatūros vakarą, kuris bus vasario 12, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny.

A. a. architektui Jonui Vizbarui mirus, vietoj gėlių Kultūros Židiniui aukojo po 25 dol. — dr. Viktorija Vaitekaitytė-Bernier; Irena ir Jonas Vilgaliai. Velionio žmonai Jūratei ir vaikams Eglei ir Andriui reiškiamo nuoširdžią užuojautą, o aukotojam lietuvišką aciu.

Vasario 16-oji per New Yorko kabelio televiziją (kanalą J), Dick Roffman programą, minima vasario 16, trečiadienį, 8:30 val. vak. Pusvalandžio programa bus pašnekesio formoj. Dalyvaus Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Vliko valdybos narys Antanas Sabalis ir Laisvės Žiburio radijo programos angliškosios dalies vadovė Daiva Kezienė. Moderuos tos programos vadovas Richard Roffman. Programa bus pajvairinta lietuviška liaudies muzika bei vaizdais iš Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo. Programą išrūpino ir suorganizavo vinko vardu Kęstutis Mikšas.

NAUJA PREMIJA 8-TAI PARODAI

Lietuvių Fondas paskyrė 300 dol. premiją šiai New Yorko 8-tai dailės parodai. Parodos rengėjai papildomai sušaukė jury komisijos posėdį svarstyti nebaigtų reikalų. Lietuvių Fondo premija bus paskirta ir paskelbta koncerte — literatūros vakare, vasario 12, 7 v.v. Kultūros Židiny.

Taip pat bus paskirta ir M. K. Čiurlionio vardo premija ir laimėtojas bus paskelbtas tame pačiame koncerte-vakare.

Kaukių baliui, kuris įvyks vasario 19 Kultūros Židiny, dekoracijas ruošia jauna menininkė Daina Jurkutė. Jos plakatai yra puošę ir praėjusius kaukių balius.

Newark, N.J., Švč. Trejybės parapijos salė vasario 20 vyks užgavėnių tradicinis blynų festivalis ir šokiai. Karštas valgis bus tiekiamas po 10:30 ir 12 val. mišių. Norį tuo pasinaudoti kviečiami padaryti rezervacijas pas parapijos komiteto narius ar klebonijoj. Taip pat pramatomos turėti loteriją, kuriai dovanas prašom atnešti į kleboniją.

Newark, N.J., ir apylinkių lietuvių Vasario 16 sukaktį švenčia vasario 13, sekmadienį. Newarko lietuvių Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioj 10:30 val. pamaldose giedos solistė A. Kiaušaitė. Tuoj po pamaldų parapijos salėj minėjime kalbės prof. V. Šemas. Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos studentai suvaidins atitinkamo turinio vaidinimą. Ir bažnyčioj ir salėj lietuvių veteranai ir jų pagalbininkės dalyvuoja su uniformomis ir su vėliava. Paprastai Newarkas lenktyniauja su Patersonu — kur bus surinkta stambesnė suma Lietuvos laisvinimo uždaviniam vykdyti.

APLANKYKIME DAILĖS PARODĄ

Aštuntoji dailės paroda jau atidaryta Kultūros Židiny. Paroda užima abi sales, viso išstatyta 160 kūrinių. Paroda lankoma kiekvieną dieną nuo 5 v.v. iki 8 v.v., šeštadienį ir sekmadienį nuo 12 v. iki 8 v.v.

Tapybos demonstracija bus vasario 11, penktadienį, 7 v.v. Demonstraciją praves dail. Česlovas Janušas.

Adv. Arūnui ir Rūtai Udriam, gyvenantiems Jackson, Mich., sausio 28 gimė sūnus Almis-Gerardas. Jie jau augina Darių 4 metų ir Baltiją 2 metų. Visa šeima gyvai reiškiasi lietuviškame judėjime. Prieš porą metų jie suorganizavo Jacksono lietuvių klubą, kuriam ir vadovauja.

JAV LJS vyriausia rinkiminė komisija paskyrė Joną Vainių New Yorko jaunimo sąjungos rinkimų komisijos pirmininku.

Rinkimų komisijos uždavinys — efektyviai praveisti jaunimo rinkimus, kurie bus balandžio 2. Bus renkama JAV LJS taryba. Jonui Vainiui iš pareigų atstatydinus, tas pareigas perėmė Vytautas Radzivilas.

Dalia Sakaitė, pianistė, praneša, kad nuo vasario mėn. priims mokinius piano pamokom. Informacijos reikalu skambinti (212) 749-1141.

Koncertas ir literatūros vakaras bus vasario 12, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio didžiojo salė. Programą atlieka: solistė Ona Pliuškonienė, pianistė Anelė Kaulinytė, dramos aktorius Henrikas Kačinskas ir rašytojas Aloyzas Baronas.

Populiarumo premija bus paskirta vasario 13, sekmadienį, 7 v.v. Balsuoja visi parodos lankytojai, kuris dailininkas jiems labiausiai patiko.

Paroda uždaroma vasario 13, sekmadienį, 8 v.v. Tada visi paveikslai bus nukabinti, ir dailininkai galės juos pasiimti.

Už Algį ir Virginiją Eidukevičius mišios bus aukojamos pranciškonų koplyčioj vasario 13, sekmadienį, 10 val. ryto. Algio mirties 10 metų ir Virginijos 7 metų mirties proga mišias užprašė mirusiųjų šeima.

Saulėtos Arizonos šiltas ir sausas oras pritraukia vis daugiau ir daugiau lietuvių, beiškančių sveikesnio klimato. Namų kainos kol kas čia dar yra žemesnės negu kitur. D. Zakaras, Century 21 Realty, 8528 N. 7th Street, Phoenix, Az. 85020.

Darbininko 1977 m. kalendorius skaitytojam buvo išsiuntinėtats 1976 lapkričio mėn. Jei kas negavo, ar norėtų gauti daugiau egzempliorių, prašom prisiųsti 2 dol. išlaidom padengti.

KONCERTAS — LITERATŪROS VAKARAS

vasario 12, šeštadienį, 7 v.v.
Kultūros Židiny

Programoje dalyvauja:

- ◆ dramos aktorius HENRIKAS KAČINSKAS
- ◆ solistė ONA PLIUŠKONIENĖ
- ◆ pianistė ANELĖ KAULINYTĖ
- ◆ rašytojas ALOYZAS BARONAS

Koncertas — vakaras rengiamas ryšium su 8-tąja dailės paroda

Parodoje bus paskelbti nauji dailės premijų laimėtojai!

Visi kviečiami atsilankyti!

Rengėjai

New Yorko užgavėnių KAUKIŲ BALIUS

vasario 19, šeštadienį, Kultūros Židiny

Pradžią 8 val. vak.

Programą praveda aktorius Vitalis Žukauskas
Šokių groja Amour orkestras
Namie gaminti užkandžiai ir karšta vakarienė su stipriais gėrimais

Jėjimo auka — suaugusiems 12:50 dol.
moksleiviams ir studentams — 7 dol.

Stalai ir vietos užsakoma pas šiuos asmenis:

LORETA VAINIENĖ 296-6860 296 8607
STASĖ BOBELIENĖ 647-6637
PETRA TUTINĄ 647-1406

New Yorko ateitininkai

Dėmesio automobilistams! Patogiausia vieta apsirūpinti gasolinu yra TEXACO

pardavimo stotis. Arčiausiai Kultūros Židinio, 594 Jamaica Ave. — Highland Pl. sankryža. Brooklyn, N.Y. 11208, Kainos žemesnės kaip kitose vietose Atidaryta ir sekmadieniais nuo 8-6. Pirmadieniais-šeštadieniais 7-7

Solistė Ona Pliuškonienė

Pianistė Anelė Kaulinytė

Rašytojas Aloyzas Baronas

Prisikėlimo parapijos išleistas kalendorius knygos formato su pasiskaitymais ir informacijom. Su persiuntimu kainuoja 3.50 dol. Gaunamas ir Darbininko administracijoj.

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybės kreipkitės į ANGELE KARNIENĖ, Broker-Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

Dramos aktorius Henrikas Kačinskas

ŽIEMOS SPORTO MĖGĖJUS KVIEČIA MAČIŪNO NEW MARLBOROUGH!

Architektas Jurgis Mačiūnas, vienas iš New Yorko meno avangardistų, Fluxus meno srovės pradininkas, Soho meno rajono New Yorke vienas įkūrėjų, neseniai įsigijo Berkshires kalnuose, netoli Great Barrington miestelio, seną New Marlborough dvarą. Jį pertvarkęs, jis jau priima nakvynei slidininkus ir poilsiautojus. Susipažinimui siūloma nuolaida. Asmeniui: savaitgaliui 8 dol., visai savaitei 35 dol. Ten pat galima gauti ir pusryčius bei pietus. New Marlborough patogiai pasiekiamas Taconic gražiuoju vieškelio arba autobusais. Skambinti Jurgiui Mačiūnui 413 229-6640. Netoliese yra Buternut Ski Lift ir kitos puikios slidžių pakalnės.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

sekmadienį, vasario 20 dieną

DALYVAUKIME VISI!

11 val. — iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje.
Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.
3 val. popiet — Kultūros Židiny nepriklausomybės minėjimas.

Kun. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS
Gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
Gub. CAREY ir burm. BEAME proklamacijos
Žodis iš Washingtono — ALFRED FRIENDLEY, JR.
ALGIS ZAPARACKAS — svečias iš Detroito
New Yorko lietuvių nutarimai

Meninę programą atliks vyrų choras PERKŪNAS, tautinių šokių ansamblis TRYPTINIS, ESTŲ tautinių šokių grupė.

Auka — 4 dol.
Studentams — 1 dol.

N. Y. Amerikos Lietuvių Taryba

8

—ji dailės paroda—

vyksta nuo vasario 5 iki vasario 13
Kultūros Židiny, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Išstatyta apie 165 darbai, dalyvauja apie 30 dailininkų.

Paroda lankoma: šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12 v. iki 8 v.v., šokiadieniais nuo 5 iki 8 v.v. Pirmadienį uždaryta. Paroda uždaroma vasario 13, sekmadienį, 8 v.v.

Paveikslo kūrimo demonstracija vasario 11, penktadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny.

Koncertas — literatūros vakaras vasario 12, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židiny. Dalyvauja: sol. ONA PLIUŠKONIENĖ, akomp. ANELĖ KAULINYTĖ, aktorius HENRIKAS KAČINSKAS, rašytojas ALOYZAS BARONAS.

Parodą ir kultūrinę savaitę rengia ir visus atsilankyti kviečia

LB New Yorko apygardos valdyba